

Talousarvio 2021

Taloussuunnitelma 2021-2023

Kaupunginvaltuusto 7.12.2020

Sisällysluettelo

1	Toimintaympäristö	4
1.1	Väestö	4
1.2	Työpaikat ja työllisyys	6
1.3	Hyvinvointi ja terveys	8
1.4	Ilmastotavoitteet ja toimenpiteet.....	13
2	Taloudelliset lähtökohdat	14
2.1	Talouden kehitysnäkymät	14
2.2	Kuntatalous.....	17
2.3	Kaupungin talous	20
3	Kaupungin organisaatio	23
4	Konsernistrategia.....	24
5	Talousarvion perustelut.....	27
5.1	Vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman linjaukset.....	27
5.2	Tuloperusteet.....	31
5.3	Menoperusteet.....	38
5.4	Henkilöstöpolitiikka	40
6	Talousarvion sitovuus, toimintavaltuudet ja määräykset.....	43
6.1	Sitovuusmääräykset.....	43
6.2	Talousarviossa annettavat toimintavaltuudet vuodelle 2021	46
6.3	Muut määräykset	49
7	Peruskaupunki.....	51
7.1	Käyttötalous	51
7.1.1	Kaupunginvaltuusto	51
7.1.2	Tarkastuslautakunta	52
7.1.3	Kaupunginhallitus	53
7.1.4	Hyvinvoinnin toimiala	63
7.1.5	Kaupunkiympäristön toimiala	79
7.2	Investointiosa.....	94
8	Joensuun Vesi.....	102
9	Rahastot.....	104
10	Konserni ja konserniyhtiöt.....	105

11 Tulos- ja rahoituslaskelmat.....	108
11.1 Tuloslaskelma.....	108
11.2 Rahoituslaskelma	111

LIITTEET

<i>Liite 1</i>	<i>Yhteenveto muutoksista tulosalueittain</i>
<i>Liite 2</i>	<i>Yhteenvetotaulukot</i>
<i>Liite 3</i>	<i>Vuoden 2021 valtionosuudet</i>
<i>Liite 4</i>	<i>Tilakeskuksen tulosbudjetti, toimitiloja koskevat toimenpiteet ja talonrakennushankkeiden kuvaukset</i>
<i>Liite 5</i>	<i>Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys</i>
<i>Liite 6</i>	<i>Tulevaisuus- ja elinkeinorahaston tulos- ja rahoituslaskelma</i>

1 Toimintaympäristö

1.1 Väestö

Joensuun väkiluku 31.12.2019 oli 76 850. Väestömäärä kasvoi vuoden 2019 aikana 299 henkilöllä (+ 0,4 %). Vuonna 2019 syntyi 556 lasta ja kuolleiden määrä oli 727. Nettomuutto oli maahanmuutto huomioiden 465.

Joensuun väestömäärä on kasvanut 2010-luvulla keskimäärin noin 415 henkilöllä vuosittain. Väestömäärä on kasvanut vuoden 2015 jälkeen vain positiivisen muuttoliikkeen johdosta: nettomuutto on ollut vuosina 2010-2019 keskimäärin 410 asukasta. Vuoden 2015 jälkeen syntyneitä on ollut vähemmän kuin kuolleita. Väestömäärän kasvu on kohdistunut erityisesti kantakaupunkiin: kantakaupungin väestömäärä on kasvanut 2010-luvulla lähes 5000 henkilöllä (lähes 10 %). Muiden alueiden väestömäärä on vastaavasti laskenut noin 1700 henkilöllä.

Tilastokeskuksen lokakuun lopun väestötilaston mukaan kaupungin väestömäärä oli 76 992. Väestömäärä on kasvanut vuodenvaihteen tilanteeseen nähden 142 henkilöllä. Syntyneiden määrä oli 516, mikä oli 41 lasta edellisvuotta enemmän. Kuolleita oli 611, 21 enemmän kuin viime vuonna. Nettomuutto maahanmuutto huomioiden oli lokakuun lopussa 189.

Kaupungin oman lokakuussa 2019 päivitetyn väestöennusteen mukaan väestömäärän ennustetaan kasvavan kuluvana vuonna ja vuosina 2021-2023 noin 340 asukkaalla vuodessa. Kaupungin väestömäärän ennustetaan kasvavan koko 2020-luvun, mutta kasvuvauhti hidastuu vuosikymmenen puolivälistä lähtien.

	2019	2020	2021	2022	2023
Väkiluku	76 850	77 215	77 572	77 903	78 228
Muutos	299	365	357	331	325

Väestön muutos huomioitu lokakuussa 2019 päivitetyn ennusteen mukaisesti, pohjaluku 2019 korjattu toteutuneen mukaiseksi

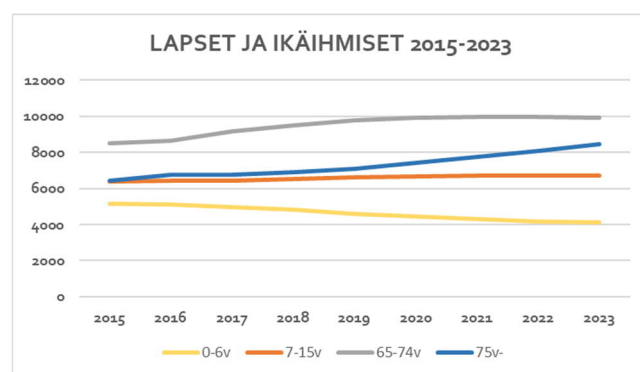
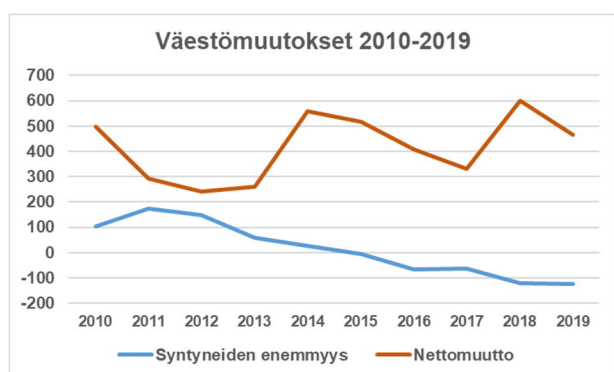
Syntyneiden määrä on vaihdellut 2010-luvulla vuositasolla 556-814 välillä. Viime vuosina syntyneiden lasten määrä on ollut laskusuunnassa, kuten koko maassa. Vuonna 2020 syntyvien lasten määrä tulee olemaan hieman suurempi kuin vuonna 2019, joten on mahdollista, että syntyvyyden laskun pohja on nyt saavutettu: vuonna 2020 syntyneiden lasten määrän ennustetaan olevan noin 600 lasta, mikä olisi 44 lasta enemmän kuin vuonna 2019. Väestöennusteessa syntyneiden lasten määräksi lähivuosina on ennakoitu runsaat 600 lasta/vuosi, mikä on melko lailla viime vuosien tasolla.

Syntyvyyden muutoksilla on merkittävä vaikutus varhaiskasvatusikäisten lasten määrään. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä laski vuonna 2019 yhteensä 207 lapsella edellisvuoteen nähden. Lasten määrän ennakoidaan laskevan vuosina 2020-2022 noin 140 lapsella vuosittain ja vuonna 2023 väheneminen hidastuisi noin 85 lapseen. Tämä tarkoittaisi, että vuonna 2023 varhaiskasvatusikäisiä lapsia on noin 500 lasta vähemmän kuin vuonna 2019.

Kouluikäisten määrän ennustetaan vielä lähivuosina kasvavan, mutta taloussuunnitelmakauden jälkeen määrä kääntyy laskuun. Vuonna 2019 kouluikäisiä oli 71 enemmän kuin edellisenä vuonna ja vuoden 2023 lopussa kouluikäisiä lapsia ennustetaan olevan noin 150 lasta enemmän kuin vuoden 2019 lopussa. Varhaiskasvatus- ja kouluikäisten lasten osuus kaupungin väestöstä on noin 15 %.

Työikäisten määrä on laskenut viime vuosina lievästi. Vuonna 2020 työikäisen väestön määrän ennakoidaan hieman kasvavan ja vuosina 2021-2023 työikäisen väestön määrä kasvaa hiukan siten, että vuonna 2023 työikäisiä on noin 115 henkilöä enemmän kuin vuoden 2019 lopussa.

Yli 65-vuotiaiden ikäryhmien muutokset ovat lähivuosina merkittäviä. 65-74-vuotiaiden ikäryhmän koko kasvaa vuoteen 2023 asti. Vuonna 2023 65-74 –vuotiaita ennakoidaan olevan noin 115 henkilöä enemmän kuin vuoden 2019 lopussa. Yli 75-vuotiaiden määrän kasvu kiihtyy 2020-luvulla. Vuonna 2023 yli 75-vuotiaita on väestöennusteen mukaan lähes 1400 henkilöä vuotta 2019 enemmän. 65-vuotta täyttäneiden osuus kaupungin väestöstä nousee nykyisestä noin 21 %:sta 24 %:iin vuoden 2023 loppuun mennessä.

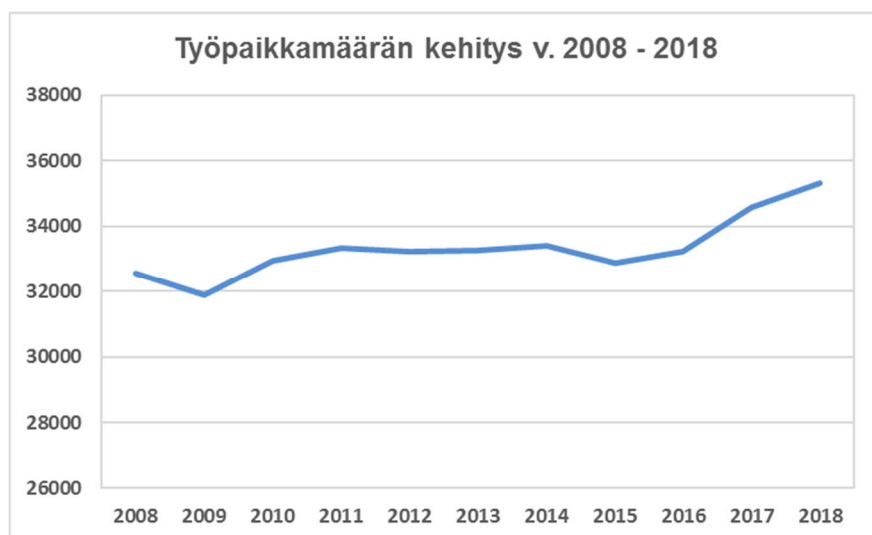

Väestörakenteen muutokset vaikuttavat palvelujen kysyntään. Kuntatalousohjelmaan sisältyvän arvon mukaan ikäihmisten määrän kasvu lisää lähivuosina sosiaali- ja terveyspalvelujen kysyntää noin 0,9 % vuosittain. Syntyvyyden kääntyminen laskuun puolestaan vähentää laskennallisesti varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelujen tarvetta keskimäärin 0,8 % vuodessa. Kokonaisuudessaan väestön ikärakenteen muutos kasvattaa kuntatalouden laskennallista palvelutarvetta noin 0,3 % vuodessa. Myös Joensuussa varhaiskasvatusikäisten lasten määrä vähenee lähivuosina ja aiheuttaa palvelutarpeen vähenemistä. Kouluikäisten määrän muutos vastaa kokonaisuutena koko maan keskimääräistä kehitystä. Taloussuunnitelmakaudella koko kaupungin tasolla palvelutarve ei vielä vähene, mutta tilanne vaihtelee kaupungin osa-alueittain. Koko maan kehityksen tavoin ikäihmisten määrän kasvu lisää lähivuosina sosiaali- ja terveyspalvelujen kysyntää.

Väestökijöiden laskennallinen vaikutus peruspalvelujen kustannuksiin								
	Kustannukset yht. (milj. €)							Muutos
	2018	2020	2021	2022	2023	2024	2025	yht. (milj. €) 2020 - 2025
Koulutus								
Varhaiskasvatus ja opetus	3511	-114	-108	-89	-69	-48	-24	-452
Perusopetus	5155	11	4	-30	-51	-83	-117	-265
Toinen aste	2114	28	31	36	18	28	20	161
Terveyspalvelut								
Erikoissairaanhoito	8014	99	110	117	122	125	89	661
Perusterveydenhuolto	3940	49	54	58	60	61	44	325
Sosiaalipalvelut								
Ikääntyneiden kotihoito	1281	27	27	24	21	22	22	144
Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen	2192	46	46	42	35	38	38	246
Ikääntyneiden laitoshoido	448	9	9	9	7	8	8	50
Yhteensä	26 655	157	174	165	142	152	80	869
Lähde: Kuntatalousohjelma syksy 2020								

1.2 Työpaikat ja työllisyys

Joensuussa oli vuoden 2018 lopussa 35 131 työpaikkaa. Työpaikkojen määrä kasvoi edellisvuoteen nähden 560 työpaikalla eli 1,6 %. Työpaikkamäärä kasvoi määrällisesti eniten hallinto- ja tukipalvelutoiminnoissa, teollisuudessa sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa. Vastaavasti eniten työpaikkamäärä väheni rakentamisessa sekä sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollossa.

Joensuun seudulla oli vuoden 2018 lopussa 48 583 työpaikkaa, yhteensä 830 työpaikkaa edellisvuotta enemmän. Työpaikkojen määrä kasvoi Joensuussa, Kontiolahdella ja Liperissä.

Joensuun työpaikoista 34,3 % sijoittuu julkisen hallinnon ja maanpuolustuksen toimialalle. Toimialan osuus on pysynyt vuosien 2015-2018 aikana samalla tasolla mutta työpaikkojen määrä on hieman kasvanut. Teollisuuden työpaikkojen osuus on 13,8 % kaikista työpaikoista. Tukku- ja

vähittäiskaupan, kuljetuksen ja varastoinnin sekä majoitus- ja ravitsemustoiminnan osuus on 18,9 % kaikista työpaikoista.

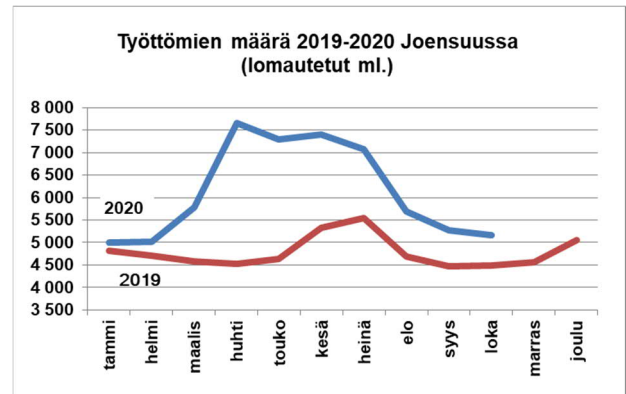
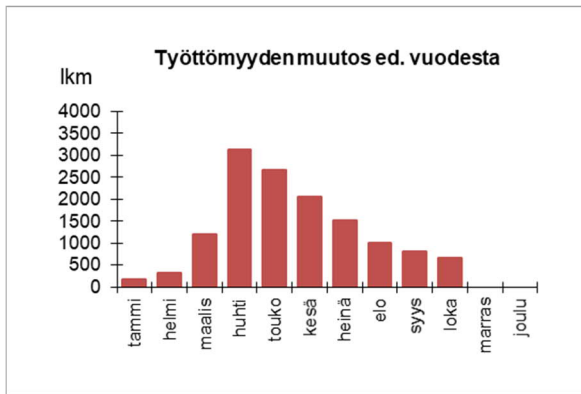
	2018	Osuus työpaikoista
(A) Maa-, metsä- ja kalatalous	608	1,7 %
(B, D-E) Kaivostoim; Sähkö-, kaasu- ja lämpö; Vesi-, viemäri- ja jätehuolto	306	0,9 %
(C) Teollisuus	4 837	13,8 %
(F) Rakentaminen	2 292	6,5 %
(G-I) Tukku- ja vähittäiskauppa; Kuljetus ja varastointi; Majoitus- ja ravitsemustoiminta	6 656	18,9 %
(J) Informaatio ja viestintä	1 145	3,3 %
(K) Rahoitus- ja vakuutustoiminta	421	1,2 %
(L) Kiinteistöalan toiminta	290	0,8 %
(M-N) Ammatill., tieteell. ja tekn. toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	4 180	11,9 %
(O-Q) Julkinen hall. ja maanpuolustus; Pakoll. Sosiaalivakuutus; Koulutus; Terveys- ja sos.palvelut	12 052	34,3 %
(R-U) Muut palvelut	2 013	5,7 %
(X) Toimiala tuntematon	331	0,9 %
Yhteensä	35 131	100,0 %

Joensuun työpaikkakehitys on ollut viime vuosina hyvä verrattuna suurten kaupunkien työpaikkamäärän suhteelliseen kehitykseen. Vuonna 2018 työpaikkamäärä kasvoi kuitenkin hitaammin kuin suurissa kaupungeissa keskimäärin.

Tilastokeskuksen tilastotuotantoon liittyvän viiveen takia vuoden 2019 vastaavia lukuja ei ole vielä käytettävissä. Pohjois-Karjalan Trendit –julkaisun mukaan maailmantalouden hidastuminen vuonna 2019 vaikutti negatiivisesti myös Joensuun seudun kehitykseen. Vuoden 2019 alkupuoliskolla kaikkien toimialojen kasvu seudulla oli 2,8 %, mutta jälkimmäisellä vuosipuoliskolla lähes nolla. Myös hyvin kehittynyt työllisyysaste alkoi heikentyä vuoden 2019 loppupuolella. Vuoden 2020 tietoja ei vielä ole käytettävissä, mutta selvää on, että koronapandemia on vaikuttanut myös Joensuun seudun yritysten kehitykseen.

Kaupungin työllisyystilanne parani vuoden 2016 loppupuolelta vuoden 2019 lopulle saakka. Vuonna 2017 keskimääräinen työttömyysaste oli 17,2 %, vuonna 2018 14,7 % ja vuonna 2019 13,4 %. Vuonna 2020 koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi myös työllisyystilanteeseen. Työllisyystilanne oli heikoimmillaan huhtikuussa, jolloin työttömyysaste oli 21,6 %. Kesän aikana tilanne hieinan kohentui, mutta loppuvuoden 2020 osalta on vaikea arvioida työttömyystilanteen kehittymistä koronapandemian ja sen torjuntaan liittyvien toimenpiteiden edelleen jatkuessa. Joensuun työttömien työnhakijoiden määrä on tyypillisesti laskenut syksyllä, mutta noussut lievästi loppuvuonna. Työttömien määrään vaikuttaa mm. oppilaitosten lukuvuosien päätyminen ja alkaminen.

Lokakuussa 2020 työttömyysaste oli 14,6 % ja työttömiä työnhakijoita oli 5 156. Miehiä työttömistä oli 59,7 % ja naisia 40,3 %. Pitkäaikaistyöttömiä oli 1 663 (32,3 % työttömistä) ja alle 25-vuotiaita 683 (13,3 % työttömistä). Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi kaikissa ryhmissä vuoden 2019 lokakuusta vuoden 2020 lokakuuhun.

Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli lokakuussa 11,9 %, kun se vuotta aiemmin oli 8,6 %. Koko maan työllisyystilanne on heikentynyt koronapandemian seurauksena Joensuun tilanteen taivoiin.

1.3 Hyvinvointi ja terveys

Hyvinvoinnin edistämisen painotukset 2021–2025

Hyvinvoivat ja terveet kaupunkilaiset ylläpitävät kaupungin elinvoimaisuutta ja kestäväää taloutta. Päätöksenteossa ja toiminnassa tulisi kohdistaa erityistä huomiota kaupunkilaisten eriarvoisuuden kaventumiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn sekä kestäväään hyvinvointiin. Varhainen tuki ja ehkäisevä toiminta tukee parhaiten kaupunkilaisten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn säilymistä ja vähentää raskaiden palveluiden tarvetta.

Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön tavoitteiden asettamista ohjaa tieto asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilanteesta. Vuonna 2020 valmistellussa Joensuun hyvinvointikertomuksessa- ja suunnitelmassa kuvataan joensuulaisten hyvinvointia ja terveyttä vuosien 2017–2020 tietojen valossa sekä asetetaan kaupunkilaisten hyvinvointia edistäviä tavoitteita vuosille 2021–2025.

Toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi asetetaan vuosittain talousarvion- ja toimintasuunnitelman yhteydessä. Toimenpiteitä arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan valtuustokauden lopussa. Joensuulaisten hyvinvoinnin ja terveyden kuvaamisessa vertailukohteina käytetään Jyväskylän, Kuopion ja Lappeenrannan tietoja. Lisäksi vertailukohteeksi on otettu koko maa sekä Pohjois-Karjalan maakunta.

Sosiaali- ja terveystalvelujen siirtyminen kunnilta maakunnalliselle Siun sotelle vuonna 2017 muodosti tilanteen, jossa uudenlaisen yhteisen tavoitetilan ja tekemisen tarve korostuu entisestään. Hyvinvoinnin edistämässä onnistunut yhdyspintatyö, yhteiskehittäminen ja kumppanuus kuntien, Siun soten ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä nousee keskiöön. Hyvinvointihaasteet ovat monimutkaisia ja vaativat pitkäjänteistä yhteistyötä. Asetetuilla tavoitteilla tulisi pitkällä aikavälillä pyrkiä vaikuttamaan sellaisiin laajoihin hyvinvointia uhkaaviin haasteisiin kuten kaupungin elinvoiman heikentymiseen, eriarvoisuuden kasvuun, syrjäytymisen lisääntymiseen ja ilmastonmuutokseen.

Hyvinvointikertomukseen kootun tiedon pohjalta hyvinvoinnin edistämisen painotukset vuosina 2021–2025 ovat seuraavat:

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvilla päätöksillä on merkittävät vaikutukset niin kaupungin vetovoimaan, elinvoimaan kuin hyvinvointiin. Lasten ja lapsiperheiden tukeminen parantavat merkittävästi lasten terveyttä, koulutuloksia sekä myöhempää työllistymistä ja menestymistä elämässä. Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia päätöksenteossa halutaan parantaa Lapsiystävällinen kunta -mallin avulla.

Joensuulaisista 1–5-vuotiaista varhaiskasvatukseen osallistuu 74,5 % ja osuuden halutaan kasvavan. Pedagogisesti laadukkaaseen varhaiskasvatukseen osallistuminen vaikuttaa myönteisesti lasten myöhempään koulumenestykseen, vähentää koulupudokkuutta ja vaikuttaa positiivisesti työllistymiseen aikuisiässä.

Joensuussa kodin ulkopuolelle sijoitettuja 0-17-vuotiaita on 2,2 % vastaavan ikäisestä väestöstä (279 lasta vuonna 2018). Osuus on sama Kuopion kanssa ja muita vertailukohteita suurempi. Koko maan osuus on 1,6 %. Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset edustavat ryhmää, jolla tiedetään olevan suuri palvelujen tarve ja korkea riski kielteisiin elämäntapahtumiin ja sairauksiin myös sijaishuollon päättymisen jälkeen.

Luetun ymmärtämisessä joensuulaisista 2. luokan oppilaista ikätasoisia tai ikätasoistaan parempia on yhteensä 79,4 % ja 5. luokan oppilaista ikätasoisia tai ikätasoistaan parempia yhteensä 79,2 %. Yksi tehokkaimpia syrjäytymistä ehkäiseviä tekijöitä on opintojen jatkaminen peruskoulun jälkeen. Lukutaidon taso on monissa tutkimuksissa yhdistetty yleiseen elämässä menestymiseen.

2-6-vuotiaista joensuulaisista tytöistä ylipainoisia on 13 % ja pojista 23 %. Osuus on samaa tasoa kuin koko maassa ja vertailukaupungeissa. Iän myötä joensuulaiset lapset ja nuoret, erityisesti pojat ovat ylipainoisempia kuin saman ikäiset maassa keskimäärin. Ylipainoiset nuoret kokevat normaali-painoisia enemmän muun muassa yksinäisyyttä, kiusaamista ja seksuaalista häirintää. Ylipaino on merkittävä riskitekijä monille pitkäaikaissairauksille kuten sydän- ja verisuonitaudille, diabetekselle ja tuki- ja liikuntaelinsairauksille.

Eniten kiusaamista koetaan ala- ja yläkoulussa ja vähiten lukiossa ja ammatillisessa oppilaitoksessa. 4. ja 5. luokan oppilaista vähintään kerran viikossa kiusaamista kokee 6,5 %. Koulukiusaaminen on merkittävä riskitekijä mielenterveyden ongelmille. Koulukiusaamiseen puuttuminen erityisesti ennaltaehkäisevällä otteella on yksi mahdollisuus ehkäistä mielenterveyden ongelmia.

Joensuulaisista 8. ja 9. luokan oppilaista 38 % harjaa hampaita harvemmin kuin kahdesti päivässä. Suun ja hampaiden terveys vaikuttaa koko kehon hyvinvointiin. Terveysongelmat ovat usein polari-soituneet tietyille ryhmille, jolloin myös riski suun sairauksiin on kohonnut.

Ennusteiden mukaan lasten määrä tulee Joensuussa vähenemään ja ikäihmisten lisääntymään. Huoltosuhteen pitäminen nykyisellä tasollaan vaatii, että kaupungissa asuu tulevaisuudessa riittävästi työikäisiä. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. Joensuun huoltosuhte vuonna 2019 oli 55,2. Vertailukohteista ainoastaan Jyväskylän arvo on matalampi ollen 50,7. Taloudellisten näkökulmien lisäksi työikäisillä ja heidän työllistymisellään on merkittävä vaikutus hyvinvointiin. Työttömät voivat keskimäärin huonommin ja ovat sairaampia kuin työlliset.

75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokuntia on Joensuussa 59 % vastaavan ikäisten asuntokunnista. Osuus on samansuuruinen kuin vertailukaupungeissa. Noin kymmenesosa Suomen

aikuisväestöstä tuntee itsensä yksinäiseksi melko usein tai jatkuvasti. Heikentynyt toimintakyky voi olla yksi syy yksinäisyyden kokemukseen. Helposti saavutettavat, kaikille avoimet kohtaamispaikat voivat vähentää yksinäisyyttä.

Joensuussa on 1 579 rekisteröityä järjestöä. Pohjois-Karjalan Järjestökyselyn 2019 mukaan 82 % joensuulaisista järjestöistä tavoittaa toiminnallaan vuosittain vähintään 100 ihmistä. 500 ihmistä vuosittain joensuulaisista järjestöistä tavoittaa 51 %. Järjestöistä 33 % ilmoittaa, että toiminnassa on mukana 11-20 vapaaehtoista. 21-50 vapaaehtoista on toiminnassa mukana puolestaan 20 %:lla järjestöistä. Järjestöjen merkitys kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämässä on merkittävä. Kaupungin tulee tehdä suunnitelmallisempaa yhteistyötä järjestöjen kanssa.

Ilmastonmuutos tulee vaikuttamaan ihmisten hyvinvointiin. Esimerkiksi vesiepidemioiden pelätään lisääntyvän tulevaisuudessa. Vesiperäisten sairauksien vähentämisessä ensiarvoisen tärkeää on varmistaa juomaveden puhtaus ja suojata vesilähteet likaantumiselta. Kestävää hyvinvointia edistää ilmastonmuutoksen hidastaminen. Joensuussa tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2025. Yksi tavoite on, että valtaosa matkoista tehdään jalan, pyörällä tai joukkoliikenteellä.

Hyvinvointipalvelujen kokonaisuus

Kaupungilla on merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä; kaupungin järjestämistä palveluista esimerkiksi varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluilla, liikunta- ja kulttuuripalveluilla sekä asumista, kaavoitusta, elinvoimaa ja liikennejärjestelyjä koskevilla ratkaisuilla on yhteys kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Työllisyyden edistäminen on yksi merkittävimmistä niin yksittäisten ihmisten kuin perheidenkin hyvinvointia edistävästä kokonaisuuksista. Kaupungin järjestämisvastuulla olevien palveluiden ohella erityisesti Siun soten järjestämät palvelut tukevat merkittävästi kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Lisäksi mm. järjestöjen ja kolmannen sektorin työ edistää osallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia.

Kaupungin ja Siun soten järjestämät palvelut muodostavat julkisten hyvinvointipalvelujen ytimen, jota on perusteltua tarkastella kokonaisuutena. Molemmilla organisaatioilla on osana kokonaisuutta selkeät omat vastualueensa, toisaalta palveluilla on asiakasnäkökulmasta tarkasteltuna merkittäviä yhdyspintoja. Roolitusten ja palveluketjujen näkökulmasta hyvinvointipalveluita voidaan tarkastella asiakaslähtöisesti elämänkaarajattelumalliin perustuen lasten ja nuorten, työikäisten ja ikäihmisten palvelukokonaisuuksittain. Tarvelähtöisesti palvelut voidaan jakaa ennaltaehkäiseviin ja yleisiin palveluihin, erityisiin palveluihin sekä raskaan tuen palveluihin.

Hyvinvointipalvelujen kokonaisuuden kustannukset olivat vuonna 2019 yhteensä 385,9 milj. euroa. Tästä kaupungin hyvinvointipalvelujen osuus on noin 36 % ja Siun soten 64 %. Lasten ja nuorten palvelujen osuus kokonaisuudesta on 44%, työikäisten 36 % ja ikäihmisten 20 %. Palvelujen luonteen mukaan tarkasteltaessa ennaltaehkäisevien ja yleisten palvelujen osuus on vajaat 45 %, erityispalvelujen vajaat 17 % ja raskaiden palvelujen vajaat 39 %. Raskaat palvelut sisältävät tässä tarkastelussa erikoissairaanhoidon palvelut kokonaisuutena.

Kaupungilla on merkittävä rooli erityisesti lasten ja nuorten palvelujen järjestämisessä. Kaupungin järjestämistä hyvinvointipalveluista lähes 89 % kohdistuu lapsiin ja nuoriin. Valtaosa (91 %) on ennaltaehkäiseviä ja yleisiä palveluita terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävän näkökulmasta. Työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointia tukeva palvelukokonaisuus muodostuu erityisesti liikunta- ja kulttuuripalveluista. Laajemmin tarkasteltuna hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tukevat myös muut

kaupungin järjestämät palvelut, kuten konsernipalveluiden myöntämät avustukset sekä työllisyyden ja elinvoiman sekä kaupunkiympäristön palvelut.

Vastaavasti Siun soten palveluista lasten ja nuorten palveluiden osuus on runsas 19 %. Työikäisten palveluihin kohdentuu vajaat 51 % ja ikäihmisten palveluihin vajaat 30 % kustannuksista. Siun soten palveluista ennaltaehkäisevien ja yleisen palvelujen osuus on noin 19 % ja erityisten ja raskaiden palvelujen osuus noin 81 %.

Erityisesti kaupungin tuottamilla koko ikäryhmää tai kaikkia kuntalaisia koskevilla palveluilla on merkittävä ennaltaehkäisevä ote. Esimerkiksi varhaiskasvatuspalveluiden merkitys lasten hyvinvoinnin tukemisessa on suuri, mistä johtuen nimenomaisesti ennaltaehkäisevien palvelujen erottaminen ei ole tarkoituksenmukaista tai mahdollista. Laajasti katsoen kaikkiin palveluihin sisältyy ennaltaehkäisevää toimintaa. Kaupungin järjestämät palvelut vaikuttavat Siun soten palveluiden käyttöön. Siun soten erityispalveluillakin on ehkäisevä rooli, sillä niillä ehkäistään raskaan tuen palveluiden käyttöä. Esimerkiksi ikäihmisten kotona asumista tukevilla palveluilla ehkäistään raskaampien asumispalvelujen käyttöä.

Kaupungin strategiassa hyvinvoinnissa ja terveyden edistämisessä korostuu kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet. Siun soten keskeisenä strategisena tavoitteena on edistää kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia siirtämällä painopistettä ennaltaehkäiseviin palveluihin. Toimiva hyvinvointipalvelujen kokonaisuus edellyttää selkeitä roolituksia kaupungin ja Siun soten palveluiden välillä, jotta prosessien sujuvuus eri palveluketjujen välillä voidaan varmistaa organisaatorajoista huolimatta eikä resursseja hukata päällekkäisiin toimintoihin. Kaupungin näkökulmasta erityisesti palveluketjun toimivuus lasten ja nuorten palveluissa on keskeistä, Siun soten rooli on tukea ja täydentää kaupungin järjestämiä palveluja.

Joensuun kaupungin ja Siun soten Joensuun alueelle tuottamien hyvinvointipalvelujen kokonaisuus vuoden 2019 toteutumatiетоjen mukaisena. (S) tarkoittaa Siun soten tuottamaa palvelua.

Palveluluokka	Lapset ja nuoret (milj. euroa)	Aikuiset (milj. euroa)	Ikäihmiset (milj. euroa)	
Ennaltaehkäisevät ja yleiset palvelut 172,8 milj. euroa	Neuvolat (S)	5,0	Liikunta	0,8
	Aamu- ja iltapäiväkerhot	0,5	Tuuppari- ja yhteisötalotoiminta	0,2
	Perusopetuksen oppilashuolto	0,5	Kansalaisopisto	0,8
	Kulttuuri (museot, orkesteri, kirjasto)	1,6	Kulttuuri (museot, orkesteri, kirjasto)	0,6
	Kansalaisopisto	0,4	Lukion aikuislinja	3,1
	Varhaiskasvatus	32,3	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (S)	0,0
	Kotihoidon tuki	2,9	Vastaanottopalvelut (S)	0,3
	Esiopetus	3,5	Aikuisten sosiaalityö ja sosiaaliohjaus (S)	
	Perusopetus	54,3	Mt-, päihdepalv. Ohjaus (S)	
	Lukio-opetus	7,5	Päivystys (S)	
	Opiskeluterveydenhuollon palvelut (S)	0,3	Suun terveydenhuolto (S)	
	Konservatorio	2,6	Muut sotepalvelut (S)	
	Liikunta	1,7	Vammaisten avopalvelut (S)	
	Nuorisotyö	1,7		
	Vastaanottopalvelut (S)	1,4		
	Päivystys (S)	2,1		
	Suun terveydenhuolto (S)	2,8		
Muut lasten, nuorten ja perheiden palvelut (S)	0,9			
Erityispalvelut 64,2 milj. euroa	Perusopetuksen ohjaajat	3,3	Vammaispalvelujen avopalvelut (S)	13,5
	Perusopetus / erityisopetus	6,5	Mt-, päihdeavopalvelut (S)	1,5
	Varhaiskasvatuksen tuki	0,9	Kuntoutuspalvelut (S)	0,1
	Terapiat, kuntoutus (S)	2,7	Hoito- ja hoivapalvelut (S)	0,6
	Vammaispalvelujen avopalvelut (S)	0,8	Sosiaalipalvelut (S)	0,1
	Omaishoidon tuki (S)	0,5	Omaishoidon tuki (S)	3,6
	Muut sosiaalipalvelut (S)	0,1		0,7
Raskaan tuen palvelut 148,9 milj. euroa	Vaikeasti vammaisten opetus	1,3	Erikoissairaanhoido (S)	32,0
	Sairaalaopetus	0,3	Vamm.palv. asuminen, laitokset (S)	12,5
	Lastensuojelun perhe-, laitoshoido (S)	6,1	Mt-, päihdepalv, asuminen, lait. (S)	5,1
	Psykososiaalinen avohoido (S)	5,3	Vaativan kuntoutuksen osastot (S)	0,2
	Muut lasten, nuorten ja perh.palvelut (S)	8,4	Perheiden palvelut (S)	
	Vammaispalv. asuminen, laitokset (S)	2,0		
	Muu erikoissairaanhoido (S)	10,1		
YHTEENSÄ	Lasten ja nuorten palvelut 170,1	Aikuisten palvelut 139,9	Ikäihmisten palvelut yhteensä 75,9	

1.4 Ilmastotavoitteet ja toimenpiteet

Joensuun tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2025. Monet muutkin kaupungit, kuten Lahti ja Turku, ovat kiristäneet omia hiilineutraalisuus tavoitteitaan. Tavoitteeseen on tarkoitus päästä vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä kaikki alueen toimijat huomioiden vähintään 60 % vuodesta 2007 vuoteen 2025 mennessä. Loput päästöistä on tarkoitus kompensoida ja sitoa hiilivarastoihin hiilinielujen avulla. Keskeisimmät keinot tavoitteen saavuttamisessa ovat uusiutuvien energialähteiden osuuden lisääminen, energiatehokkuus ja fossiilittoman liikenteen edistäminen.

Joensuu on mukana eurooppalaisissa Covenant of Mayors ja Green Leaf -verkostoissa sekä kotimaisissa FISU-, HINKU-, ilmastokunnat (Kuntaliitto) verkostoissa, joiden kautta saadaan tukea ilmastotyöhön ja voidaan jakaa parhaita käytäntöjä toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Joensuussa on meneillään useita erilaisia toimenpiteitä ilmasto-ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Kaupungin kaikki ostettu sähkö on ollut vihreää sähköä jo vuodesta 2013 lähtien. Joensuun kaupunki on allekirjoittanut kunta-alan energiatehokkuussopimuksen vuosille 2017-2025. Kunta-alan energiatehokkuussopimus on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton välinen sopimus energian tehokkaammasta käytöstä kunta-alalla. Vuosittain on investoitu energiaratkaisuihin, jotka ovat vähentäneet energian kulutusta muun muassa ulkovalaistuksessa. Joensuun sai vihreän edelläkävijän palkinnon vuonna 2019 tunnustuksena ympäristön huomioivasta rakentamisesta.

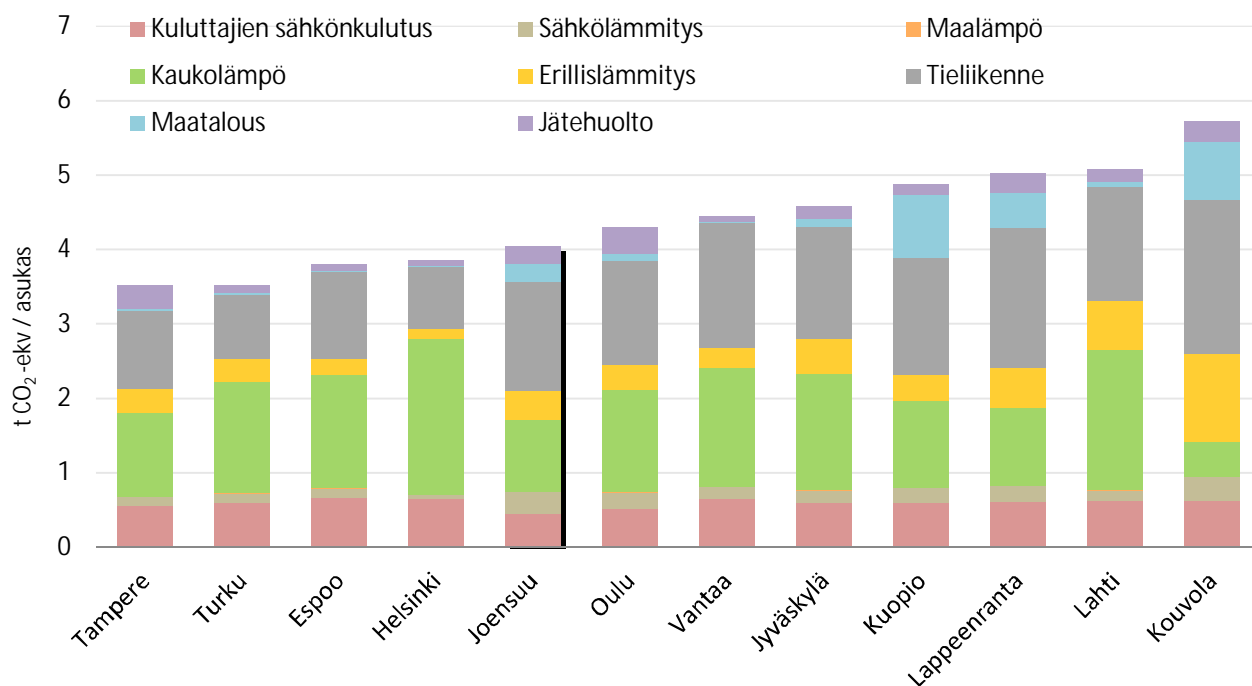
Vuonna 2019 kaupungin kilpailutuksista 94 %:ssa oli käytössä ympäristöön liittyvät kriteerit. Joensuussa kestävien liikkumismuotojen, jalankulku, pyöräily ja joukkoliikenne, edellytyksiä parannetaan. Jalankulun ja pyöräilyn kulkuyhteyksiä sekä niiden turvallisuutta ja esteettömyyttä kehitetään kunnostamalla ja täydentämällä pyörätieverkostoa ja kävelyalueita sekä tehostamalla niiden talvihoitoa. Myös joukkoliikennettä kehitetään entistä houkuttelevampaan suuntaan. Yritysten ja kunta-laisten aktivointia ilmastotyöhön tuetaan hankkeilla ja kehittämällä ilmastokumppanuustoimintaa. Mukana on tällä hetkellä 38 yritystä tai organisaatiota, jotka ovat sitoutuneet ilmastokumppanuuteen. Käynnissä on kaksi ilmastohanketta. Ilmastokorttelit hankkeessa tuetaan kokeiluilla ja neuvonnalla vähähiilisiä toimintatapoja ja kokeileva kaupunkiseutu Joensuu hankkeessa kehitetään ilmastovaiuttavuutta etätyön avulla.

FISU verkoston kautta Joensuu on mukana kolmessa kehittämishankkeessa. Hankkeet liittyvät ilmastokumppanuuteen, kestävä kehityksen indikaattoreihin ja investointien sekä käyttötalouden ilmastovaikutavuuteen.

Joensuun ilmastoasioista viestitään laajasti www.climatejoensuu.fi ilmastoportaalissa.

Vuonna 2021 rekrytoidaan määräaikainen ilmastokoordinaattori ja jatketaan ilmasto-ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamista. Lisäksi ilmasto-ohjelman päivittäminen käynnistyy. Suurimmat haasteet tulevalle työlle ovat liikenteen päästöissä, energian tuotannossa sekä teollisuudessa ja yrityksissä.

Uusimmassa CO2-raportissa mukana olevien yli 70 000 asukkaan kuntien asukaskohtaiset päästöt vuonna 2018 ilman teollisuutta. Joensuu sijoittuu vertailussa kohtuullisen hyvin.

2 Taloudelliset lähtökohdat

2.1 Talouden kehitysnäkymät

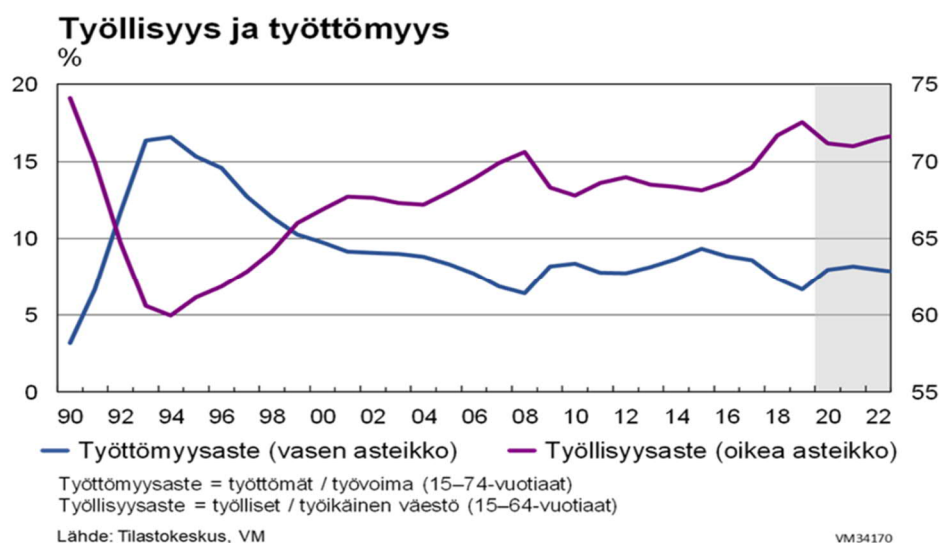
Valtiovarainministeriön talouskatsauksen (5.10.2020) mukaan Suomen talous on supistunut kolme vuosineljännestä peräkkäin. Koronapandemia on kuitenkin vahingoittanut Suomen taloutta vähemmän kuin suurinta osaa Euroopan talouksista alkuvuonna. Kesän aikana pandemia rauhoittui, mikä sai kotitaloudet liikkeelle ja kuluttamaan useissa maissa Suomi mukaan lukien. Talous toipuu kuitenkin hitaasti taloudenpitäjien vähäisen luottamuksen sekä epävarmuuden kasvun seurauksena. Koronatartuntojen voimakas lisääntyminen ja uudet rajoitukset varjostavat toipumista edelleen. Bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan 2,6 % vuonna 2021 ja 1,7 % vuonna 2022.

Talous toipuu alkuvuoden pysähdyksestä asteittain. Nopeimmin palautuu yksityinen kulutus, mutta yksityisten palveluiden kulutuksen kasvu jää edelleen vaisuksi. Palveluiden kulutus on kärsinyt eniten epidemian takia käynnistetyistä liikkumisen ja liiketoiminnan rajoituksista. Kuluttajien varovaisuuden ennakoitaan vaikuttavan palveluiden kulutukseen vielä vuonna 2021. Kulutushyödykkeiden kulutus väheni alkuvuonna 2020 maltillisesti ja elintarvikkeiden kulutus jopa kasvoi hieman vuoden takaiseen verrattuna. Tavaroiden kulutuksen arvioidaan palautuvan normaalitasolle vuoden 2021 alkupuolella.

Yksityisten investointien kasvu jatkuu heikkona vuoden 2020 loppupuolella. Uusien asuntojen rakentaminen vähenee kuitenkin vuonna 2020 vain hieman edellisestä vuodesta, mutta näkymät tulevaan ennakoivat asuinrakennusinvestointien kääntymistä selvään laskuun. Yksityisten investointien kasvu jää myös lähivuosina kokonaisuudessaan vaisuksi. Tutkimus- ja kehitysmenot kääntyvät kasvuun valtion tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoituksen tukemana. Kokonaisuudessaan yksityiset investoinnit kuitenkin vähenevät, joten niiden suhde BKT:hen laskee noin 19 %:iin vuonna 2022.

Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät pandemian jatkumisesta. Pandemian aiheuttama epävarmuus hidastaa ulkomaisen kysynnän kasvua monilla Suomen viennille keskeisillä toimialoilla, minkä seurauksena vienti jatkaa vähenemistä edelleen vuoden 2020 aikana. Palveluista ICT- ja liike-elämän palveluiden näkymät ovat paremmat kuin aloilla, jotka kärsivät suoraan liikkumisen rajoitteista ja kuluttajien luottamuksen vähenemisestä.

Työvoiman kysyntä on vähäisempää, ja työllisten määrä vähenee edelleen vuoden 2020 kuluessa. Talouskasvu alkaa asteittain kohentaa työvoiman kysyntää vuosina 2021–2022. Työttömyysaste nousee kuitenkin korkeimmillaan 8,2 %:iin vuonna 2021 ja työllisyysaste laskee 71,0 %:iin. Vuonna 2019 työttömyysaste oli 6,7 % ja työllisyysaste 72,5 %.

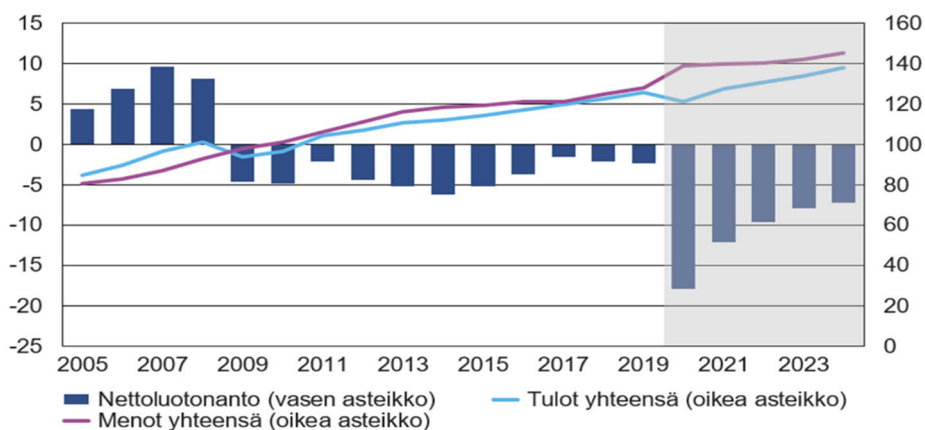
Ansiotaso kasvaa noin 2 % vuodessa vuodesta 2021 lähtien. Kuluttajahintojen nousu pysyy maltillisena kulutuksen kasvun jäädessä vaimeaksi.

Julkisen talouden alijäämä kasvaa tänä vuonna voimakkaasti noin 18 mrd. euroon eli 7,7 %:iin suhteessa BKT:hen. Myös julkinen velka suhteessa BKT:hen kasvaa nopeasti. Julkista taloutta heikentävät koronapandemian puhkeamista seurannut talouden taantuma sekä hallituksen päättämät yrityksiä, kansalaisia ja talouden kasvua tukevat toimet. Julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee lähivuosina mutta on edelleen 7 mrd. euron tuntumassa eli 2,7 %:a suhteessa BKT:hen vuonna 2024.

Julkinen talous oli rakenteellisesti alijäämäinen jo ennen koronaepidemian puhkeamista. Väestön ikääntyminen on heikentänyt julkista taloutta merkittävästi jo kymmenen vuoden ajan, kun paljon julkisia palveluja ja etuuksia käyttävien ikääntyneiden määrä on kääntynyt nopeaan kasvuun. Samalla työikäinen väestö, joka veroillaan rahoittaa julkiset palvelut ja sosiaaliturvan, on alkanut vähentyä.

Julkisyhteisöjen tulot, menot ja nettoluotonanto

mrd. euroa

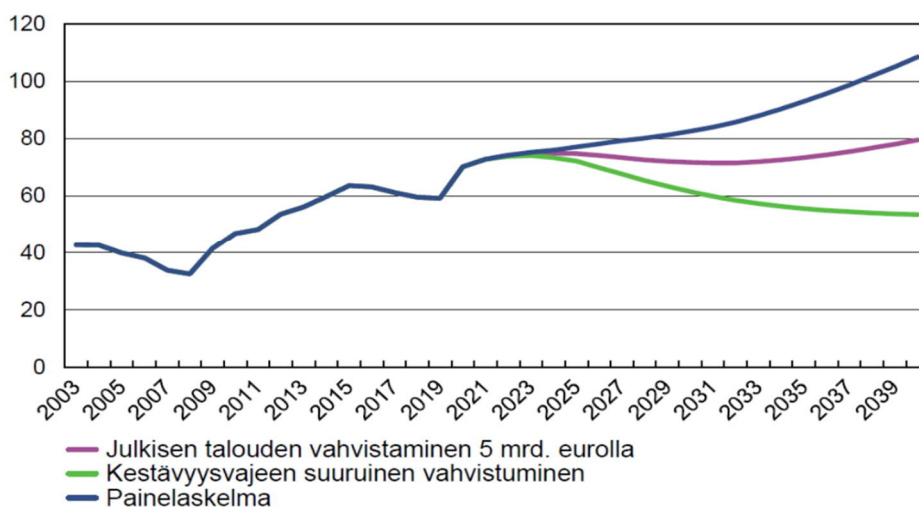

Lähde: Tilastokeskus, VM

Väestön ikääntyminen aiheuttaa menopaineita julkiseen talouteen myös tulevaisuudessa, kun erityisesti paljon sote-palveluita käyttävän yli 75-vuotiaan väestön määrä kasvaa. Siksi julkinen velkasuhde näyttäisi kasvavan koko 2020-luvun ajan. Julkisen talouden vahvistaminen 5 mrd. eurolla vuoteen 2026 mennessä vakauttaisi velkasuhteen 70–75 %:iin 2020-luvun aikana. Velkasuhteen palauttaminen vuoden 2019 tasolle eli 60 %:n tuntumaan 2020-luvun aikana edellyttäisi puolestaan julkisen talouden vahvistamista noin 10 mrd. eurolla.

Julkisyhteisöjen velka

suhteessa BKT:een, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Valtiovarainministeriön ennusteet perustuvat oletuksille, että koronaepidemian torjunta ei edellytä merkittäviä rajoitustoimia. Koronaepidemian laajeneminen on talouden ennusteiden merkittävin riski. Viruksen toisen aallon taloudellisten vaikutusten suuruus riippuu sekä julkisen vallan toimista epidemian hillitsemiseksi ja talouden tukemiseksi että näiden toimien vaikutuksesta taloudenpitäjien päätöksiin. Kuluttajien luottamus ja talouden toimintakyky pysyvät kuitenkin heikkoina siihen saakka, että sairauteen on löydetty tehokas hoito tai rokote. Tautitilanteen kääntyminen selvään nousuun syksyn aikana lisäisi taloudenpitäjien epävarmuutta ja heikentäisi talouskasvua ilman varsinaisia uusia rajoitustoimiakin. Talouden kasvuennusteisiin sisältyy siten edelleen merkittävää epävarmuutta.

2.2 Kuntatalous

Kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Hallitus on tukenut kuntia useilla toimilla vuoden 2020 aikana akuutista kriisistä selviämiseen. Tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Kuntatalouden haasteena on kuitenkin sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa ja kohti normaalia rahoitusuraa.

Vuosi 2019 oli kuntatalouden historian heikoin. Peräti 65 kunnan vuosikate oli vuonna 2019 negatiivinen ja tilikauden tulos alijäämäinen 224 kunnalla. Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 mrd. euroa ja vuosikate noin 0,3 mrd. euroa. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli noin 2,3 mrd. euroa, eikä riittänyt kattamaan 2,9 mrd. euron poistoja ja arvonalentumisia eikä noin 4,0 mrd. euron nettoinvestointeja. Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli vuonna 2019 noin 200 milj. euroa negatiivinen, kun se vuonna 2018 oli noin 80 milj. euroa negatiivinen ja vuonna 2017 noin 1,3 mrd. euroa positiivinen. Kuntatalouden nettoinvestoinnit olivat vuonna 2019 noin 4,0 mrd. euroa. Investoinnit kasvoivat edellisvuoteen verrattuna noin 200 milj. euroa, josta valtaosa perustui kuntayhtymien investointien kasvuun. Kuntatalouden lainakanta jatkoi kasvuaan 2,5 mrd. eurolla yhteensä 21,9 mrd. euroon. Myös kuntakonsernien vuosikate heikkeni edelleen ja lainakanta kasvoi selvästi.

Koronapandemia ja sen taloudelliset vaikutukset ovat heiluttaneet kuntatalouden ennustetta vuoden 2020 aikana. Koronaviruspandemia sekä sitä seuranneet hallituksen maaliskuussa asettamat rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Tilanne vaikeutui kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin. Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin vaihtelevat mm. kuntien erilaisten tulo-, elinkeino- ja palvelurakenteiden sekä koronatapausten määrän johdosta.

Valtio on tukenut kuntia useilla toimenpiteillä vuoden 2020 aikana. Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide oli vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu, toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostunut kuntien 1,4 mrd. euron suuruinen tukipaketti. Tukipaketin mukaisesti kuntien peruspalveluiden valtionosuutta korotettiin reilulla 770 milj. eurolla, sairaanhoitopiirien tukemiseen kohdennettiin 200 milj. euroa ja harkinnanvaraisen valtionosuuden määrää korotettiin 50 milj. eurolla. Lisäksi yhteisöveron jako-osuutta korotettiin niin, että kuntien verotulot kasvavat yhteensä 520 milj. eurolla vuosina 2020 ja 2021.

Syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä hallitus päätti osoittaa kunnille lisätukea syksyn 2020 lisätalousarviossa. Peruspalvelujen valtionosuuksia korotetaan vielä 400 milj. eurolla ja sairaanhoitopiirien valtionavustusta 200 milj. eurolla. Lisäksi syksyn lisätalousarviossa on osoitettu 355 milj. euroa koronavirukseen liittyvien välittömien kustannusten, kuten testauksen, täysimääräiseen korvaamiseen. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille korvataan erikseen rajatestauksen edellyttämästä

testauskapasiteetin nostosta ja analyysitoiminnasta aiheutuvat kustannukset enintään 200 milj. euroon asti.

Lisäksi vuoden 2020 aikana kunnille korvataan verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista väliaikaisesti aiheutuvat kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulojen viivästymiset. Keväällä tehdyn arvion mukaisesti verotulojen viivästymisen perusteella kunnille korvattaisiin yhteensä 547 milj. euroa. Toteumatietojen mukaan maksujärjestelyiden helpotuksista johtuen kuntien verotulot alenevat kuitenkin vuonna 2020 vain 114 milj. euroa. Valtion korvausta kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen viivästymisistä pienennettiin tarkentunutta vaikutusarviota vastaavasti 433 milj. eurolla. Muutos vaikutti myös vuoteen 2021, sillä kuntien verotulomenetysten kompensatioihin vuonna 2021 tehtävä vähennys pieneni muutoksen myötä.

Valtion mittavien toimenpiteiden seurauksena vuoden 2020 kuntatalouden tulos ja rahoitusasema ovatkin muodostumassa aiemmin arvioitua vahvemmaksi. Myös verotulojen kehitys on ollut keväällä ennustettua parempaa. Tukitoimien ansiosta kuntatalous vahvistuu poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen verrattuna, mutta toiminnan ja investointien rahavirta pysyy silti negatiivisena ollen noin -0,8 mrd. euroa.

Kuntatalouden lähtötilanne vuoteen 2021 on haastava. Koronapandemia, väestön ikääntyminen ja Sanna Marinin hallituksen päätökset lisäävät lähivuosina kuntien menoja. Vaikka koronapandemia ei ole ohi, kuntatalouden näkymiä arvioitaessa lähtökohtaisena oletuksena on, että koronatilanne pysyy Suomessa hallinnassa eikä uusia, kevään 2020 kaltaisia laajoja sulkutoimenpiteitä tule. On kuitenkin selvää, että koronan aiheuttamia talousvaikutuksia kanavoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna. Hybridistrategian edellyttämä testaus lisää kuntien menoja. Monet kiireettömän hoidon toimenpiteet siirrettiin tai peruttiin koronatartuntojen uhan ja varautumisen edellyttämän terveydenhuollon resurssien riittävyden vuoksi tuleville vuosille. Vaikka hoitojonojen purkaminen on ehditty jo aloittaa, siirtyy vuoden 2020 sosiaali- ja terveydenhuollon hoitovelkaa tuleville vuosille. Valtio turvaa-kin peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vuonna 2021. Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa.

Kuntien tehtävät laajenevat vuonna 2021. Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nosto etenee. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän kuntien maksutuloja. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttaminen ei lähtökohtaisesti vaikuta kuntataloutta heikentävästi.

Lisäksi kuntatalouden toimintamenoja kasvattaa ensi vuonna mm. kunta-alan sopimusratkaisu, joka lisää kunta-alan työvoimakustannuksia yli 2 %. Kunta-alan sopimusratkaisun lisäksi henkilöstökustannusten hintaa kasvattaa mm. työttömyysvakuutusmaksun korotus, joka nostaa työnantajamaksua kunta-alalla. Väestörakenteen muutoksesta aiheutuva menopaine on kokonaisuutena noin 0,3 % vuodessa. Kuntatalouden toimintamenojen arvioidaan kasvavan noin 4,0 % vuonna 2021.

Kuntatalouden tilanteen tekee haastavaksi kuntatalouden tulojen hidas kasvu. Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan ensi vuonna vain 1,2 %, kun kuntatalouden tukipaketin määräaikaiset tuet ja avustukset pienenevät. Kehitysarviossa on oletettu koronaepidemian laskevan myynti- ja maksutuottoja ensi vuonna yhteensä noin 130 milj. eurolla. Verotulot muodostavat yli puolet kuntatalouden tuloista, ja niiden arvioidaan kasvavan noin 4,2 % kuluva vuodesta. Koronaepidemian aiheuttama epävarmuus heijastuu kuntien verotuloihin kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona, mutta hallituksen päätös jatkaa kuluva vuoden kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikaista korottamista 10 %-yksiköllä myös vuonna 2021 helpottaa kuntien tilannetta. Lisäksi kuntien yhteisöverotulojen kasvua nostaa kuntien jako-osuuden 2 %-yksikön korotus, jolla kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta aiheutuvat maksutulomenetykset sekä varhaiskasvatuspalveluiden kysynnän kasvu. Kuntatalouden heikon tulokehityksen taustalla on myös valtionosuuksien roima pudotus noin 0,7 mrd. eurolla, joka selittyy pääasiassa peruspalvelujen valtionosuuteen vuonna 2020 kohdennettujen tukitoimien pienenemisellä. Lisäksi valtionosuuksia laskee verotuksen maksujärjestelyn vuoksi kuntien verotulomenetysten kompensatioihin vuonna 2021 tehtävä 88 milj. euron vähennys.

Toimintamenojen ja -tulojen epätasapainon aiheuttama toimintakatteen 5,0 %:n heikentyminen ja verorahoituksen loiva lasku merkitsevät vuosikatteen voimakasta heikkenemistä noin 2,9 mrd. euroon vuonna 2021. Samaan aikaan sote-rakentaminen, ns. korjausvelka ja kasvavien kaupunkien investointitarpeet pitävät kuntatalouden investointimenot korkealla. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa painua noin 2 mrd. euroa negatiiviseksi. On kuitenkin todennäköistä, että talouden epävarmuus ja kuntatalouden synkät näkymät voivat viivästyttää ja pysäyttää lopullisia investointipäätöksiä, sillä investointien priorisointitarve korostuu entisestään. Monissa kunnissa on myös suunnitteilla säästötoimia kireän talustilanteen helpottamiseksi.

Talouden hidas toipuminen yhdessä väestön ikääntymisen ja rakennuskannan iästä ja muuttoliikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mittavana myös tulevana vuosina. Kuntatalouden tulos on kokonaisuutena ensi vuonna lähellä tasapainoa, mutta investointitason pysyessä korkeana toiminnan ja investointien rahavirta heikenee painelaskelman mukaan noin -2 mrd. euroon. Vuoden 2021 jälkeen valtion koronavirustilanteeseen liittyvät tukitoimet poistuvat ja toiminnan ja investointien rahavirta jää kehyskauden lopussa runsaat 2 mrd. euroa negatiiviseksi. Siksi myös kuntatalouden lainakanta jatkaa painelaskelmassa ripeää kasvuaan ja uhkaa kasvaa noin 33 mrd. euroon vuonna 2024. Kuntatalousohjelman yhteydessä laadittujen kuntakohtaisten painelaskelmien perusteella talouden sopeutus paine on lähivuosina suuri kaikissa kuntakokoryhmissä: vuonna 2022 laskennallinen sopeutus paine vastaa koko maan tasolla 2 %-yksikön korotuspainetta kunnallisveroprosenttiin.

Ennusteisiin kohdistuu edelleen merkittävää epävarmuutta. Pandemian kiihtyminen ja uusien rajoitustoimien laaja käyttöönotto on kuntatalousennusteen merkittävin alasuuntainen riski. Myös yritystoiminnan toimintaedellytysten heikentyminen julkisen tuen väistyessä ja työttömyyden lisääntyminen ovat tässä vaiheessa jopa todennäköisiä riskejä alaspäin. Toteutuessaan nämä vaikuttaisivat kuntatalouden kehitysarvioon huomattavasti. Kunnittaiset erot niin talouskehityksessä kuin kuntatalouden tilanteessa tulevat olemaan lähivuosina suuria. Tarve kuntasektorin kestävyttä parantaviin rakenteellisiin uudistuksiin korostuu entisestään. Rakenteellisten uudistusten lisäksi kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös kuntien omia tuottavuus- ja sopeutustoimia.

Vireillä olevan sote-uudistuksen mukaan sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu on siirtymässä vuoden 2023 alusta lukien kunnilta 21 sote-maakunnalle. Uudellamaalla

sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu poikkeaisi muun maan ratkaisusta. Muutoksen myötä em. palvelujen kustannukset siirtyvät maakunnille, vastaavasti kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa maakuntien toimintaa. Kuntien vuosien 2018 ja 2019 tilinpäätöstietojen perusteella tehtyjen alustavien arviolaskelmien mukaan kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kustannuksia on yhteensä hieman vajaat 19,86 mrd. euroa vuoden 2020 tasossa. Nämä kustannukset muodostavat tulevien sote-maakuntien rahoitus pohjan.

Rahoituksen siirto on tarkoitus toteuttaa vähentämällä kunnilta valtionosuuksia, kunnallisveroa, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta. Kuntien verotulojen vähentämistä vastaavasti korotettaisiin valtion ansiotuloverotusta ja valtion osuutta yhteisöveron tuotosta. Nykyinen valtionosuusjärjestelmä vaatii uudistamista rahoituksen siirron myötä. Arviolaskelmien mukaan kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmästä maakuntien rahoitukseen siirtyy noin 4,86 mrd. euroa. Veromenetysten korvauksista siirtyy yhteensä noin 1,6 mrd. euroa. Tämän lisäksi kunnilta sote-maakuntiin siirtyy 12,8 mrd. euroa kunnallisveroa sekä kolmasosa kuntien yhteisöveron tuotosta (0,57 mrd. euroa). Kunnallisveron siirto toteutetaan alentamalla kuntien kunnallisveroprosentteja 13,26 %-yksiköllä syksyn 2020 arvion mukaan.

Kuntien tuloja ja kustannuksia siirtyy koko maan tasolla yhtä paljon, mutta kunnittain erot voivat olla lähtökohtaisesti suuret. Suurten kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi järjestelmään ehdotetaan muutostasauselementtejä. Muutosrajoittimella siirtyvien kustannusten ja tulojen erotusta tasaataan 60 %:lla erotuksesta. Kuntien talouden tasapainon muutosta rajoitetaan viiden vuoden porrastetulla siirtymätasauksella ja toistaiseksi pysyvällä 60 euron asukaskohtaisella enimmäismuutostasauksella. Muutos tulee voimaan neljän vuoden siirtymäajalla.

2.3 Kaupungin talous

Tilikauden tuloksen kehitys

Kaupungin taloudellinen tilanne on viime vuosina heikentynyt erityisesti tulokasvua korkeamman menokehityksen sekä korkean investointitason seurauksena. Kaupungin talous on ollut kaksi vuotta peräkkäin alijäämäinen: vuonna 2018 kaupungin tilikauden alijäämä oli 2,4 milj. euroa ja vuonna 2019 3,0 milj. euroa.

Vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2020-2022 taloussuunnitelman tavoitteena on kaupungin talouden tasapainottaminen vuoteen 2021 mennessä. Tavoitteen toteuttamiseksi käyttötalousmenojen kasvu pysäytetään vuonna 2020 sekä vakautetaan vuosina 2021-2022 tulokasvun mahdollistavalle tasolle. Vuosina 2020-2021 tavoitellaan rakenteellisilla ja toiminnallisilla muutoksilla 6 milj. euron pysyviä säästöjä. Vastaavasti Siun soten palveluissa tavoitellaan menokasvun pysäyttämistä rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten kautta.

Kaupunginvaltuuston helmikuussa hyväksymän talousarviomuutoksen mukainen tilikauden alijäämä on 1,7 milj. euroa. Koko kuntatalouden tavoin koronapandemia ja sen torjumiseksi tehdyt rajoitustoimet ovat vaikuttaneet kaupungin kuluvan vuoden meno- ja tuloarvioiden kehittymiseen. Talouden suhdannetilanteen nopean pudotuksen seurauksena kuluvan vuoden verotulokertymiä koskevat arviot heikentyivät nopeasti. Rajoitustoimet ovat vaikuttaneet myös käyttötalouden tulokertymään palveluita koskevien muutosten ja kysynnän vähentymisen myötä. Epävarmuuden lisääntymisen myötä myös tonttien kysyntä on heikentynyt. Lisäksi sijoitusmarkkinoiden alkuvuosi oli poikkeuksellisen

heikko erityisesti osakemarkkinoilla ja vaikka markkina-arvot ovat viime kuukausina selvästi nousseet, rahastojen tulostavoite ei tulle kuluvaan vuoteen toteutumaan. Kaupungin taloutta heikentää myös sosiaali- ja terveystalouden kustannusten kasvu.

Valtio tukee kuluvaan vuonna kuntataloutta valtionosuuskorotusten sekä yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuuden korotuksen kautta. Lisäksi valtio on myöntänyt avustuksia mm. joukkoliikenteeseen sekä varhaiskasvatukseen ja perus- ja lukio-opetukseen. Kokonaisuutena valtion toimenpiteet tukevat kaupungin taloutta kuluvaan vuonna yli 20 milj. eurolla. Valtion toimenpiteiden jälkeen kaupungin talouden on arvioitu olevan kuluvaan vuonna tasapainossa tai lievästi ylijäämäinen. Arviossa on huomioitu valtion budjettiriihessä linjaamat kuntataloutta vuonna 2020 tukevat lisätoimenpiteet sekä varautuminen Siun sotien alijäämän kattamiseen kaupungin vastuulle tulevan osuuden osalta. Ilman valtion toimenpiteitä kaupungin talous jäisi kuluvaan vuonna selvästi alijäämäiseksi. Talouden toteutumiseen liittyy kuitenkin loppuvuonna vielä epävarmuutta erityisesti verokertymän ja kaupungin sijoitusomaisuuden kehityksen osalta.

Koronapandemia on heikentänyt myös kaupungin tulevien vuosien talousnäkyymiä. Merkittävimmin kaupungin talouteen vaikuttaa verotuloarvioiden heikentyminen aiemmin arvioituun nähden tuotannon tason alentumisen sekä työllisyystilanteen heikentymisen myötä. Lisäksi taloudellista tilannetta vaikeuttaa menopuolelle kohdistuvat paineet, erityisesti työllisyysmenojen ja sosiaali- ja terveystalouden osalta. Valtio tukee kuntataloutta vuonna 2021 määräaikaisella valtionosuuskorotuksella ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen kautta. Nämä toimet helpottavat myös kaupungin taloutta vuonna 2021. Vuodelle 2020 kohdistuva valtion lisärahoitus huomioiden vero- ja valtionosuuskertymä ei kuitenkaan käytännössä juurikaan kasva vuodelle 2021 kuluvaan vuoden ennusteeseen nähden. Valtio on lisäksi sitoutunut korvaamaan koronapandemiasta aiheutuvia testaus-, jäljitys ja muita kustannuksia ja pandemian seurauksena muodostunutta hoito- ja palveluvelkaa, mutta käytännössä näitä vastaavasti syntyy kuitenkin kunnille ja kuntayhtymille lisäkustannuksia.

Valmisteilla oleva sote-uudistus merkitsisi kaupungin nettomenojen pienentymistä merkittävästi, kun sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen kustannukset siirtyisivät perustettaville maakunnille. Vastaavasti kaupungin verotulot sekä valtionosuudet pienentyisivät. Uudistus heikentää ennakkolaskelmien mukaan kaupungin taloudellista tilannetta lainsäädäntöesityksen mukaisen enimmäismäärän (-60 euroa/asukas) neljän vuoden siirtymäaikana. Tämä tarkoittaisi sitä, että kaupungilla olisi käytettävissä noin 4,6 milj. euroa nykyistä vähemmän rahoitusta jäljelle jäävien palveluiden järjestämiseen. Laskennallisesti tämä vastaa lähes 0,4 %-yksikön painetta kunnallisveroon. Uudistuksen myötä kaupungin talouden haasteet eivät siten ole pienentymässä tulevina vuosinakaan, vaikka sosiaali- ja terveystalouden kasvupaineet eivät enää kohdistuisi kaupungin talouteen.

Kaupungin investointimenojen ja vastuiden kehitys

Kaupungin talouden heikentymiseen on vaikuttanut viime vuosien korkea investointitaso, jonka seurauksena lainakanta ja pitkäaikaisten kiinteistöleasing- ja vuokravastuiden määrä on noussut nopeasti samalla kun investointien seurauksena erityisesti käyttötalouden menot ja poistot ovat kasvaneet voimakkaasti. Viime vuosien korkean investointitason täysi vaikutus realisoituu käytännössä kaupungin tuloslaskelmassa vähän viiveellä, koska investoinneista tehtävät poistot ja leasing-/vuokrakohteiden vuokramenot alkavat ”juosta” hankkeiden valmistuessa. Nopea investointivauhti on konkretisoitunut erityisesti hyvinvointipuolen vuokramenojen kasvussa.

Kaupungin lainakanta on kasvanut käytännössä vuodesta 2004 alkaen. Vuonna 2003 lainaa oli 33 milj. euroa, 632 euroa/asukas, kun vuoden 2019 lopussa lainakanta oli 252 milj. euroa, 3 279 euroa/asukas. Vuonna 2020 lainakannan kasvu jäänee ennakoitua pienemmäksi, mutta kasvanee lievästi. Kaupungin lainakannan tavoin myös konsernin lainakanta on kohonnut voimakkaasti. Kaupungin lainakannan kasvu on ollut nopeaa myös verrattaessa tilannetta suuriin kaupunkeihin.

Investointeja on viime vuosina rahoitettu myös kiinteistöleasingrahoituksella, jotka tulee huomioida kaupungin vastuita tarkasteltaessa. Kiinteistöleasingrahoitusvastuu huomioiden sopimuksiin sisältyvä jäännösarvovastuu oli vuoden 2019 lopussa 58 milj. euroa, 750 euroa/asukas. Lisäksi osa kaupungin palvelutoiminnasta toimii myös vuokratuissa tiloissa. Toimitilojen vuokravastuiden määrä oli vuoden 2019 lopussa 44 milj. euroa, 569 euroa/asukas.

Kaupungin suorien vastuiden lisäksi kaupungin talouteen liittyviä riskejä on kasvattanut myös takausvastuiden nousu. Riskien kasvun myötä kaupungin taloudellinen liikkumavara on pienentynyt ja kyky kohdata talouden muutoksia heikentynyt. Velkaantuminen merkitsee myös rahoitusriskien kasvua.

Talouden tasapainottamisen tarve

Talouden tasapainolla tarkoitetaan yleisesti sitä, että käytettävissä olevat varat riittävät menojen kattamiseen. Pitkällä aikavälillä kunnan tulee pystyä kattamaan vuosittaisella tulorahoituksellaan käyttötalousmenot ja investoinnit. Kaupungin talouden voidaan katsoa olevan tasapainossa silloin, kun se pystyy selviytymään pitkällä aikavälillä taloudellisista ja toiminnallisista velvoitteistaan (palvelutuotanto). Kuntataloudessa tasapainoisen kunnan mittarina on perinteisesti pidetty 100 %:n vuosikatetta: käytännössä vuosikatteen tulee kattaa omaisuudesta tehtävät poistot. Kasvavassa kaupungissa vuosikateprosentin kuitenkin tulisi ylittää 100 %, jotta tulorahoitus riittäisi laajenevan palveluverkon rahoittamiseen ja velkaantuminen pysäytettäisiin. Kestävä talous edellyttäisi siten vuosikatteen kasvattamista investointien tulorahoituskyvyn kasvattamiseksi.

Kaupungin talous on ollut alijäämäinen vuosina 2018 ja 2019. Vuosi 2020 on mittavien valtion tukitoimien johdosta arvioitu olevan tasapainossa. Ilman valtion kuntataloutta koskevia toimenpiteitä kaupungin talous muodostuisi kuluvana vuonna alijäämäiseksi. Valtion toimenpiteiden vaikutus pienenee vuodelle 2021 ja edelleen vuonna 2022, minkä seurauksena kaupungin taloudessa on kasvava tulojen ja menojen epäsuhta. Toisaalta investointitaso on edelleen tulorahoituksen tasoon nähden liian korkea, minkä seurauksena lainamäärä sekä toimitilojen vuokra- ja leasingvastuiden kasvu on jatkumassa. Korkea investointitaso tuo myös lisäsopeutustarvetta käyttötalouteen. Valtion kasvanut alijäämä ja julkisen talouden sopeuttamispaive huomioiden kaupungin taloutta ei voi rakentaa tulokasvun varaan vaan talouden tasapaino edellyttää käyttötalousmenojen kasvun vakauttamista tulokasvun mahdollistavalle tasolle sekä investointitason laskemista edelleen suunnitelmallisesti.

Kunnan talousarvion tasapainotuksen tarve perustuu myös kuntalain talousarvion valmistelua koskeviin säännöksiin. Kuntalain 110 §:n mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

3 Kaupungin organisaatio

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.2.2020 § 19 uuden hallintosäännön. Muutettu hallintosääntö on ollut voimassa 1.3.2020 lukien.

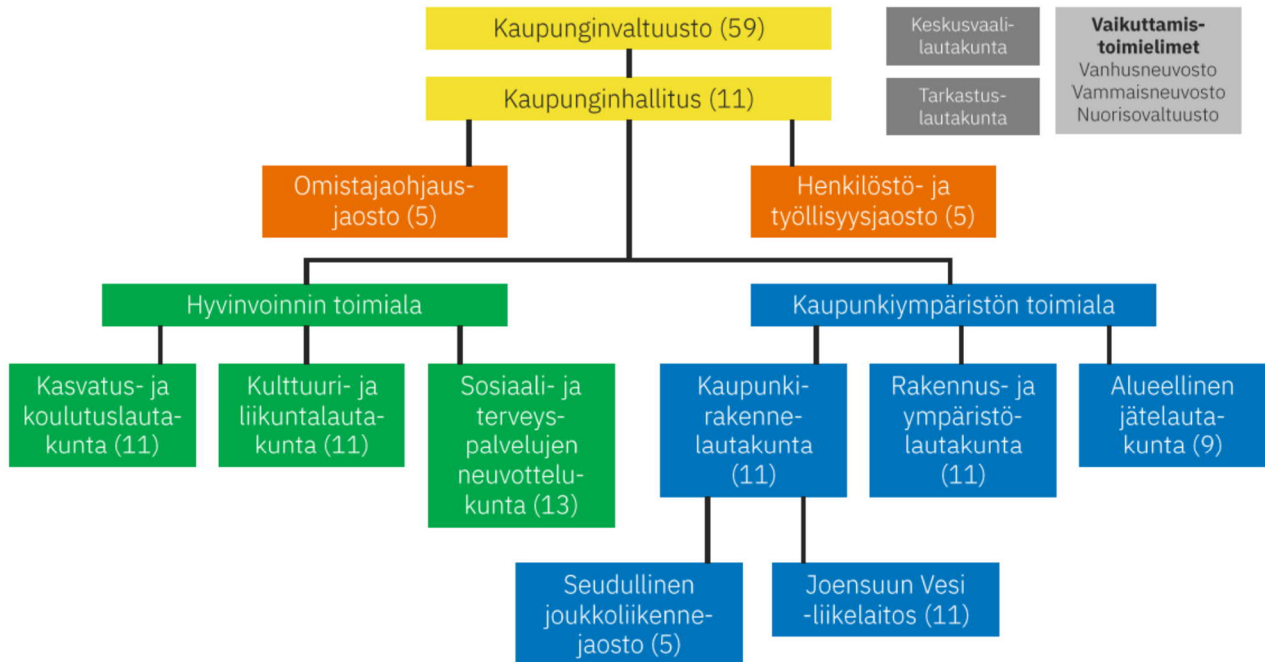
Kaupunginvaltuusto, joka muodostuu 59 valtuutetusta, vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. 11 jäsenisen kaupunginhallituksen tehtäviin kuuluu mm. ohjata ja seurata kaupungin toimintaa, taloutta ja päätöksentekoa, kehittää kaupungin kilpailukykyä, elinvoimaa ja imagoa, valmistella valtuustossa käsiteltävät asiat lautakuntien esitysten pohjalta sekä panna valtuuston päätökset täytäntöön ja valvoa kaupungin oikeutta ja edustaa kaupunkia. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii henkilöstö- ja työllisyysjaosto sekä omistajaohjausjaosto.

Kaupungin organisaatio rakentuu kahdesta toimialasta; hyvinvoinnin ja kaupunkiympäristön toimialasta. Hyvinvoinnin toimialan tehtävistä vastaavat kasvatus- ja koulutuslautakunta sekä kulttuuri- ja liikuntalautakunta. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, lasten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä nuorisopalvelut. Lisäksi lautakunta toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä kunnassa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimialaan kuuluvat kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä konservatorion ja kansalaisopiston toiminnan järjestäminen. Lautakunnan toimialaan kuuluvat myös museot, kaupunginorkesteri, seutukirjasto ja urheiluakatemia toiminnan koordinointi. Hyvinvoinnin toimialalle sijoittuu myös sosiaali- ja terveyspalvelujen neuvottelukunta, jonka tehtävänä on mm. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän ja Joensuun kaupungin palvelujen rajapintaan liittyvien toimintojen yhteensovittaminen.

Kaupunkiympäristön toimialalla luottamustoimielimet ovat kaupunkirakennelautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta ja alueellinen jätelautakunta sekä Joensuu Vesi – liikelaitoksen johtokunta. Kaupunkirakennelautakunnan alaisuudessa toimii alueellinen joukkoliikennejaosto. Tilakeskus sijoittuu kaupunkiympäristön toimialan alle. Tilakeskus toimii kuitenkin erillisenä taseyksikkönä ja siitä vastaava luottamushenkilötoimielin on kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto.

Kaupungin luottamuselinorganisaatioon kuuluu myös tarkastuslautakunta sekä keskusvaalilautakunta. Vaikuttamistoimieliminä toimivat vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto.

Joensuun kaupungin luottamushenkilöorganisaatio 1.3.2020

4 Konsernistrategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Joensuun vuoteen 2021 ulottuvan konsernistrategian ”Rohkeasti uudistuva” päivityksen 17.06.2019 § 85. Päivitys sisältää myös kestävä talouden ohjelman. Strategian vuoteen 2021 ulottuvat toimeenpano-ohjelmat sekä konserniyhtiöiden tavoite- ja tulossopimukset tarkistettiin päivitetyn strategian mukaisiksi. Konsernistrategia ja strategiakauden alussa toteutetut taustatutkimukset löytyvät verkko-osoitteesta www.joensuu.fi/strategia.

Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti kuluvan vuoden aikana toimintaympäristön kehitykseen. Näkymät tulevaan ovat edelleen poikkeuksellisen sumuisat ja epävarmat, mutta toimintaympäristöstä voidaan tunnistaa useita muutoksia. Koronapandemian torjumiseksi toteutettujen rajoitustoimien ja koronan aiheuttaman epävarmuuden seurauksena Suomen ja koko maailman talouden tilanne on selvästi heikommassa tilassa kuin ennen koronapandemian puhkeamista. Talouden suhdannetilanteen muutosten myötä myös työllisyys on heikommassa asemassa kuin ennen kriisiä. Toisaalta kevään poikkeustilan aikana on otettu valtava digiloikka etätöiden ja etäpalveluiden kehittymisen myötä. Liikkumisen ja matkustamisen vähentyminen ja niihin liittyvät lento- ja junayhteyksien muutospainet tuovat haasteita saavutettavuuden näkökulmasta. Poikkeuksellisessa tilanteessa myös osallisuuden merkitys korostuu ja muodot muuttuvat. Monia muitakin muutostekijöitä on esitettävissä.

Vuosi 2021 on konsernistrategian Rohkeasti uudistuva Joensuu viimeinen toteutusvuosi. Koronapandemia haastaa osaltaan myös strategian toteuttamista. Strategian keskeiset elementit ovat edelleen paikkansa pitäviä, mutta haastavassa toimintaympäristössä on tarpeen priorisoida asetettavia tavoitteita. Keskeisiksi tavoitteiksi on nostettu vuodelle 2021 erityisesti seuraavat tavoitteet: osallisuus – sanoista tekoihin, vetovoima – Joensuu näkyväksi sekä oman toiminnan parantaminen – hyöty kaikkien iloksi. Talousarviossa esitettävät tavoitteet konkretisoivat sekä näiden että muiden strategian tavoitteiden toteuttamista vuonna 2021. Kunkin tavoitteen kohdalla on arvioitu mitä strategista teemaa tuetaan (kestävä talous, vetovoima, kestävyys, yhdessä tehden) – ja miten tavoitteen toteutumista arvioidaan.

Strategian taustana on edelleen vastuullinen taloudenpito – niin kuntalaisten kuin kuntapäätäjienkin mielestä. Konsernistrategia sisältää kestävä talouden linjaukset. Kestävä talouden ydin on resursiivisaassa toiminnassa. Joensuulla on globaalissa mittakaavassa kunnianhimoinen ja kiinnostava ilmastotavoite olla hiilineutraali jo vuonna 2025. Resurssiivisuus on keskeinen osa ilmastotavoitteisiin vaikuttamista. Se tarkoittaa kykyä käyttää erilaisia resursseja – aikaa, tiloja, tuotteita, palveluja,

raaka-aineita ja luonnonvaroja – harkitusti, hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävällä tavalla. Joensuu-konsernin noin 3 000 työntekijän ajan, tilojen, tuotteiden ja palvelujen käyttö on parhaimmillaan iso panos resurssiviisauteen. Samalla halutaan varmistaa konsernin omaehtoinen toimintakyky ja kestävä kehittämisedellytykset pitkälle tulevaisuuteen.

Työllisyyden ja yritystoiminnan edellytysten parantaminen on edelleen tämän hetken tärkein yksittäinen tavoite, jonka merkitys on edelleen voimistunut koronapandemian aiheuttaman talouden suhdannetilanteen vaikeutumisen myötä. Työikäisen määrän vähentyessä työperäisen maahanmuuton edistäminen on keskeinen tavoite, jolla voidaan varmistaa osaavan työvoiman saatavuutta ja riittävyyttä.

Strategian mukaan Joensuun asukasluku ja rakentaminen pidetään kasvu-uralla sekä kaupunkilaiset ja yritys-elämä tyytyväisinä konsernin palvelujen laatuun. Koronapandemia on vähentänyt merkittävästi ihmisten liikkumista ja vapaa-ajan matkustamista, mikä tuo mahdollisuuksia kotimaan matkailulle. Toisaalta Joensuun saavutettavuuden varmistaminen korostuu koronapandemian aiheuttamien muutosten myötä: keskeisessä asemassa on edunvalvonta kaupallisten lentoyhteyksien jatkumisen sekä junayhteyksien nopeutumisen puolesta. Kaupunki on aktiivisesti mukana neuvotteluissa, joiden tavoitteena on Lentorata-Porvoo-Kouvola –linjaukseen perustuvan Itärata-hankeyhtiön perustaminen.

Kaupungin rooli on luoda edellytyksiä eri toimijoiden aktiivisuudelle ja osallisuudelle sekä tarjota tekemisen paikkoja ja mahdollisuuksia. Rakennamme turvallista kaupunkia, maakuntaa, Suomea ja Eurooppaa yhdessä. Joensuussa on parasta oppimista ja ihmisenä kasvua varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Hyvinvoinnin toimialan vuoden 2021 tavoitteissa keskeisenä yhteisen tekemisen teemana on lasten ja nuorten terve kasvu sekä toimiva ja turvallinen arki. Kaupunkiympäristön toimialalla symmetrisen kaupungin eteneminen on keskeinen strategiakauden tavoite, samalla yrittämiseen, asumiseen ja virkistäytymiseen järjestyy hyviä paikkoja niin maaseudun rauhasta kuin kaupungin vilskkeestä. Kaupungin keskeisten hallinnon toimintojen kokoaminen yhteisiin toimitiloihin on etenemässä strategian tavoitteiden mukaisesti.

Haluamme olla kokoluokkamme yritysystävällisin kaupunki. Teemme töitä työpaikkainvestointien ja työllistymisen eteen sekä olemme edelläkävijä julkisten hankintojen ja investointien hyödyntämisessä innovaatioihin sekä sosiaalisten ja ympäristökriteerien kannalta hyödyllisiin ratkaisuihin. Strategian tavoitteiden toteuttamista tukee valtion kanssa solmittava ekosysteemisopimus vuosille 2020-2027. Sopimuksilla kehitetään innovaatiotoiminnan ekosysteemejä eli tiiviitä yhteistoimintaverkostoja, vahvistetaan osaamiskärkeä sekä lisätään TKI-toiminnan vaikuttavuutta. Ekosysteemisopimusten kantavana ideana on innovatiiviset ja edelläkävijyyttä tavoittelevat kaupungit, jotka omien vahvuuksien pohjalta hyödyntävät digitalisaation, uusien teknologioiden ja hiilineutraaliuden tuomia mahdollisuuksia ja siten vauhdittavat elinkeinoelämän uudistumista ja kestävästä kaupunkia.

Kaupungin oman palvelutoiminnan kehittämistä jatketaan huomioiden kestävä talouden asettamat tavoitteet. Keskeisessä asemassa on sähköisten palvelujen ja digitaalisuuden mahdollisuuksien entistä parempi hyödyntäminen. Johtamisosaamisen vahvistamista jatketaan ja tavoitteena on, että henkilöstön tyytyväisyys säilyy haasteellisista ajoista huolimatta vähintään ennallaan sekä työkyvyttömyyskustannukset alenevat.

5 Talousarvion perustelut

5.1 Vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman linjaukset

Vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman tavoitteet

Vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021 – 2023 taloussuunnitelman perusteita ja linjauksia käsiteltiin 21.9.2020 pidetyssä valtuuston talousseminaarissa.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinta perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymän konsernistrategian tavoitteisiin. Joensuun konsernistrategiassa korostuu vastuullisuus ja kestävyys. Toiminnan perustana on vastuullinen taloudenpito – hyvin tuotetut palvelut ja järkevä veroprosentti.

Konsernistrategia sisältää kestävästä taloudesta koskevat tavoitteet. Kestävän talouden strategisena päämääränä on Joensuun kilpailukyky ja kasvun varmistaminen ja Joensuu konsernin työntekijöiden ajan, tilojen, tuotteiden ja palvelujen resurssiviisas käyttö.

Talousarvion ja -suunnitelman laadintaa ohjaavina kestävästä taloudesta strategian mukaisina tavoitteina on:

- Investoinnit, ml. vuokra- ja leasingvastuut tasapainotetaan kausilla 2019-2022 ja 2023-2025 käyttö- ja investointitalouden kannalta kestävälle tasolle
- Investointien mitoituksessa kohtuullisuus nostetaan hyveeksi
- Oman työn kilpailukyky ja fiksu tekeminen turvataan
- Vähennetään byrokratiaa ja turhaa työtä
- Käyttötalousmenot sopeutetaan niin, että verotus ei kiristy verokkikaupunkeja enempää

Koronapandemia ja sen torjumiseksi toteutetut rajoitustoimet ovat vaikuttaneet vuoden 2020 tulo- ja menoarvioiden toteutumiseen. Ilman valtion kuntataloutta koskevia toimenpiteitä kaupungin talous muodostuisi kuluvana vuonna alijäämäiseksi. Valtio on sitoutunut kuntataloutta tukeviin toimenpiteisiin vuonna 2021, mutta vuodesta 2022 eteenpäin talouden näkymät vaikeutuvat entisestään valtion toimenpiteiden vaikutusten päättyessä. Valtion kasvanut alijäämä ja julkisen talouden sopeuttamis- ja huomioiden kaupungin taloutta ei voi rakentaa tulokasvun varaan vaan talouden tasapaino edellyttää käyttötalousmenojen kasvun vakauttamista tulokasvun mahdollistavalle tasolle sekä investointitaso laskemista edelleen suunnitelmallisesti.

Tiivistetysti kestävästä taloudesta tavoitteena on, että kaupungin talous on tasapainossa vuonna 2021 ja investointitaso lasketaan tasolle, jonka myötä velkaantumisen sekä leasing- ja vuokravastuiden kasvu pysähtyy taloussuunnitelmakaudella.

Vuosille 2022-2023 tällä hetkellä odotettavissa oleva tulokasvu huomioiden talouden tasapaino edellyttää toimenpiteiden tarkentamista. Nykyisillä vero- ja valtionosuusennusteilla talouden tasapainotavoitteen saavuttaminen näyttää haasteelliselta ilman valtion lisätoimia, uusia menoja alentavia toimenpiteitä tai tuloperusteiden tarkistuksia. Talouden linjauksia tuleville vuosille valmistellaan osana uuden strategian valmistelua.

Talousarvio laaditaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisena. Vuoden 2023 alusta voimaantulevaksi suunnitellun sote-uudistuksen vaikutuksia ei siten ole huomioitu käyttötalouden menoissa tai kaupungin tuloarvioissa.

Kestävä käyttötalous

Kestävä talous edellyttää, että menokasvu sopeutetaan vuonna 2021 tulokasvun mahdollistavalle tasolle. Talousarvion valmistelun lähtökohtana on ollut kuntarahoitteisten palveluiden – oman toiminnan ja Siun soten – yhdenmukainen käsittely. Tavoitteena on ollut, että oman toiminnan ja Siun soten palveluiden ns. 38 % ja 62 % -periaate säilyisi: peruskaupungin käyttötalouden nettomenoista 38 % kohdistuu omaan toimintaan ja 62 % Siun soten maksuosuuksiin. Sosiaali- ja terveystalouteen kohdistuu ikääntymisen myötä kasvupaineita, mutta kaupungin tuottamalla palveluilla on erityisesti hyvinvointipalvelujen kautta merkittävä ennaltaehkäisevä vaikutus Siun soten palvelujen käyttöön.

Vuosien 2021 tulosaluekohtaisten talousarvioiden pohjana on vuoden 2020 talousarviomuutos. Syksyn talousarviomuutoksessa tehtiin muutoksia lähes kaikkien tulosalueiden talousarvioihin. Merkittävimmät muutokset koskevat hyvinvoinnin ja kaupunkiympäristön toimialan tulosalueita, joiden talouden toteutumaan koronapandemia ja sen torjuntaan liittyvät rajoitustoimet ovat vaikuttaneet. Talousarviomuutoksessa tehtiin lisäksi muutoksia mm. kaupunginhallituksen toimialueen tulosalueiden talousarvioihin. Kaupunginhallituksen tulosalueiden osalta talousarviomuutoksessa on huomioitu mm. yleishallinnon tulosalueelle kohdistetun palkankorotusvarauksen jako sekä varautuminen Siun soten alijäämän kattamiseen.

Koronapandemian aiheuttamat rajoitustoimet vaikuttavat kuluvan vuoden toteutumiseen osin tulosaluekohtaisia ennusteita alentavasti. Poikkeustilasta aiheutunut menojen tai tulojen alentuminen palautetaan vuodelle 2021.

Talousarviossa on tulosalueittain huomioitu voimassa olevan kunta-alan virka- ja työehtosopimuksen mukaiset muutokset. Vuonna 2021 palkkakustannukset nousevat keskimäärin 2,05 % vuoteen 2020 verrattuna. Vuoden 2020 korotusten osuus on huomioitu talousarviomuutoksessa ja tulee siten huomioiduksi talousarviopohjassa.

Sisäiset vuokrat laskevat elinkustannusindeksin muutosta vastaavasti 0,2 %. Talousarviokehityksessä on lisäksi huomioitu palveluverkon muuttumisesta aiheutuvat vuokramuutokset tulosalueittain. Käytöstä poistettujen tilojen purkukustannukset ja alaskirjaukset on huomioitu Tilakeskuksen tulostavoitteessa.

Em. henkilöstömenoja sekä tilavuokria koskevien muutosten lisäksi tulosalueittain on huomioitu rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten vaikutus vuodelle 2021 sekä eräitä muita muutoksia (mm. lisäys työllistämisen palveluihin, lasten määrän muutosten vaikutus koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluihin, maankäyttökorvausten muutos, perusopetuksen kotikuntakorvausten muutos). Oppivelvollisuuden pidentämisen vaikutus oppimateriaalihankintoihin on huomioitu koulutuspalveluiden talousarviossa samansuuruisella lisäyksellä kuin kaupungin valtionosuus tällä perusteella kasvaa.

Kaupungin päätösvallassa olevia asiakasmaksuja korotetaan pääsääntöisesti keskimäärin 2 %:lla.

Osana hallituksen työllisyystoimia varhaiskasvatusmaksuja alennetaan tavoitteena lisätä työnteon kannustimia parantamalla työstä saatavaa taloudellista hyötyä ja parantaa pieni- ja keskituloisten perheiden asemaa. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2021. Maksumuutokset alentavat varhaiskasvatuksen asiakasmaksukertymää noin 26 %:lla, mikä on huomioitu varhaiskasvatuspalvelujen tulosalueen talousarviossa.

Oman toiminnan palvelujen toimintakate kasvaa kuluvan vuoden muutettuun talousarvioon nähden 4,2 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveystalouden kehystä linjaa kuntien yhteinen omistajaohjaus. Kuntakohtaiset maksusuudet määräytyvät perussopimuksen mukaan kuntakohtaisten toteutuneiden kustannusten perusteella. Tarkastelussa huomioidaan vuosien 2018 ja 2019 toteutumat sekä Siun soten vuodelle 2020 laatima kuntakohtainen ennuste.

Kuntien yhteisen omistajaohjauksen tavoite Siun soten sosiaali- ja terveystalouden kehyskasvulle on 2,8 %, pelastustoimen kehyskasvulle 9,6 % ja ympäristöterveydenhuollon kehyskasvulle 3,5 %. Tämä merkitsee käytännössä Joensuun maksuosuuksille noin 11,5 milj. euron, 4,7 %:n kasvua kuluvan vuoden maksuosuuteen nähden kaupungin suhteellisen osuuden kasvun myötä. Lisäksi Siun soten maksuosuuksien tulosalueella on varaus sosiaali- ja terveystalouden henkilöstön vanhoihin eläkevastuisiin sekä varaus vanhojen potilas- ja asiakastietojen siirtoon Kanta-arkistoon.

Siun soten maksuosuuksien kasvu vuodelle 2021 on oman toiminnan kasvua nopeampaa. Tämän seurauksena Siun soten osuus peruskaupungin käyttötalouden menoista nousee 63 %:iin ja kaupungin osuus alenee 37 %:iin.

Valtion toimenpiteiden vaikutus on päättymässä vuonna 2022, minkä seurauksena tulokasvu vuodelle 2022 on tämän hetken arvioiden mukaan varsin pieni. Tämä tulee tuomaan haasteita talouden tasapainolle. Lisäksi sote-uudistus toteutuessaan merkitsee kaupungin taloudellisten paineiden lisääntymistä vuodesta 2023 alkaen. Odotettavissa oleva tulokasvu huomioiden kaupungin omassa päätäntävällässä olevia toimenpiteitä menokasvun hallitsemiseksi tulee jatkaa. Toiminnallisten muutosten lisäksi myös rakenteellisten muutosten, mm. kouluverkko, toteuttamista tulee arvioida. Huomioiden sosiaali- ja terveystalouteen kohdistuvat kasvupaineet, tulee myös Siun soten jatkaa rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten eteenpäin viemistä. Tämä pienentää osaltaan myös kaupungin omaan toimintaan kohdistuvaa sopeutustarvetta.

Muutokset vireillä olevaan talousarviomuutokseen nähden on esitetty yksilöityinä liitteessä 1.

Kestävä investointitaso

Konsernistrategian kestävä talouden tavoite edellyttää, että investointitaso lasketaan taloussuunnitelmakaudella tasolle, jonka myötä kaupungin velkaantuminen ja pitkäaikaisten leasing- ja vuokravastuiden kasvu pysähtyy. Kasvun pysäyttäminen edellyttää, että investointitasoa lasketaan suunnitelmallisesti investointeja priorisoimalla, sopeuttamalla ja kohtuullistamalla investointien laajuutta sekä siirtämällä investointeja mahdollisuuksien mukaan myös muiden toimijoiden toteutettavaksi. Osa investoinneista toteutetaan kaupungin rahoitusriskien hallinnan parantamiseksi leasingrahoituksella tai vuokraamalla. Tällä vaikutetaan mm. kaupungin taseen rakenteeseen, tasataan investoinneista aiheutuvaa vaikutusta kaupungin kassavirtaan sekä pienennetään lainasalkun jälleerahoitukseen liittyviä riskejä. Rahoitusriskien ohella pienennetään myös omistamiseen liittyviä riskejä.

Investointitason mitoittaminen kaupungin talouden kestävyys huomioiden turvaa kaupungin kyvyn selviytyä myös tulevaisuudessa palvelutuotantoa koskevista velvoitteistaan.

Kaupungin talouden kestävyden turvaava investointitaso (investointien omahankintamenot) on tämän hetkiselällä vuosikatteen tasolla runsaat 30 milj. euroa vuodessa. Investointitaso sisältää sekä peruskaupungin investoinnit (talonrakennus, yhdyskuntatekniikka, kalusto- ja laitehankinnat sekä muut investointimenot) että Joensuun Vesi -liikelaitoksen investoinnit.

Käytännössä jo toteutuksessa olevien tai sovittujen investointien vaikutuksesta investointitaso ylittää kuitenkin tulevilla taloussuunnitelmakaudella tavoiteltavan tason, minkä seurauksena kaupungin velkaantuminen ja pitkäaikaisten kiinteistöleasing- ja tilavuokratavastuiden määrä on kasvamassa edelleen vuosina 2020-2022. Investointien vaikutus on lisäksi kaupungin tulosta heikentävä, kun huomioidaan uusien investointien vaikutus tilojen ylläpitokuluihin, poistoihin, rahoituskulujen kasvuun sekä poistuvien tilojen purkukulut ja alaskirjaukset.

Tavoitteena on, että kaupungin vastuiden kasvu saadaan käännettyä laskuun taloussuunnitelmakaudella viimeistään vuonna 2023. Investointitaso olisi mitoitettava tämä tavoite huomioiden. Tavoitteen toteuttaminen edellyttää, että investointitasoa lasketaan suunnitelmallisesti taloussuunnitelmakauden ja sitä seuraavien vuosien aikana sekä vahvistetaan kaupungin tulo-rahoituksen tasoa käyttötalouden menohallinnan kautta. Kaupungin vastuiden pysäyttäminen viimeistään vuonna 2023 edellyttää, että talousarvion ja -suunnitelman investointiosan talousarvioihin sitoudutaan ja uusien hankkeiden ajoittamisessa huomioidaan vastuiden kehitysarvio.

Talonrakennushankkeiden priorisoinnissa noudatetaan seuraavaa tärkeysjärjestystä:

1. Palveluverkon kannalta välttämättömät kohteet (koulut, päiväkodit)
2. Tilojen terveellisyydestä/kunnosta huolehtiminen ja korjausvelan pienentäminen
3. Liikuntaa, vapaa-ajantoimintoja ja kulttuuria tukevan palveluverkon täydentäminen

Taloussuunnitelmassa ja -suunnitelmassa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaan hankkeet huomioidaan talonrakennuksen investointiohjelmassa, kun hankesuunnitelmat valmistuvat. Keskeisenä tavoitteena kaikissa hankkeissa on investointien kohtuullistaminen. Järkevillä tilaratkaisuilla pystytään vaikuttamaan merkittävästä paitsi investointien kokonaistason, myös niistä elinkaarensa aikana aiheutuviin kustannuksiin. Myös toimitilojen kalustehankinnoissa huomioidaan kohtuullisuuden periaate ja määritellään kalustamista koskevat tavoitteet (€/oppilas, €/lapsi). Tällä turvataan resurssien tasapuolista ja tehokasta kohdentumista kaupungin eri yksiköissä sekä lisätään talouden suunnitelmallisuutta.

Kestävän talouden yhdyskuntatekniikan investointeja koskevat tavoitteet voidaan tiivistää seuraavasti:

- Investointeja priorisoidaan ja lykätään
- Yrityselämän tarpeiden toteuttaminen turvataan
- Asuntorakentamisen edellytykset turvataan niin kantakaupungissa kuin maaseutualueilla kysynnän mukaisina
- Kantakaupungissa mahdollistetaan kaupungin tiivistyminen olemassa olevan palveluverkon piirissä mm. kaavoituksen keinoin
- Korjausvelkaa ei kasvateta

Investointien priorisoinnissa noudatetaan seuraavaa tärkeysjärjestystä:

1. Uudisrakentaminen turvataan ja alueet tehdään valmiiksi asti
2. Elinkeinoelämän toimintaedellytykset turvataan
3. Yhteistyöhankkeet toteutetaan sovitusti
4. Omaisuuden arvo pyritään säilyttämään

Yhdyskuntatekniikan investointien osalta noudatetaan käytäntöä, jossa kaupunginvaltuustoon nähdessä sitovaa on nettoinvestointien taso. Tällä kannustetaan hankkimaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta kaupungin tavoitteiden kannalta tärkeiden investointien eteenpäin viemiseksi.

Talousarvio ja -suunnitelmakaudella jatketaan lisäksi kaupungin palvelutuotannosta vapaaksi jäävien kohteiden myymistä/jalostamista muuhun käyttöön tai muiden toimijoiden vuokrattavaksi aina, kun se on mahdollista.

5.2 Tuloperusteet

Verotulot

Suurten kaupunkien veroperusteiden vertailu

Joensuun kunnallisveroprosentti on 20,50 %. 21 suurimman kaupungin vertailussa seitsemällä kaupungilla on tätä alempi kunnallisveroprosentti. Suurten kaupunkien kunnallisveroprosenttien vaihteluväli vuonna 2021 on 18,00 %- 22,00 %. Matalin veroprosentti on Helsingissä ja Espoossa, korkein Mikkelissä.

Kiinteistöveroprosenttien osalta Joensuun veroprosentit ovat suurten kaupunkien vertailuissa matalimmasta päästä. Vakituisten asuinrakennusten osalta vain Helsingin, Espoon ja Vantaan kiinteistöveroprosentti on Joensuuta matalampi. 21 suurimman kaupungin vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveron vaihteluväli vuodelle 2021 on 0,41 %-0,65 %. Yleisen kiinteistöveron osalta vaihteluväli on 0,93 %-1,55 %. Yleinen kiinteistövero on Joensuuta matalampi vain neljässä kaupungissa. Muiden kuin vakituisten asuinrakennusten osalta kiinteistöveroprosentit vaihtelevat 0,93 %:sta 1,65 %:iin. Suurista kaupungeista kahdella on Joensuuta matalampi veroprosentti. Voimalaitosrakennusten kiinteistöveroprosentti vaihtelee 1,50 %:sta 3,10 %:iin. Suurista kaupungeista kolmella ei ole määritelty erillistä veroprosenttia. Valtaosalla suurista kaupungeista on käytössä rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero, joka vaihtelee 3,00 %:sta 6,00 %:iin.

Kunnallisvero

Joensuun verotulojen kasvu on aiempina vuosina pääsääntöisesti ollut alempi kuin maassa keskimäärin. Vuonna 2018 kunnallisverojen muutos oli koko maassa 2,4 %, kun Joensuussa muutos oli 2,6 %. Koko maan kehitykseen vaikutti kuitenkin voimakkaasti Helsingin kaupungin tuloveroprosentin aleneminen vuodesta 2017 vuoteen 2018. Vuoden 2019 valmistuneen verotuksen mukaan koko maan kunnallisverotuotot kasvoivat 3,4 %, kun Joensuun vastaava luku on 2,6 %.

Verotulokertymää koskevat arviot ovat alentuneet merkittävästi koronapandemian aiheuttaman talouden suhdannetilanteen äkillisen muutoksen johdosta. Koko maan tasolla vuodelle 2020 odotettiin kunnallisverojen kasvavan yli 6 %. Korkeaa kasvua selitti osin vuonna 2019 verotilitysjärjestelmään

tehdyt muutokset, joiden seurauksena kunnallisverotilitysten kertymärytmi muuttui aiempaan nähden. Kaupungin verotulokehitys on ollut pääsääntöisesti koko maata heikompi, joten kunnallisverokertymän kasvun arvioitiin jäävän koko maata pienemmäksi, mutta kasvavan kuitenkin lähes 5 %.

Talouden suhdannetilanteen muutoksen seurauksena kunnallisverotilitysten kasvuksi on tässä vaiheessa arvioitu koko maassa kuluvan vuoden osalta noin 2,9 %. Joensuun verotulokertymän kasvu on jäämässä tätä pienemmäksi vuoden 2019 toteutuneen verotuksen perusteella tehtävien jakosuukausien oikaisujen johdosta. Vuonna 2020 arvioidaan kunnallisveroja kertyvän 227 milj. euroa. Loppuvuoden kertymään vaikuttaa mm. valmistuvan verotuksen perusteella tehtävät oikaisut sekä koronapandemian ja sen torjuntaan liittyvien rajoitustoimien vaikutukset.

Veroperusteisiin tehdään vuonna 2021 muutoksia, jotka vaikuttavat kunnallisveron tuottoon. Hallitusohjelman mukaisesti ansiotuloveroperusteisiin tehdään indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla, mikä pienentää kunnallisveron tuottoa vuonna 2021 koko maan tasolla yhteensä 60 milj. euroa. Työtulovähennyksen ja perusvähennyksen korotukset pienentävät kunnallisveron tuottoa yhteensä 112 milj. eurolla. Liikenteen työsuhde-etujen muutokset pienentävät kunnallisveron tuottoa 7 milj. eurolla ja listaamattomien osakeyhtiöiden henkilöstöntien verohuojennusta koskevat muutokset 2 milj. eurolla. Lisäksi vuosina 2020–2023 voimassa olevat irtaimen käyttömaisyyden korotetut poistot vaikuttavat ajanjaksolla kunnallisverotuloja alentavasti, vuonna 2021 kunnallisveron tuotto pienenee 2 milj. eurolla. Kunnallisveron tuottoa puolestaan lisää 5 milj. eurolla asuntolainan korkojen verovähennysoikeuden asteittainen poisto.

Koronaviruspandemian vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneiden yritysten tilanteen helpottamiseksi vuonna 2020 voimaan tulleen maksujärjestelyhuojennuksen seurauksena kunnallisverotulojen kertymää siirtyy vuodelta 2020 koko maan tasolla arviolta 98 milj. euroa vuosille 2021 ja 2022.

Kuntaliitto on arvioinut 5.10.2020 että kunnallisverotilitykset kasvavat vuonna 2021 kuluvaan vuoteen nähden 1,7 %.

Joensuun vuoden 2021 kunnallisverokertymäksi on arvioitu nykyisillä veroperusteilla 231 milj. euroa.

Vuosina 2022-2023 kunnallisverokertymän kasvut perustuvat koko maan kasvuarvioihin. Vuoden 2022 kertymäksi on tässä vaiheessa arvioitu 236 milj. euroa ja 242 milj. euroa vuodelle 2023.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuodelle 2020 on arvioitu 19,3 milj. euroa. Kiinteistöveron tilitykset ovat toteutumassa arvioitua pienempinä, koska tilitykset viivästyvät aiempaan nähden kiinteistöverotuksen valmistumisaikataulun muutoksen johdosta. Muutos siirtää osan vuoden 2020 kiinteistöveron tilityksistä vuodelle 2021.

Kiinteistöverotukseen ei tullut muutoksia vuodelle 2021.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan siten, että uudistus tulee pääosaltaan voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Kiinteistöverotusta on tarkoitus uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Uudistuksen tavoitteena ei ole nostaa tai laskea kiinteistöveroa, mutta verorasitus jakautuisi osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken. Uudistus siirtyy aiemmin suunnitellusta vuodelle, koska linjauksia

varten tarvitaan lisää tietopohjaa ja analyysiä vaikutuksista. Samalla taataan, että Verohallinnolla on riittävästi aikaa toteuttaa uudistuksen vaatimat järjestelmämuutokset. Osittaisuudistuksella luonnon-suojelualueet vapautettaisiin kiinteistöverosta kuitenkin jo vuonna 2021, ja samalla alennettaisiin merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta.

Vuonna 2020 toteutetun verotuksen maksujärjestelyjen ehtojen huojennuksen seurauksena kiinteistöverotulojen kertymää siirtyy koko maan tasolla vuodelta 2020 arviolta 9 milj. euroa vuosille 2021 ja 2022.

Vuodelle 2021 kiinteistöveron tuottoarvioksi saadaan nykyisillä veroperusteilla 21,8 milj. euroa. Vuosina 2022-2023 kiinteistöverokertymän on arvioitu kasvavan vuositasolla 0,1 milj. euroa rakennuskannan kasvun myötä.

Kiinteistöveroprosentit:

	Vaihteluväli	Joensuu 2020	Joensuu 2021
Yleinen kiinteistövero	0,93-2,00 %	1,10 %	1,10 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,41-1,00 %	0,45 %	0,45 %
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset	0,93-2,00 %	1,00 %	1,00 %
Voimalaitosrakennukset	0,93-3,10 %	2,85 %	2,85 %

Yhteisövero

Kuntaryhmän jako-osuus vuonna 2020 on 42,13 %.

Kuntaryhmän jako-osuutta korotettiin 10 %-yksiköllä vuodelle 2020 osana koronaviruspandemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta. Yhteisöverokertymän jaksotuksesta johdun muutoksen arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöveron tilityksiä vuonna 2021 edelleen noin 60 milj. eurolla.

Kuntien yhteisöveron jako-osuuteen tehdään 10 %-yksikön määräaikainen korotus edelleen vuodelle 2021. Tämän arvioidaan lisäävän kuntien yhteisöveron kertymää vuonna 2021 noin 510 milj. eurolla ja vuonna 2022 noin 40 milj. eurolla.

Osana hallituksen työllisyystoimia varhaiskasvatusmaksuja alennetaan nettomääräisesti vuositasolla 70 milj. eurolla. Kunnille tämä kompensoidaan korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 %-yksiköllä. Tämän arvioidaan lisäävän kuntien yhteisöveron kertymää vuonna 2021 noin 102 milj. eurolla.

Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksestä vuosina 2021–2024. Muutos ei aiheuta verotulomenetyksiä kunnille koska yhteisöveron jako-osuuksia ehdotetaan muutettavaksi siten, että esityksen vero-tuottovaikutus kunnille on neutraali.

Koronaviruspandemian vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneiden yritysten tilanteen helpottamiseksi vuonna 2020 voimaan tulleen maksujärjestelyhuojennuksen päättymisen arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöverokertymää 4 milj. eurolla vuonna 2021.

Kuntaryhmän jako-osuudeksi vuodelle 2021 on arvioitu 44,29 %.

Joensuun osuus kunnille tilitettävistä veroista on kuluvana vuonna 1,113 %. Osuus määräytyy kahden viimeksi valmistuneen verotuksen keskiarvona.

Vuonna 2020 yhteisöveroja arvioidaan kertyvän vajaat 22 milj. euroa.

Kuntaliitto on arvioinut 5.10.2020, että yhteisöverotilitykset kasvavat kuluvana vuonna 1,6 % ja 18,6 % vuonna 2021. Vuonna 2022 yhteisöverokertymän on arvioitu alenevan yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuuden määräaikaisen korotuksen päättyessä 11,3 % ja vuonna 2023 4,4 %. Yhteisöveron määräaikaisen kuntaryhmän jako-osuuden päättyminen vaikuttaa vuoden 2023 kasvuarvioon, koska yhteisöveron tilitysrytmin johdosta osa vuoteen 2021 kohdistuvista yhteisöveroista tilitetään vasta vuonna 2022.

Joensuun kaupungin yhteisöverokertymäksi vuodelle 2021 arvioidaan 26,0 milj. euroa. Vuoden 2022 kertymäarvio on tällä hetkellä 23,0 milj. euroa ja 22,0 milj. euroa vuodelle 2023

Yhteenveto verotulojen kehitysarviosta 1 000 euroa

Verotulojen kehitys	TP2019	TA2020	TAE2020	TA2021	TS 2022	TS2023
Kunnallisvero	225 883	234 000	227 000	231 000	236 000	242 000
Kiinteistövero	21 579	21 700	19 300	21 800	21 900	22 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	21 103	22 000	22 000	26 000	23 000	22 000
Verotulot yhteensä	268 565	277 700	268 300	278 800	280 900	286 000

Valtionosuudet

Vuoden 2021 valtionosuusarviot perustuvat valtion talousarvioehdotukseen sekä Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennakkotietoihin.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet.

Peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia koskee yksi yhteinen ikäryhmitus (0-5-vuotiaat, 6-vuotiaat, 7-12-vuotiaat, 13-15-vuotiaat, 16-18-vuotiaat, 19-64-vuotiaat, 65-74-vuotiaat, 75-84-vuotiaat ja yli 85-vuotiaat). Järjestelmään sovelletaan ikäryhmituksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Peruspalvelujen valtionosuus saadaan vähentämällä kuntakohtaisesta laskennallisten kustannusten yhteismäärästä kunnan omarahoitusosuus, joka on kaikille kunnille asukasta kohden yhtä suuri. Näiden perusteiden lisäksi kunnille myönnetään valtionosuutta lisäosien perusteella. Lisäosia, joissa ei ole omarahoitusosuutta, ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus.

Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perusteena ovat vuosittain vahvistettavat perushinnat ikäryhmille, kriteereille ja lisäosille. Laskennalliset kustannukset muodostuvat ikäryhmittäin (asukasluku x perusosan hinta) ja kriteereittäin (asukasluku x perusosan hinta x kriteerin kerroin). Sairastavuus

lasketaan sairastavuuskertoimen perusteella, jonka pohjana ovat erikseen päätetyt kansansairaudet.

Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus. Tasausraja on 100 %, mutta tasauslisässä on 20 %:n omavastuu. Tasausvähennys on 30 % lisättynä kunnan laskennallisten verotulojen ja tasausrajan erotuksen luonnollisena logaritmina. Tasauksen laskennassa huomioidaan puolet ydinvoimaloiden kiinteistöveron laskennallisesta tuotosta.

Peruspalvelujen valtionosuudet ovat vuonna 2021 koko maan tasolla yhteensä 7,7 mrd. euroa. Valtionosuudet kasvavat vuoden 2020 varsinaiseen valtion talousarvioon nähden noin 600 milj. euroa, mutta vuoden 2020 lisätalousarvioiden mukaisen tasoon nähden alenevat noin 0,2 mrd. euroa (-3 %). Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä on 2,36 mrd. euroa vuonna 2021. Korvaus alenee lisätalousarvioiden mukaiseen tasoon nähden noin 1 %:n.

Lisäksi valtio korvaa kunnille ja sairaanhoitopiireille täysimääräisesti koronavirukseen liittyvät välittömät kustannukset. Vuoden 2021 talousarvioesityksessä näihin toimiin on varattu 1,66 mrd. euroa. Hallitus on myös sitoutunut purkamaan hoito- ja palveluvelkaa 450 milj. euron kokonaisuudella vuosina 2021–2023. Samalla toteutetaan ohjausmekanismi, joka varmistaa kokonaisuuteen kohdennettujen resurssien vähentävän aidosti hoito- ja palveluvelkaa. Kokonaisuutta valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön yhteistyössä ja tarkoituksena on sisällyttää valtuus vuoden 2021 täydentävään talousarvioesitykseen tai vuoden 2021 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen.

Vuoden 2021 alustavissa peruspalvelujen valtionosuuksien kuntakohtaisissa laskelmissa on huomioitu (vaikutus koko maan tasolla):

Valtionosuuksia vähentävät tekijät:

- kilpailukykyopimuksen johdosta tehty leikkaus (-233,6 me)
- kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä (-10,0 me)
- pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvä vähennys (-13,6 me, muutos 9,0 me)
- perustoimeentulotuen kuntien maksuosuus (-337,1 me, muutos 22,6 me)
- kustannusten jaon tarkistus (-13,7 me)
- verotulotasauksen muutoksen neutralisointi (-111,6 me)
- indeksikorotusten jäädytys vuosilta 2016, 2018-2019 (168,5 me)
- lääkäri- ja helikopteritoiminnan rahoitus (-22,5 me)
- kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus (-10 me)
- vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien yhd.avustus (-10,0 me)
- vuonna 2020 maksetun syrj.kertoimen korjaus v. 2017-2019 (-4,1 me)
- Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön opiskeluterveydenhuolto/siirto (-32,0 me)
- muut vähennykset (-4,6 me)

Valtionosuuksia lisäävät tekijät:

- indeksikorotus (+173,6 me)
- valtionosuuden kertaluontoinen lisäys (+280,0 me)
- väestömäärän ja tiedossa olevien määräytymisperusteiden muutokset (+28,8 me)

- työmarkkinatukeen liittyvä korjauserä (+29,5 me)
- harkinnanvaraisen valtionosuuden lisäys (+20,0 me)
- lastensuojelun jälkihuollon laajennus (+12,0 me)
- A1-kielen opetuksen varhentaminen (+4,5 me)
- oppivelvollisuuden laajennus (+5,9 me)
- subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus (+9,9 me)
- vanhuspalvelulain muutos (+22,8 me, siirto +30 me)
- varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen pienentäminen (+9,3 me)
- asiakasmaksulain uudistus (+17,9 me)
- kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä/siirto (+30,0me)
- muut lisäykset (+15,6 me)

Peruspalvelujen valtionosuuksien indeksikorotus vuodelle 2021 on 2,4 %, mikä on huomioitu edellä esitettyssä valtionosuutta lisäävissä tekijöissä.

Peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 25,49 %:sta 25,67 %:iin vuonna 2021.

Valtionosuuksiin sisältyvät veroperustemuutosten kompensatiot esitetään valtion talousarviossa valtionosuuksista omalla momentillaan. Vuoden 2021 veroperustemuutosten on arvioitu vähentävän kuntien verotuloja 179 milj. euroa, jotka hallitusohjelman mukaan kompensoidaan kunnille.

Vuoden 2020 aikana kunnille korvataan koronaviruspandemian vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneiden yritysten tilanteen helpottamiseksi toteutetuista maksujärjestelyistä kunnille aiheutuneet verotulojen menetykset, yhteensä 114 milj. euroa. Vastaavat euromäärät vähennetään kuntien verotulomenetysten korvauksesta siten, että vuonna 2021 vähennys on 88 milj. euroa ja vuonna 2022 vähennys on 27 milj. euroa. Joensuun veroperustemuutosten kompensatiot alenevat vuonna 2021 muutoksen seurauksena noin 1,0 milj. euroa ja vuonna 2022 0,3 milj. euroa.

Kokonaisuutena kaupungin saaman veromenetysten kompensaaation suuruus on ensi vuodelle arviolta 35,5 milj. euroa.

Ennakollisten laskelmien mukaan Joensuun kaupungin vuoden 2021 peruspalvelujen valtionosuus on 131,2 milj. euroa ja veromenetysten kompensatio 35,5 milj. euroa, yhteensä 166,7 milj. euroa. Vuoden 2020 talousarvioennusteen mukaan peruspalvelujen valtionosuuksia sekä veromenetysten kompensatioita kertyy 173 milj. euroa.

Valtionosuuksiin sisältyvä verotulotasaus on ennakkotietojen mukaan 45,4 milj. euroa (41,0 milj. euroa vuonna 2020).

Valtionosuuslaskelma tarkentuu määräytymisperusteiden muutosten tarkentumisen myötä ja lopullinen valtionosuus voi poiketa hieman arvioidusta.

Peruspalvelujen valtionosuuden ohella kaupungin kokonaisvaltionosuuksien määrään vaikuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus (mm. lukio- ja ammatillisen koulutuksen, kansalaisopiston, liikunnan ja nuorisotyön sekä orkestereiden ja museoiden rahoitus).

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksien määrä on koko maan tasolla vuoden 2020 varsinaisen talousarvion tasolla, mutta alenee lisätalousarvioiden mukaiseen tasoon nähden noin 4 %. Esi-

ja perusopetuksen erillisrahoitettavien osien, lukiokoulutuksen, vapaan sivistystyön, taiteen perusopetuksen sekä museoiden, teattereiden ja orkesterien valtionosuuden indeksikorotus on 2,4 % ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys yhteensä noin 22,4 milj. euroa vuonna 2021. Tästä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan 17,3 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen indeksikorotus on 2,0 %, ja se lisää valtion määrärahoja 17,7 milj. euroa, mistä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan 13,1 milj. euroa. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon sekä kustannustason tarkistus lisää valtionosuutta 7,6 milj. eurolla, mistä kuntien arvioitu osuus on 5,9 milj. euroa.

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikä korotetaan 18 ikävuoteen. Tavoitteena on varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Lisäksi toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta kehitetään. Laki tulisi voimaan ikäluokka kerrallaan 1.8.2021 alkaen, ja se koskisi ensimmäisen kerran perusopetuksen keväällä 2021 päättäviä. Hankkeeseen kohdennetaan 22 milj. euroa vuodelle 2021, 65 milj. euroa vuodelle 2022, ja 107 milj. euroa vuodelle 2023 ja 129 milj. euroa vuodelle 2024.

OKM:n valtionosuuksien määrään vaikuttaa suoritemäärien (oppilasmäärät, tuntimäärät, henkilötyövuodet) muutokset sekä mahdolliset yksikköhintojen muutokset.

Alustavien laskelmien mukaan kaupungin saama OKM:n valtionosuus vuodelle 2021 on negatiivinen, -1,89 milj. euroa.

Valtionosuuksien määräksi on arvioitu vuodelle 2021 yhteensä 164,8 milj. euroa. Vuonna 2020 valtionosuuksia kertynee 171,3 milj. euroa. Valtionosuuksien määrä alenee kuluvan vuoden ennusteeseen nähden, koska valtion kuntatalouden tukipaketin vaikutus pienenee vuonna 2021.

Vuoden 2022 valtionosuuksiksi arvioidaan koko maan arvioihin perustuen tässä vaiheessa 164 milj. euroa ja vuoden 2023 valtionosuuksiksi 172 milj. euroa.

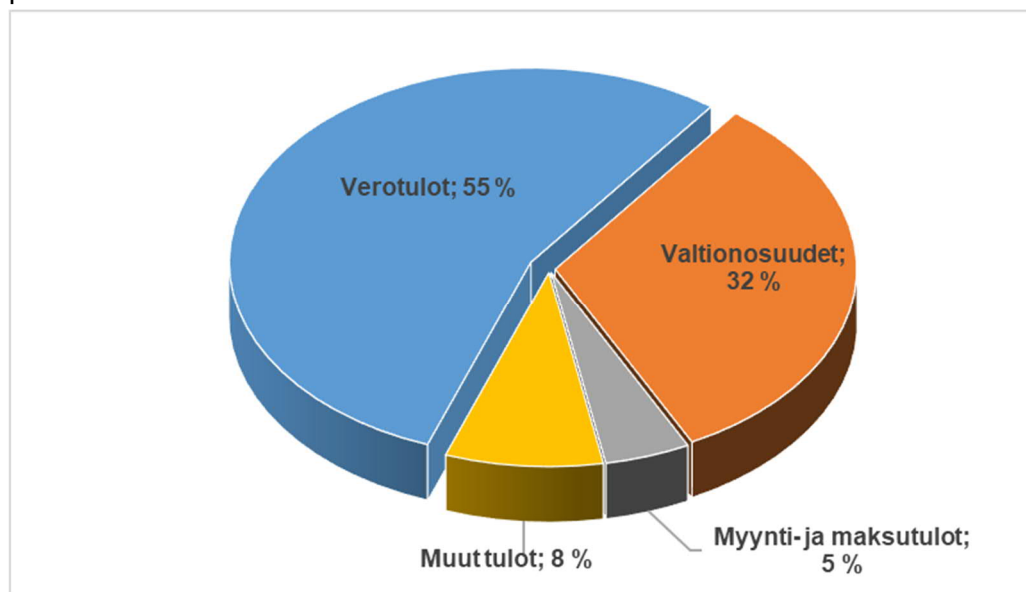
Maksut ja taksat

Kaupungin päätösvallassa olevia asiakasmaksuja korotetaan pääsääntöisesti keskimäärin 2 %:lla. Mikäli korotuksia ei tehdä, tulee mahdollista toimintamenojen kasvua kattaa tulosalueen sisällä toimintaprosesseja tai rakenteita muuttamalla.

Osana hallituksen työllisyystoimia varhaiskasvatusmaksuja alennetaan tavoitteena lisätä työnteon kannustimia parantamalla työstä saatavaa taloudellista hyötyä ja parantaa pieni- ja keskituloisten perheiden asemaa. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2021. Maksumuutokset alentavat varhaiskasvatuksen asiakasmaksukertymää noin 26 %:lla, mikä on huomioitu varhaiskasvatuspalvelujen tulosalueen talousarviossa.

Peruskaupungin tulojen yhteenveto

pl. sisäiset erät

5.3 Menoperusteet

Suunnitelmakauden menot ja tulot on esitetty kunkin vuoden rahanarvossa.

Henkilöstömenot

Kunta-alan työehtosopimusten osalta uusi sopimuskausi alkoi 1.4.2020. Vuodelle 2020 sijoittui 1.8.2020 alkaen maksettava yleiskorotus 26 euroa/kk, kuitenkin vähintään 1,22 %. Toinen, yhden prosentin suuruisen yleiskorotus tehdään 1.4.2021. Sopimukseen kuuluu 1.4.2021 voimaan tuleva paikallinen järjestelyerä. KVTES:ssa ja useassa muussa sopimuksessa sen suuruus on 0,8 % sopimusalan palkkasummasta. Kilpailukyky sopimuksessa sovitut työajan pidennykset poistuivat 31.8.2020. Työajan lyhentymistä on kompensoitu useilla sopimusmääräyksillä, jotka tulivat voimaan samana päivänä.

Vuonna 2021 palkkakustannukset nousevat vastaavasti keskimäärin 2,05 % vuoteen 2020 verrattuna. Vuoden 2020 korotusten osuus huomioidaan tulosaluekohtaisessa talousarviomuutoksessa ja tulee siten huomioiduksi talousarviopohjassa. Vuoden 2021 vaikutus on huomioitu tulosaluekohtaisissa muutoksissa.

Vuodesta 2019 alkaen palkkaperusteinen eläkemaksu on muodostunut kaikille jäsenyhteisöille samansuuruisesta työansio pohjaisesta eläkemaksusta, joka korvasi aiemmat työnantajan ja työntekijän palkkaperusteiset eläkemaksut sekä jäsenyhteisökohtaisesti vaihtelevasta uudesta työkyvyttömyyseläkemaksusta, joka korvasi aiemman varhaiseläkemenoperusteisen eläkemaksun.

Työkyvyttömyysmaksu lasketaan etukäteen prosenttina palkkasummasta. Maksu on kerralla lopullinen. Työkyvyttömyysmaksun laskennassa huomioidaan kahden kalenterivuoden aikana alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet ja niistä aiheutunut eläkemeno 24 kuukauden aikana. Työkyvyttömyyttä edeltävä osatyökyvyttömyyseläke tai osakuntoutustuki huomioidaan eläkemenoa vähentävänä 24 kuukauden ajalta. Maksuvaikutus kohdistetaan palkkasummien suhteessa niille työnantajille, joiden palveluksessa henkilö on ollut niiden kahden vuoden aikana, jotka edeltävät

eläkkeen alkamista edeltävää vuotta. Vuoden 2021 työkyvyttömyyseläkemaksun laskennassa huomioidaan vuosina 2018 ja 2019 alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet, jotka ovat mak-
sussa Kevassa. Työkyvyttömyyseläkemaksu on Kevan arvion mukaan vuonna 2021 1,18 % palkka-
summasta ja kohdistuu tulosalueille osana KuEL-palkkaperusteista maksua.

Em. muutokset huomioiden KuEL:n alaiset työntäjän palkkojen ovat sivukulut 20,66 % ja VaEL:n
alaisten peruskoulujen ja lukioiden opettajien sivukulut 20,11 %.

Lisäksi talousarviossa on huomioitu eläkemenoperusteinen maksuosuus, joka perustuu niihin mak-
sussa oleviin eläkkeisiin, jotka ovat kertyneet ennen vuotta 2005. Kevan arvion mukaan vuoden
2021 eläkemenoperusteinen maksu kasvaa vuoden 2020 eläkemenoperusteisen maksun ennako-
tietoihin nähden 5 %:lla.

Sisäiset vuokrat

Sisäisten vuokrien muutos on sidottu elinkustannusindeksiin, joka on -0,2 %. Peruskaupungin sisäi-
set vuokrat sisältävät myös tilojen sähkön osuuden. Tilavuokria arvioitaessa on huomioitu myös ti-
lamuutokset.

Rahoitustulot ja –menot

Rahoitustuloissa on huomioitu antolainojen korot sekä Joensuun Vesi –liikelaitoksen ja Tilakeskuk-
sen peruspääomasta maksama korvaus sekä arvio osinkotuloista. Vastaavasti korvaus on huomioitu
Joensuun Vesi –liikelaitoksen ja Tilakeskuksen rahoitusmenoissa.

Rahoitusmenoissa on varauduttu pitkä- sekä lyhytaikaisten lainojen korkomenoihin. Korkotason on
arvioitu säilyvän taloussuunnitelmakautena edelleen matalana.

Poistot ja arvonalentumiset

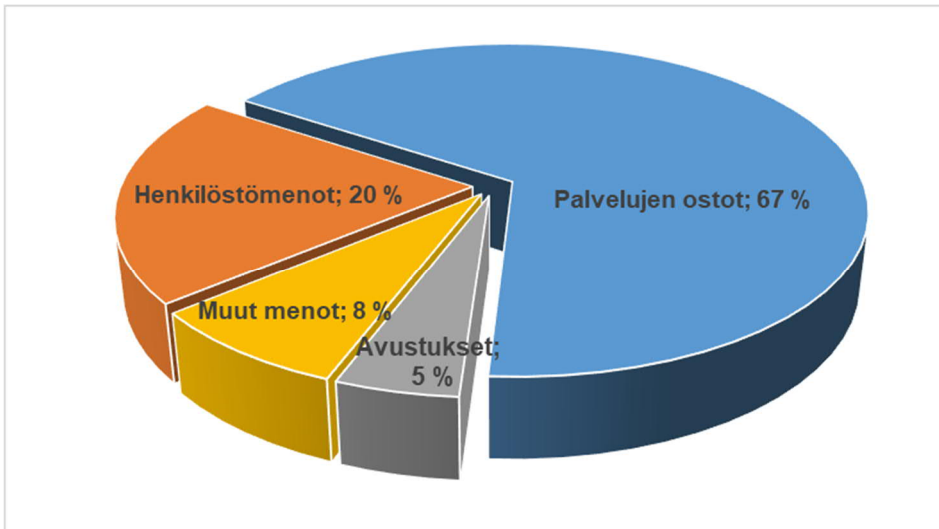
Peruskaupungin suunnitelmapoistoiksi arvioidaan 28,1 milj. euroa, josta Tilakeskuksen osuus on
11,7 milj. euroa.

Joensuun Vesi –liikelaitoksen poistot ovat 5,9 milj. euroa.

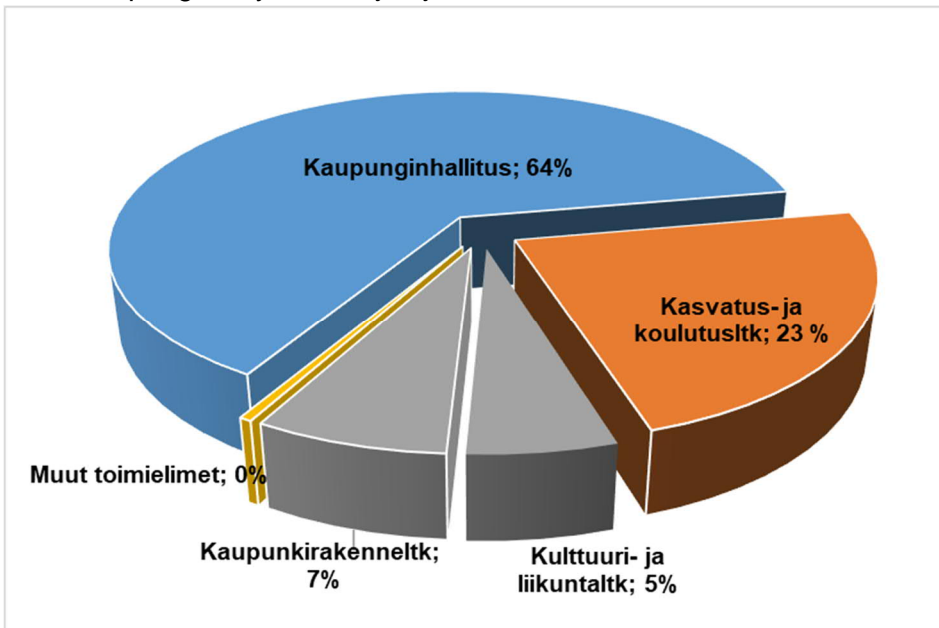
Purettavien rakennusten tasearvojen alaskirjauksiin on varauduttu arvonalentumisissa (0,2 milj. eu-
roa).

Peruskaupungin menojen yhteenveto

Peruskaupungin käyttömenojen jakautuminen tiliryhmittäin pl. sisäiset erät

Peruskaupungin käyttömenojen jakautuminen toimielimittäin

5.4 Henkilöstöpolitiikka

Henkilöstöpolitiikkaa ohjaava henkilöstöohjelma on päivitetty vuonna 2018. Ohjelman päivitys ja laatiminen tapahtuu aina konsernistrategian laatimisen aikataulua mukailevasti. Henkilöstöohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen sekä henkilöstö- ja työllisyysjaoston toimesta ja henkilöstöraporttien yhteydessä. Raportin sisältö on puolestaan uudistettu vastaamaan henkilöstöohjelman rakennetta ja sisältöä.

Henkilöstösuunnitelman vuosittaista päivitystä on valmisteltu talousarvioprosessin yhteydessä. Henkilöstösuunnitelma ohjaa henkilöstöresurssien kohdentamista ja rekrytointeja.

Vuoden 2021 talousarvion mukaiset henkilöstömenot ovat 103,5 milj. euroa ja vuoden 2021 henkilötyövuosia koskeva tavoite 2205 henkilötyövuotta. Koronapandemian aiheuttamat rajoitustoimet ja keväällä pienentynyt sijaistarve ovat vaikuttaneet alentavasti vuoden 2020 henkilötyövuosikertymään.

Talousarvioon sisältyvät henkilötyövuodet ja talousarvion mukaiset henkilöstömenot:

	HTV TAM 2020	HTV TA 2021	Henkilöstö menot 1000 euroa
Kaupunginvaltuusto			
Kaupunginvaltuusto			288
Tarkastuslautakunta			
Tarkastuslautakunta			42
Kaupunginhallitus			
Yleishallinto	13	15	2 820
Työllistäminen	108	104	3 967
Konsernipalvelut	42	49	2 798
Tilakeskus	66	65	3 328
Pohjois-Karjalan hankintatoimi	15	15	668
Kasvatus ja koulutuslautakunta			
Hyvinvointipalv. tal.- ja hall.palvelut	20	20	1 022
Hyvinvoinnin edistämisen palvelut	137	359	14 219
Koulutuspalvelut	589	482	27 159
Varhaiskasvatuspalvelut	570	570	21 939
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta			
Kulttuuripalvelut	209	265	11 715
Liikuntapalvelut	70	69	2 934
Kaupunkirakennelautakunta			
K.ymp. toimialan hallinto ja talous	12	11	649
Yhdyskuntasuunnittelu	15	14	780
Logistiikka ja joukkoliikenne	11	12	593
Maaomaisuus	29	28	1 352
Yhdyskuntatekniikka	63	59	3 380
Joensuun alueellinen jätelautakunta			
Joensuun alueellinen jätelautakunta	3	3	156
Rakennus- ja ympäristölautakunta			
Rakennus- ja ympäristölautakunta	1	1	72
Pysäköinninvalvonta	7	6	242
Rakennusvalvonta	10	10	630
Ympäristönsuojelu	4	3	192
Joensuun Vesi-liikelaitos			
	50	46	2 526
YHTEENSÄ	2 040	2 205	103 470

Henkilöstöä kannustetaan niin yksilöinä kuin yhteisöinä kehittämään omaa työskentelyään ja työyhteisöään. Hyvästä kehittämistyöstä sekä hyvistä ideoista ja aloitteista voidaan palkita kertapalkkioilla ja Valopää -palkinnoilla. Valopää -palkinnon käyttöä pyritään vauhdittamaan uuden henkilöstön käyttöön tulevan puhelinsovelluksen/apin myötä. Henkilöstön motivoimiseksi käyttöön on lisäksi vakiintunut aiempaa kevyempiä ja nopeampia palkitsemisen keinoja, kuten hemmottelulahjakortit sekä palkintokaappi. Erityisesti palkintokaapin avulla halutaan kannustaa hyvän huomaamiseen sekä osallistaa koko henkilöstöä kiittämään toisiaan.

Henkilöstön työkyvystä huolehtiminen on yksi henkilöstöohjelman kulmakivistä. Työkykyhaasteisiin reagoidaan Varpu -aktiivisen tuen mallin mukaisesti. Työkyvyn alentuessa työntekijän mahdollisuuksia selviytyä työssään autetaan joustavilla työjärjestelyillä ja tarvittaessa työntekijöitä sijoitetaan erilaisiin tehtäviin. Työkykyasioiden ja niihin liittyvien kustannusten osalta kiinnostava ja käyttöön otettu toimintatapa on se, että työntekijöiden tehtäväkuvaa järjestellään ja rajataan tarvittaessa määräajaksi. Toisin sanoen, kun henkilön työkyky on rajoittunut, hänen ei tarvitse automaattisesti jäädä sairauslomalle. Sen sijaan hänelle annetaan ensisijaisesti työnjohdollisesti tai työterveyslääkärin arviota noudattaen työkykyä, koulutusta ja kokemusta vastaavaa työtä. Toimintamallin nimi on 'Osa-työkykyiset sissit eli Ossit'.

Konkreettisilla ratkaisuilla, kuten laaditulla 'leikkausohjeella', pyritään edelleen tukemaan henkilöstömme työhyvinvointia ja samalla vaikuttamaan myös työkyvyttömyyksiin ja niiden kustannuksiin. Käytännössä rajatuissa tapauksissa työntekijöille tarjotaan leikkausoperaatio yksityisten terveystalvelujen piirissä. Tämä vaihtoehto on mahdollinen, jos työntekijä on työkyvytön ja työkyvyn palauttaminen edellyttää työterveyshuollon ja erikoislääkärin arvion mukaan leikkausta. Mikäli työntekijä joutuu jonottamaan leikkausta julkiselle sektorille sairauslomalta käsin ja tuon jonotusajan työkyvyttömyyskustannus on suurempi kuin leikkauksen ostaminen, on inhimillisesti ja taloudellisesti järkevämpää tarjota leikkausmahdollisuutta nopeutetusti. Lisäksi edelleen aktiivisesti selvitetään, millaisilla toiminta- ja tuottamistavoilla työterveyshuoltopalvelut tukisivat mahdollisimman vaikuttavasti organisaation sisäistä työskentelyä yhteistyössä Siun työterveys Oy:n kanssa.

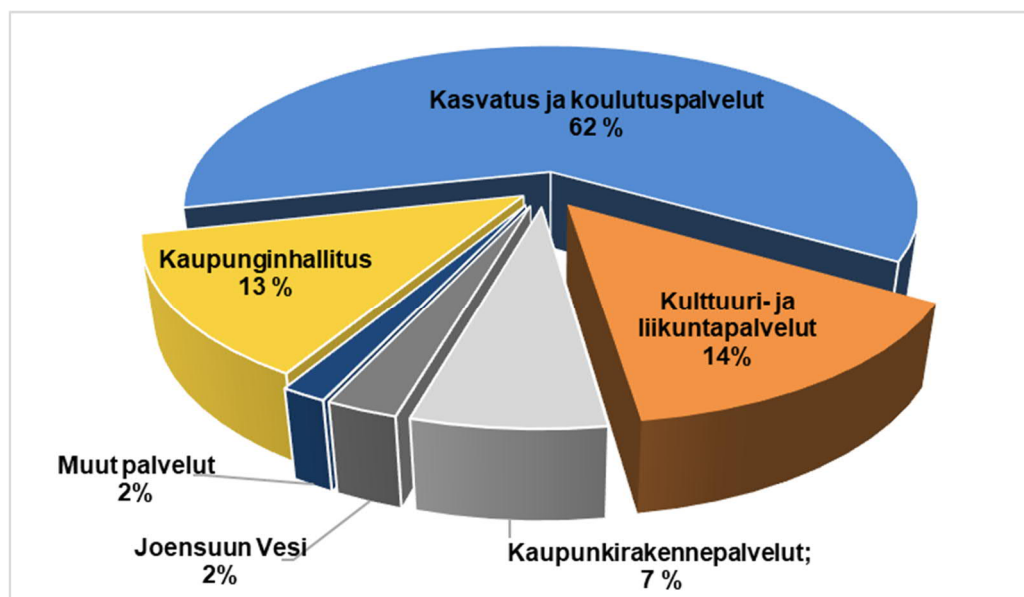
Kaupungilla on jo useampana vuonna toteutettu erilaisia henkilöstön työkykyä tukevia ja lisääviä projekteja. Näissä projekteissa työntekijän on ollut mahdollista esittää toiveensa hyvinkin innovatiivisista, uudenaikaisista toimenpiteistä, jolla juuri hänen työkykyään saadaan kohennettua. Toimenpiteinä on toteutettu mm. erilaista yksilö- ja ryhmävalmennusta, personal trainerin valmennusta, ravinto-ohjausta, kehon- ja mielen rentoutusta, palautumis- ja stressinpoistokeinoja jne. Projekteista on saatu erittäin hyviä tuloksia esimerkiksi kohderyhmän sairauspoissaolojen vähentymisenä ja subjektiivisina myönteisinä kokemuksina. Tarkoitus on vakiinnuttaa tällainen toiminta pysyväksi käytännöksi.

Henkilöstön ammatillinen koulutus järjestetään edelleen suurempien ammattiryhmien osalta paikallisesti ja keskitetysti henkilöstöpalvelujen toimesta, mikä on ollut kuntakentässä poikkeava tapa. Paikallisella koulutuksella kyetään kustannustehokkaasti toteuttamaan monipuolista ja eri ammattiryhmiä tavoittavaa sisäistä koulutusta, joka samalla turvaa osaamistarpeiden täyttämistä eri yksiköissä aiempaa tasapuolisemmin ja tarpeista lähtien. Kaupungin tarjoamaa koulutusta on pidetty tärkeänä ja positiivisena osana työnantajatoimintaa. Samoin saatujen palautteiden perusteella esimiehille järjestettävää koulutusta ja heille annettavaa tukea arvostetaan. Osa ammatillisesta koulutusvastuusta on edelleen toimialoilla ja toimialat voivat kohdentaa koulutusta erityisten ja yksittäisten koulutustarpeiden täyttämiseen. Vuonna 2019 käytyihin yhteistoimintamenettelyihin liittyen määräaikaisena

menojarrutuksena on sovittu vähennettävän koulutusten määrää. Menojarrutusta enemmän koulutusten määriä on kuitenkin tilapäisesti vähentänyt koronapandemia ja siihen liittyneet toimenpiteet.

Kaupungin laajemman tietovarastokehitystyön ohessa vuonna 2021 otetaan käyttöön henkilöstötun-
nuslukuihin liittyvä tietovarastoraportointi. Sen kautta saadaan käyttöön organisaatorakenteen mu-
kaisesti tuoreet raportit esimerkiksi vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön määristä sekä erilaisista
poissaoloista. Tekniset työvälineet kehittyvät myös siten, että käyttöön on otettu mobiilisovellus,
jonka kautta henkilöstö pystyy esimerkiksi ilmoittamaan turvallisuushavainnoista, vastaamaan kyse-
lyihin, tekemään aloitteita -ja ylipäättään sovellukseen pyritään kokoamaan mahdollisimman monet
henkilöstöasioihin liittyvät toiminnot ja palvelut.

Henkilöstömenojen jakautuminen palveluittain

6 Talousarvion sitovuus, toimintavaltuudet ja määräykset

6.1 Sitovuusmääräykset

Talousarvioon merkityt menot ja tulot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset menot ja tulot.

Talousarvioon merkityt menot, tuloarviot ja tavoitteet ovat sitovia seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto

1) Peruskaupunki

- Käyttötalousosan tulosalueen toimintakate lukuun ottamatta seuraavia kokonaisuuksia, joissa sitovuustaso on lueteltujen tulosalueiden toimintakatteiden summa:
  - tulosalueet 210, 240, 245, 270, 280 (kaupunkirakennelautakunta)
  - tulosalueet 400, 405, 410, 440 (kasvatus- ja koulutuslautakunta)
  - tulosalueet 660, 690 (kulttuuri- ja liikuntalautakunta)
  - tulosalueet 850, 860, 870, 880 (rakennus- ja ympäristölautakunta)

- Joensuun Tilakeskus –taseyksikön tilikauden tulos
- Investointiosan tulosalueen menot lukuun ottamatta tulosaluetta 280 Yhdyskuntatekniikka, jossa sitovuustaso on tulosalueen nettoinvestoinnit
- Tuloslaskelmaosan korkomenojen ja muiden rahoitusmenojen yhteissumma
- Rahoituslaskelman antolainojen lisäys
- Rahoituslaskelman pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus (nettolainanoton tarve)
- Strategiasta johdetut tavoitteet vuodelle 2021

2) Joensuun Vesi –liikelaitos

- Tuloslaskelman tilikauden tulos
- Toiminnalliset tavoitteet
- Liikelaitoksen maksama korvaus peruspääomasta

Mikäli toiminnalliset tavoitteet ja toimintakate tai liikelaitoksen tilikauden tulos ovat ristiriidassa, on ensisijaisesti noudatettava toimintakatetta tai tulostavoitetta.

Sitovuustasoa vastaavat euromäärät on esitetty lihavoituina käyttötalouden ja investointiosan määrärahojen taulukoissa.

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat

Kaupunginhallitukseen, lautakuntaan tai johtokuntaan nähden sitovaa on sen toimialalla

- käyttötalousosan vastuualueen menot tai toimintakate toimielimen valinnan mukaisesti
- taloudelliset ja määrälliset tavoitteet
- investointiosan hankeryhmän menot pl. 280 Yhdyskuntatekniikka, jossa sitovaa on investointiosan hankeryhmän nettomenot
- Joensuun Vesi –liikelaitoksen tulos-, investointi- ja rahoituslaskelmien erät liikelaitoksen johtokunnan päätöksen mukaan

Peruskaupungin toimielimet hyväksyvät käyttösuunnitelmat vuosittain joulukuussa kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion pohjalta. Samalla toimielinten tulee asettaa tarpeen mukaan tarkempia tavoitteita, hyväksyä mahdolliset työohjelmat ja päättää talousarvion seurannasta.

Joensuun Vesi –liikelaitoksen osalta liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen seuraavan vuoden talousarviosta joulukuussa kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion asettamien sitovien tavoitteiden mukaisesti. Johtokunnan tulee päättää liikelaitoksen talousarviosta tarvittaessa myös vuoden aikana huomioiden kaupunginvaltuuston hyväksymät muutokset liikelaitoksen sitoviin tavoitteisiin. Liikelaitoksen talousarvio ei voi olla ristiriidassa valtuuston päättämien tavoitteiden kanssa. Samalla johtokunnan tulee asettaa tarpeen mukaan tarkempia tavoitteita, hyväksyä mahdolliset työohjelmat, päättää talousarvion seurannasta ja sitovuudesta suhteessa johtokuntaan.

YHTEEENVETO KAUPUNGINVALTUUSTON SITOVUUSTASOSTA

Taloudelliset tavoitteet, 1 000 euroa

KÄYTTÖTALOUS**TA2021****Kaupunginvaltuusto**

100 Valtuusto tulosalue toimintakate -498

Tarkastuslautakunta

110 Talouden ja hallinnon tarkastus tulosalue toimintakate -104

Kaupunginhallitus

120 Yleishallinto tulosalue toimintakate -9 160

140 Työllistäminen tulosalue toimintakate -14 810

150 Konsernipalvelut tulosalue toimintakate -4 349

160 Tilakeskus tulosalue tilikauden tulos -448

170 Siun soten maksuosuudet tulosalue toimintakate -264 320

184 Elinvoimapaalvelut tulosalue toimintakate -2 350

190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi tulosalue toimintakate 0

Hyvinvoinnin toimiala

46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta toimielin toimintakate -115 448

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta toimielin toimintakate -21 801

Kaupunkiympäristön toimiala

75 Kaupunkirakennelautakunta toimielin toimintakate -6 036

810 Alueellinen jätelautakunta tulosalue toimintakate 0

85 Rakennus- ja ympäristölautakunta toimielin toimintakate -226

Joensuun vesi liikelaitos tilikauden tulos 2 650

Joensuun vesi liikelaitos korvaus peruspääomasta 818

INVESTOINTIOSA**Kaupunginhallitus**

120 Yleishallinto tulosalue investointimenot -1 820

160 Tilakeskus tulosalue investointimenot -18 709

410 Koulutuspalvelut tulosalue investointimenot -35

660 Kulttuuripalvelut tulosalue investointimenot -1 174

690 Liikuntapalvelut tulosalue investointimenot -525

210 Kaupunkirak.toimialan hallinto ja talous tulosalue investointimenot -415

280 Yhdyskuntatekniikka tulosalue nettoinvestoinnit -13 310

TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

Korkomenojen ja muiden rahoitusmenojen yhteissumma -7 540

Rahoituslaskelman antolainojen lisäys -500

Pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus 19 600

6.2 Talousarviossa annettavat toimintavaltuudet vuodelle 2021

Kaupunginhallituksen toimintavaltuudet hallintosäännön 6 §:n mukaisissa asioissa:

1. kiinteän omaisuuden ja rakennusten ostaminen, myyminen ja vaihtaminen 3 milj. euroon saakka,
2. asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ja muiden kuin tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakkeiden ostaminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
3. tytär- ja osakkuusyhteisöjen osakkeiden hankkiminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
4. toimitiloina olevien tai niiksi tarkoitettujen rakennusten tai niiden hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostaminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
5. rakennusten ja rakennelmien vuokraaminen kaupungin käyttöön ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö.
6. tavaroiden ja palvelujen hankkiminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
7. lainan antaminen tytäryhteisöille ja oman pääomanehtoiset sijoitukset yhtiöihin (mm. osallistuminen osakeantoihin) kaupunginvaltuuston hyväksymien omistajapolitiikan linjausten mukaisesti 3 milj. euroon saakka,
8. hankkeiden tarveselvitysten sekä hankesuunnitelman ja kustannusarvion hyväksyminen 3 milj. euroon saakka,
9. rakennus- ja laitesuunnitelmien hyväksyminen 3 milj. euroon saakka,
10. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen, kun vaadittu korvaus on enintään 500 000 euroa,
11. maankäyttösopimusten hyväksyminen kaupunginvaltuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti 3 milj. euroon saakka (MRL 91b §), kehittämiskorvauksen määrääminen ja sille suoritettava korko.

Omistajaohjausjaoston toimivaltuudet hallintosäännön 9 §:n mukaisissa asioissa:

1. hyväksyä elinkeino- ja tulevaisuusrahastojen sijoituspolitiikka ja saattaa se kaupunginhallituksen tiedoksi,
2. päättää investointihankkeiden vaihtoehtoisista rahoitusmalleista,
3. päättää kaupungin kannasta tytäryhteisöön liittyvässä strategisessa tai muutoin sen toimintaan tai talouteen merkittävästi vaikuttavassa asiassa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimivaltuudet hallintosäännön 12 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö.
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimivaltuudet hallintosäännön 14 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö.
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 18 §:n mukaisissa asioissa:

1. kiinteän omaisuuden myyminen, ostaminen ja vaihtaminen 1,5 milj. euroon saakka,

2. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö,
3. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen omalla ja tilakeskuksen vastuualueella 200 000 euroon saakka,
4. maankäyttösopimusten hyväksyminen valtuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti 1,5 milj. euroon saakka (MRL 91 b §),
5. muun yleisen alueen kuin kadun suunnitelman hyväksyminen, kun suunnitelman kustannusarvio on enintään 1,5 milj. euroa (MRL 90 §).

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 21 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka,
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Alueellisen jätelautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 23 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 25 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö,
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka,
3. liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista päättäminen, jos investointimeno mahdolliset rahoitusosuudet huomioiden on hankesuunnitelmassa tai investointiohjelmassa esitetyn kustannusarvion mukainen, alittaa kustannusarvion tai ylittää sen enintään 20 %:lla. Jos ylitys on enemmän kuin 20 %, asia on saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.
4. hanke-, rakennus- ja laitesuunnitelmien hyväksyminen 1,5 milj. euroon saakka.

Kaupunginjohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 29 §:n mukaisissa asioissa:

1. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen, kun vaadittu korvaus on enintään 100 000 euroa.

Konsernipalvelujen yksiköiden johtajien toimintavaltuudet hallintosäännön 31 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden luovuttaminen tai poistaminen käytettäväksi sekä tavaroiden tai palveluiden hankkiminen tai myyminen 200 000 euroon saakka.

Kansliapäällikön toimintavaltuudet hallintosäännön 32 §:n mukaisissa asioissa:

1. asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostaminen ja myyminen 200 000 euroon saakka.
2. muiden kuin asunto-osakeyhtiöiden tai keskinäisten kiinteistöyhtiöiden osakkeiden ostaminen ja myyminen 50 000 euroon saakka.

Kehitysjohdajan toimintavaltuudet hallintosäännön 35 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden tai palveluiden hankkiminen tai myyminen 50 000 euroon saakka.

Hyvinvointijohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 36 §:n mukaisissa asioissa:

1. päättää kaupungin edustamisesta omalla toimialallaan tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen toimialan kannalta,
2. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
3. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun sopimuksen tekeminen hyväksytyh hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. lautakunnassa.

Kaupunkiympäristöjohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 37 §:n ja 38 §:n mukaisissa asioissa:

1. päättää kaupungin edustamisesta omalla toimialallaan tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen toimialan kannalta
2. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
3. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun sopimuksen tekeminen hyväksytyh hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. lautakunnassa.

Rakennustarkastajan toimintavaltuudet hallintosäännön 40 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Liikelaitoksen johtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 41 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
2. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun sopimuksen tekeminen hyväksytyh hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. johtokunnassa.

Tilakeskuksen johtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 42 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
2. liike-, teollisuus-, toimisto- ja muiden vastaavien muuhun kuin asuinkäyttöön tarkoitettujen tilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden sekä mainittuun käyttöön tarkoitettujen rakennusten (ilman maapohjaa) ostaminen ja myyminen 200 000 euroon saakka.
3. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun Tilakeskusta koskevan sopimuksen tekeminen hyväksytyh hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä omistaja-ohjausjaostossa.

Kaupunginjohtajan ja kaupunginlakimiehen toimivaltuudet hallintosäännön 144 §:n mukaisissa asioissa

1. Kaupunginjohtajalla ja kaupunginlakimiehellä on edustaessaan kaupunkia tuomioistuimissa oikeus sopia tuomioistuimessa vireillä oleva riita-asia 100 000 euroon saakka.

Hallintosäännön 2 §:n mukaan uusien palvelujen käynnistäminen tai entisten laajentaminen vaatii kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston päätöksen talousarvion toimintavaltuuksissa annettujen toimivaltarajojen mukaisesti. Vuonna 2021 uusien palvelujen käynnistäminen tai entisten laajentaminen edellyttää kaupunginhallituksen lupaa, jos palvelujen käynnistäminen tai palvelujen laajentaminen ei ole mahdollista hyväksytyin talousarvion puitteissa. Kaupunginhallituksen suostumus on kuitenkin aina saatava uuden palvelun käynnistämiseen, jos palvelun arvioitu vuosikustannus ylittää 300 000 euroa, jos palvelun käynnistämistä ei ole hyväksytty talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Edelleen hallintosäännön 2 §:n mukaan strategisesti ja taloudellisesti merkittävät ostopalvelut ja tukipalvelujen hankinnat esitetään talousarviossa. Vuonna 2021 tällaiseksi ostopalveluksi sekä peruskaupungin että liikelaitoksen osalta luetaan käynnistettävä palveluhankinta, jonka arvo ylittää 1,5 milj. euroa. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten arvo lasketaan kertomalla vuosikustannus luvulla 4. Hankinnalle on saatava ennen tarjouspyynnön lähettämistä tai suorassa hankinnassa ennen hankintapäätöksen tekemistä kaupunginhallituksen suostumus.

Rakennuksien ja rakennelmien sekä koneiden ja laitteiden vuokraamiseen peruskaupungin tai liikelaitoksen käyttöön on saatava kaupunginhallituksen lupa, jos sovitun vuokra-ajan yhteenlaskettu vuokra (vuokravastuu) ylittää 1,5 milj. euroa. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten vuokravastuu lasketaan kertomalla vuotuinen vuokrameno luvulla 10. Rajoitus koskee sekä rahoitusleasingkohteita että muita vuokrasopimuksia.

Tavaroiden ja palvelujen hankintoja koskevat toimintavaltuusrajat tarkoittavat sisäisiä hankintapäätöksiä. Sisäisellä hankintapäätöksellä tarkoitetaan toimialan tai liikelaitoksen päätöstä hankinnan käynnistämisestä. Sisäisten hankintapäätösten tekemisestä on tarkemmin määrätty talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Ulkoiset hankintapäätökset tekee pääsääntöisesti hankintapäällikkö.

Toimintavaltuuksissa mainitut euromäärät ovat ilman arvonlisäveroa.

6.3 Muut määräykset

Kaupunginhallituksella on oikeus antaa tarkempia määräyksiä talousarvion sitovuudesta ja puuttua vuoden kuluessa minkä tahansa määrärahan ja tuloarvion käyttöön.

Kaupunginhallitus antaa yksityiskohtaiset ohjeet talousarvion täytäntöönpanosta ja tilinkäyttäjien määräämisestä.

Toimialojen ja niiden yksiköiden sekä Joensuun Vesi -liikelaitoksen on raportoitava talouden toteutumisesta lauta- tai johtokunnalle talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa annettavien raportointiohjeiden mukaisesti. Talouden toteutuminen raportoidaan myös kaupunginhallituksen omistajaohjausjaostolle ja neljännesvuosittain kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Ensimmäinen raportti laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Talousarviossa asetettavien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden sekä taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen raportoidaan lauta- ja johtokunnille sekä kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle osavuosikatsausten yhteydessä.

Mikäli koko kaupungin tulosennuste näyttää vähintään 1 milj. euroa heikennystä tai peruskaupungin toimintakate uhkaa heiketä vähintään 1 %:lla (4,2 milj. euroa) talousarvioon verrattuna, omistajaohjausjaosto valmistelee välittömästi esityksen korjaavista toimenpiteistä kaupunginhallitukselle.

Kaupunginvaltuuston sitovuustason sisällä on ao. toimielimillä oikeus tehdä muutoksia talousarvioihin tulosalueiden välillä.

7 Peruskaupunki

7.1 Käyttötalous

7.1.1 Kaupunginvaltuusto

100 Valtuusto

Vastuuhenkilö: kaupunginlakimies

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää kaupunginvaltuuston toiminnan ja vaalit.

Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit, jossa valitaan Joensuun kaupunginvaltuustoon uudet luottamushenkilöt. Uuden kaupunginvaltuuston toimikausi alkaa 1.6.2021.

Vuonna 2022 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit. Viireillä olevan sote-uudistuksen mukaiset maakuntavaalit on suunniteltu järjestettäväksi alkuvuodesta 2022. Ajankohta tarkentuu sote-uudistusta koskevan lainsäädännön hyväksymisen jälkeen.

Vaalien kustannukset jaetaan siten, että kaikissa vaaleissa valtio huolehtii keskitetysti materiaali- ja tietojärjestelmien kustannuksista ja kunta muista kustannuksista. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö kuitenkin suorittaa kunnille niiden äänioikeutettujen lukumäärään perustuvan korvauksen, jolla katetaan vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuvia menoja.

Uusi konsernistrategia laaditaan valtuustokaudelle 2021-2024.

Valtuuston talousseminaari järjestetään vuosittain.

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	272	0	0	0	0,0 %	0	190
Toimintamenot	-585	-288	-268	-498	85,8 %	-300	-490
Toimintakate	-312	-288	-268	-498	85,8 %	-300	-300

Talousarviokirjan taulukoissa on vertailukelpoisuuden parantamiseksi esitetty vuoden 2020 osalta voimassa olevan, kaupunginvaltuuston marraskuussa 2020 hyväksymän talousarvion lisäksi kaupunginvaltuuston helmikuussa hyväksymän talousarviomuutoksen mukaiset tiedot, koska Covid 19-pandemia ja sen torjumiseksi tehdyt rajoitustoimet ovat vaikuttaneet vuoden 2020 talousarvioiden toteutumiseen.

7.1.2 Tarkastuslautakunta

110 Talouden ja hallinnon tarkastus

Kuvaus 2021

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Arviointisuunnitelman mukaan valtuustokaudella arvioidaan kaikkien kaupunkikonsernin yhteisöjen toimintaa niiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa.

- Kaupungin talouden tasapainottamisen seuranta
- Kaupungin käytössä olevien kiinteistöjen käytön seuranta
- Kaupungin viestinnän ja markkinoinnin seuranta
- Henkilöstön työhyvinvoinnin seuranta
- Uusi tarkastuslautakunta tekee oman arviointisuunnitelman

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot	-81	-104	-104	-104	0,0 %	-104	-104
Toimintakate	-81	-104	-104	-104	0,0 %	-104	-104

7.1.3 Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Kuvaus 2021

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata kaupungin kilpailukyvyn ja elinvoiman kehittämisestä sekä edunvalvonnasta, konsernistrategian ja muiden toimintaa linjaavien, koko konsernia koskevien suunnitelmien valmistelusta, kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen seuraamisen toimeenpanosta, konsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä, asuntopolitiikasta, johtaa kaupungin markkinointia ja tiedottamista sekä huolehtia kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Strateginen teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Vetovoimaisuus	Joensuun asukasluku kasvaa	Väestömäärä kasvaa 0,5 % vuonna 2021
Vetovoimaisuus	Kaupungissa rakennetaan	Valmistuneiden asuntojen määrä 400-600 asuntoa vuonna 2021
Vetovoimaisuus	Pidämme huolta maantieteellisestä saavutettavuudestamme	Kaupalliset reittilennot palautettu vuoden 2022 alusta alkaen Itäradan hankeyhtiösopimus on hyväksytty
Vetovoimaisuus	Olemme kokoluokkamme yritysystävällisin kaupunki Suomessa	Tulokset parantuneet Suomen Yrittäjien Elinkeinobarometrissä Tulokset parantuneet Taloustutkimuksen Imagotutkimuksessa (sijoitus > 50 000 asukaan joukossa)
Vetovoimaisuus	Tunnistamme Joensuun vahvuudet ja vahvistamme niitä edelleen	Vahvuudet tunnistettu ja analysoitu
Vetovoimaisuus	Työperäisen maahanmuuton edistäminen	12 paikallista toimivaa yritystä palkkaa työntekijöitä ulkomailta ja 25 ulkomaalaista työllistyy Suomen kielen nonstop opetusta tarjotaan ja toteutetaan kysyntää vastaavasti. Tavoitteena 120 osallistujaa vuoden 2021 aikana. Maahanmuuttajien työttömyysaste laskee 10 %
Kestävä kaupunki	Kasvihuonepäästöjen määrä alentuminen etenee ilmasto-ohjelman tavoitteiden mukaisesti	430 ktCO ₂ -ekv (kt=kasvihuonepäästöt tuhansina tonneina, ekv=kasviuonepäästöt muutettu hiilidioksidiksi, kutsutaan ekvivalentiksi)

Strateginen teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Kestävä kaupunki	Toteutamme reilua hankintapolitiikkaa ja toimimme kehitysalustana	Ympäristökriteerit, % kilpailutuksista > 90 % Sosiaaliset kriteerit, % kilpailutuksista > 40 % Innovatiiviset kriteerit, % kilpailutuksista > 20 %
Yhdessä tehden	Työkyvyttömyyskustannusten aktiivinen seuranta ja kustannuksiin vaikuttaminen	Sairauspoissaolot/henkilötyövuodet laskevat
Yhdessä tehden	Työtyytyväisyys säilyy vähintään ennallaan	Työtyytyväisyys säilyy vähintään ennallaan työtyytyväisyyskyselyn mukaan
Yhdessä tehden	Johtamisosaamisen vahvistaminen	Esimiesvalmennus on toteutettu kaikilla esimiestäsoilla. Menetelmiä sovellettu strategian valmistelussa
Kestävä talous	Käyttötalousmenojen kasvu sopeutetaan tulokasvun mahdollistavalle tasolle	Talous tasapainossa vuonna 2021 Linjaukset talouden tasapainottamiseksi taloussuunnitelmakaudella tehty ja toimenpiteiden toteutus käynnistetty
Kestävä talous	Investointitaso, ml. vuokra- ja leasinghankkeina toteutetut kohteet, mitoitetaan tasolle, jossa lainakannan ja em. vastuiden kasvu pysähtyy taloussuunnitelmakaudella	Lainakanta ja toimitilojen vuokra- ja leasingvastuut kasvavat vuonna 2021 enintään 446 euroa/asukas. Talouden tasapainottamista koskevat linjaukset varmistavat kaupungin lainakannan ja toimitilojen vuokra- ja leasingvastuiden kasvun pysäyttämisen viimeistään vuonna 2023.

120 Yleishallinto

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö, kehitysjohtaja, henkilöstöjohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää mm. kaupunginhallituksen toiminnasta aiheutuvat menot, sisäisen tarkastuksen menot, tonttien myyntivoitot, valtiolle maksettavat verotuskustannukset, edunvalvonnasta aiheutuvat menot, jäsenmaksut, yhteisöjen avustukset ja kansainvälisen toiminnan menot, käyttövarausmäärärahat eri tarkoituksiin sekä kehittämistoiminnan.

Tonttien myyntivoittotavoite on 2,20 milj. euroa.

Valtiolle maksettavat verotuksen kustannusosuudet ovat ennakkotiedon mukaan 1,76 milj. euroa.

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton jäsenmaksuun on varattu 1,82 milj. euroa. Suomen Kuntaliiton ja Kuntatyöntantajien jäsenmaksuihin on varattu 0,295 milj. euroa.

Yhteisöjen avustuksiin on varattu 1,79 milj. euroa, josta Pohjois-Karjalan Teatteriyhdistys ry:n toiminta-avustuksen osuus on 1,06 milj. euroa. Lisäksi Eno-verkkokoulun avustukseen on varattu 30 000 euroa.

Itä-Suomen yliopiston luovuuskasvatuksen professuurin rahoitukseen on vuodelle 2021 varattu 110 000 euroa.

Joensuun kaupungin historiikirjan jatko-osan valmisteluun on varauduttu 50 000 eurolla.

Tulosalue sisältää kehittämishankkeisiin varatut määrärahat. Kehittämishankkeisiin on varattu 0,8 milj. euroa. Määräraha sisältää varautumisen ekosysteemisopimuksen mukaiseen omarahoitukseen. Hallitusohjelman mukaisesti yliopistokaupunkien kanssa luodaan erilliset sopimukset julkisen ja yksityisen TKI-rahoituksen strategisesta kohdentamisesta globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien vahvistamiseksi.

Kehittämisen vastuualueelle sisältyy myös maaseudun kehittämis- ja viranomaisasiat sisältäen Liperin kunnalle maksettavan osuuden maaseutuhallinnosta ja asukasosallistumisen kehittämisen. Maaseutuohjelman toteuttamiseen on varattu 60 000 euroa. Lisäksi asukas- ja kyläyhdistysten toiminta-avustuksiin on varattu 33 000 euroa ja Leader-hankkeiden maksuosuuksiin 65 800 euroa.

VisitKarelian (Karelia Expert Matkailupalvelu Oy:n) rahoitusosuuteen on varattu 229 000 euroa. Lisäksi muuhun matkailun edistämiseen on varattu 88 000 euroa. Vuoden 2021 aikana valmistellaan Visit Joensuun matkailupalvelun verkkosivusto.

Tulosalueelle on kohdistettu lakkautuneista sekä yhtiöihin siirretyistä (taloushallinto ja palkanlaskenta, siivous- ja ravintopalvelut) toiminnoista aiheutuneet eläkemenoperusteiset maksut. Maksuihin on varattu 1,73 milj. euroa.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Strateginen teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Yhdessä tehden	Valmistellaan asiakaskonsepti uusiin hallinnon toimitiloihin	Asiakaskonseptin valmistuminen
Vetovoimaisuus	Kaupunkimarkkinoinnin ydinviestien täsmentäminen	Valmistelu aloitettu

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	7 095	4 155	4 155	3 303	-20,5 %	2 964	2 964
Toimintamenot	-13 496	-14 160	-12 503	-12 463	-0,3 %	-12 603	-12 748
Toimintakate	-6 401	-10 005	-8 348	-9 160	9,7 %	-9 639	-9 784

140 Työllistäminen

Vastuhenkilö: kehitysjohtaja

Kaupungin työllisyyttä edistävän toiminnan tavoitteina on vaikuttaa työttömyyteen ennaltaehkäisemällä työttömyyden pitkittymistä sekä vauhdittamalla heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä. Koronapandemian työllisyysvaikutuksiin haetaan ratkaisuja kehittämällä uudenlaisia työtehtäviä sekä edistämällä etätyömahdollisuuksia. Työllisyyden edistämisen painopisteet tukevat strategisia tavoitteita kestävän kaupungin ja talouden sekä vetovoimaisuuden osalta.

Uutena välineenä työllisyyden edistämisessä toimii Joensuun seudun työllisyyden kuntakokeilu vuodesta 2021 lähtien. Kuntakokeilu siirtää lakisääteiset tehtävät TE-hallinnolta kunnalle alle 30-vuotiaiden, vieraskielisten sekä Kelan työttömyysetuutta saavien osalta. Kokeilun valtakunnallisena tavoitteena on selvittää kunnan toimintamahdollisuuksia työttömyyden hoidossa myös pysyvämpänä työllisyyden hoidon rakenteena. Kokeilun avulla kunta pääsee tarjoamaan työttömälle yksilöllisiä palveluita jo työttömyyden varhaisessa vaiheessa sekä hyödyntämään paikallisia työmahdollisuuksia aikaisempaa tehokkaammin.

Kaupungin muut työllisyyspalvelut, Luotsi – ja Topakka -hankkeet, Taitamo-toiminta sekä Ohjaamo- ja monialaisen yhteispalvelu TYP:n koordinoiminen, tukevat kuntakokeilun asiakkaiden sekä muiden työtä hakevien joensuulaisten polkuja avoimille työmarkkinoille. Työllisyyden kuntalisä maksetaan korotettuna alle 30-vuotiaan tai maahanmuuttajan työllistäneelle työnantajalle. Työllisyyspalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä työnantajapalveluiden, kuten Business Joensuun, kanssa työn ja tekijöiden tehokkaamman kohtaamisen edistämiseksi. Muita keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat TE-hallinto, ELY-keskus, KELA, Siun Sote, oppilaitokset ja järjestötoimijat.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Strateginen teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Kestävä talous	Työttömyyden vähentäminen	Työttömyysaste 14,7 % (koko vuoden keskiarvo) Työmarkkinatuen maksuosuus laskee 15 % vuoteen 2020 nähden
Kestävä kaupunki	Työn murroksen huomioiminen ja uuden kestävän työn synnyttäminen - Uudet työtehtävät TAITAMO:ssa sekä kaupungin toimialueille - Aktiivinen etätyömahdollisuuksien kartoittaminen ja tarjoaminen työllisyyspalvelujen asiakkaille	Uusien työtehtävien määrä 30 Uusia etätyötehtäviä välitetty 50
Vetovoimaisuus	Nuorten ja maahanmuuttajien työllistymisen tehostuu	Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä laskee marraskuun 2019 tasolle Maahanmuuttajien työttömyys laskee 10 % verrattuna marraskuun 2020 tasoon

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	1 344	965	965	838	-13,2 %	838	838
Toimintamenot	-15 573	-15 111	-15 113	-15 648	3,5 %	-15 370	-15 412
Toimintakate	-14 229	-14 146	-14 148	-14 810	4,7 %	-14 532	-14 250

Vuoden 2020 luvut eivät ole vertailukelpoiset vuoteen 2021. Kesätyöllistämisen määrärahat on siirretty konsernipalvelujen tulosalueelle, toisaalta Luotsi- ja Topakka -hankkeen omarahoitussuukien määrärahavaraus on siirretty yleishallinnon tulosalueelta työllistämisen tulosalueelle.

150 Konsernipalvelut

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, kehitysjohtaja, strategiajohtaja

Konsernipalvelujen tehtävänä on johtaa, ohjata, yhteensovittaa ja valvoa kaupunkikonsernin toimintaa kaupunginjohtajan johdolla. Konsernipalvelut vastaa kaupungin talouden johtamisesta, tarve- ja hankesuunnitelmien yhteensovittamisesta, henkilöstövoimavarojen johtamisesta, hallinnon kehittämisestä sekä johdon tuesta.

Konsernipalvelut muodostuvat hallintopalveluista, talouspalveluista sekä henkilöstöpalveluista. Lisäksi konsernipalveluissa on kaupunginjohtajan alaisuudessa kehitysjohtaja sekä strategiajohtaja. Talouspalveluiden tehtävänä on vastata muun ohella tietohallinnon järjestämisestä, yhteensovittamisesta ja ohjauksesta.

Tietohallinnon, taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut ostetaan Meidän IT ja talous Oy:ltä, joka tuottaa em. palvelut hyväksytyjen palvelusopimusten mukaisesti.

Keskitettyihin ict-menoihin on varattu 0,634 milj. euroa. Varaus sisältää mm. kaupungin www-sivujen ja intranetistä aiheutuvat kulut.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Strateginen teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Yhdessä tehden	Osallisuuden käsikirja valmistuu	Osallisuuden käsikirja valmis
Yhdessä tehden	Käynnistetään osallisuuden 2-3 kärkitoimenpiteen valmistelu ja toteutus	Toimenpiteiden valmistelu ja toteutus aloitettu
Yhdessä tehden	Kotouttamisohjelma vuosille 2022-2025 valmistuu	Kotouttamisohjelma vuosille 2022-2025 valmis
Yhdessä tehden	Suomen kielen nonstop-opetus vakiintuu kysynnän mukaiseksi	Opetuksen määrä ja kysyntä
Yhdessä tehden	Johdon työpöydän raportointi kattaa kaikki toimialat ja esimiestasot	Johdon raportoinnissa seurattavia tietoja kaikilta toimialoilta (seurattavien tietojen määrä lkm) Johdon raportoinnissa käyttäjiä kaikilla esimiestasoilla (käyttäjien määrä)

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	4 062	3 424	3 424	3 638	6,3 %	3 693	3 748
Toimintamenot	-7 464	-7 543	-7 554	-7 987	5,7 %	-8 107	-8 228
Toimintakate	-3 402	-4 119	-4 130	-4 349	5,3 %	-4 414	-4 480

Vuoden 2020 luvut eivät ole vertailukelpoiset vuoteen 2021. Kesätyöllistämisen määrärahat on siirretty konsernipalvelujen tulosalueelle työllistämisen tulosalueelta.

160 Tilakeskus

Vastuuhenkilö: tilakeskuksen johtaja

Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä ja tilakeskuksesta vastaava luottamustoimielin on kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto. Tilakeskus kuuluu hallintosäännön mukaan kaupunkiympäristön toimialaan, minkä johdosta tulosalueen talousarvio on esitetty kaupunkiympäristön toimialan yhteydessä.

170 Siun soten maksusuudet

Vastuuhenkilö: talousjohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää sosiaali- ja terveystalvelujen, pelastustoimen sekä ympäristöterveydenhuollon maksusuudet Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymälle.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan järjestämis- ja tuottamisvastuun aiheuttamat nettokustannukset rahoitetaan jäsenkuntien suorittamalla korvauksella, kuntien maksusuuksilla. Maksusuuksilla kerättävän määrän muutos määrätään kuntien yhteisessä omistajaohjauksessa.

Perussopimuksen mukaan sosiaali- ja terveystalveluissa kuntien maksusuudet määräytyvät palvelujen käytön perusteella. Maksusuuksien laskennassa huomioidaan kuluvan vuoden ennuste (Siun sote) ja kahden edellisen vuoden tilinpäätökset, joita painotetaan suhteellisesti seuraavasti; kuluva vuosi 50 %, edellinen 30 % ja sitä edellinen 20 %.

Pelastustoimen maksusuudet määräytyvät kunnan asukasluvun mukaisesti. Ensihoidon maksusuudet määräytyvät puoliksi kunnan asukasluvun ja puoliksi toteutuneen palvelujen käytön mukaan.

Ympäristöterveydenhuollon osalta terveystalvelun, hallinnon ja talteen otettujen eläinten palvelujen maksusuudet määräytyvät asukasluvun perusteella. Eläinlääkintähuollon maksusuuksien perusteena käytetään eläinten lukumääriä kunnissa. Eläinlääkintähuollon maksusuuksista poiketen jäsenkunnat maksavat ne kustannukset, jotka aiheutuvat yhteistoiminta-alueella sen osallistumisesta ao. jäsenkunnan alueen kotieläimen omistajalle tai haltijalle eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 11 ja 13 §:ssä tarkoitettusta eläinlääkäripalvelusta aiheutuviin kustannuksiin.

Kuntien yhteisen omistajaohjauksen mukaan Siun soten sote-palvelujen kustannusten muutos vuoden 2020 kuntien maksuosuuksiin nähden on 2,8 %, pelastuspalvelujen 9,6 % ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen 3,5 %.

Kuntakohtaisten maksuosuuksien kasvu määrittynyt sovitun rahoitusmallin mukaisesti. Talousarviovuoden maksuosuus on lopullinen.

Tulosalueelle kohdistuu myös sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ennen Siun soten perustamista aiheuttuneet eläkemenoperusteiset maksut. Lisäksi tulosalueella on määrärahavaraus vanhojen potilas- ja asiakastietojen siirtoon Kanta-arkistoon.

Vuonna 2021 Siun sotelle on tarkoitus suorittaa ylimääräinen maksu, jolla katetaan Siun soten alijäämät. Ylimääräinen maksu huomioi myös kunnille vuonna 2020 kohdistetut koronaviruspandemian aiheuttamien kustannusten kattamiseen osoitetut valtionavustukset. Ylimääräinen maksu edellyttää Siun soten perussopimuksen muutosta, joka valmistellaan jäsenkuntien valtuustojen hyväksyttäväksi viimeistään toukokuussa 2021.

Siun soten maksosuudet

Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen maksuosuus	250,95 milj. euroa	(4,5 %)
Vanhat eläkemenoperusteiset ja varhemaksut	5,60 milj. euroa	(6,5 %)
Pelastustoimen maksuosuus	6,55 milj. euroa	(10,8 %)
Ympäristöterveydenhuollon maksuosuus	1,15 milj. euroa	(3,3 %)
Muut sote-menot (potilas- ja asiakastietojen siirto Kanta-arkistoon)	0,07 milj. euroa	(-53,3 %)
Yhteensä	264,32 milj. euroa	(4,7 %)*

*Muutosprosentissa ei huomioitu varautumista alijäämän kattamiseen

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	216	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot	-246 340	-251 764	-259 530	-264 320	3,1 %	-271 198	-277 766
Toimintakate	-246 125	-251 764	-259 530	-264 320	3,1 %	-271 198	-277 766

*Vuoden 2020 talousarviomuutosesitys sisältää varautumisen kuntayhtymän alijäämän kattamiseen

184 Elinvoimapalvelut

Vastuhenkilö: kehitysjohtaja, kansliapäällikkö

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Elinvoimapalvelujen tulosalue kattaa pääasiassa Business Joensuu Oy:n rahoituksen sekä pieneltä osin menoja, jotka aiheutuvat kaupungin kilpailukyvyyn ja elinvoiman kehittämisestä sekä elinvoimaa tukevien kumppanuuksien kehittämisestä.

Syksyllä 2020 on käyty neuvotteluja Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa Joensuun kaupungin ja valtion välillä tehtävästä ekosysteemisopimuksesta vuosille 2020-2027. Sopimukset laaditaan neuvotellen pääkaupunkiseudun sekä muiden yliopistokaupunkien ja yliopistokeskuskaupunkien kanssa. Joensuun osalta neuvotteluissa ovat olleet mukana kaupungin lisäksi Business Joensuu Oy, Itä-Suomen yliopisto, Karelia Ammattikorkeakoulu Oy, P-K:n maakuntaliitto ja ELY-keskus.

Sopimuksilla kehitetään innovaatiotoiminnan ekosysteemejä eli tiiviitä yhteistoimintaverkostoja, vahvistetaan osaamiskärkeä sekä lisätään TKI-toiminnan vaikuttavuutta. Ekosysteemisopimusten kantavana ideana on innovatiiviset ja edelläkävijyyttä tavoittelevat kaupungit, jotka omien vahvuuksien pohjalta hyödyntävät digitalisaation, uusien teknologioiden ja hiilineutraaliuden tuomia mahdollisuuksia ja siten vauhdittavat elinkeinoelämän uudistumista ja kestäväää kaupunkia.

Sopimuksella valtio ja kaupungit mahdollistavat tiiviimmän yhteistyön tutkimuksen, kehityksen ja innovaatioiden tueksi.

Joensuun kaupunki osallistuu aktiivisesti Suomen kestävään kasvun ohjelman valmisteluun ja sen alueelliseen toteuttamiseen yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena on EU:n elpymisväli-
neen tehokas ja vaikuttava hyödyntäminen alueella huomioon ottaen erityisesti investoinnit.

StartUp Kehitys Joensuu- ja North Karelia Growth Fund kasvurahastojen sijoitustoiminnalla haetaan erityisesti nuorten yritysten kasvua ja kansainvälistymistä.

Kommandiittiyhtiömuotoinen pääomasijoitusrahasto, Start Up -rahasto Joensuu Ky, on perustettu vuonna 2019. Yhtiön vastuunalainen yhtiömies on vuonna 2018 perustettu Business Joensuu Oy:n 100 %:sti omistama Joensuun Startup Kehitys Oy (hallinnointiyhtiö). Sijoituspäätökset tehdään hallinnointiyhtiön hallituksessa. Sijoituskohteena kasvuun ja kansainvälisille markkinoille tähtäävät perustamis- ja siemenrahoitusvaiheen yritykset. Rahaston pääoma on 2,5 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto päätti 28.9.2020 hyväksyä Pohjois-Karjalan pääomasijoitusrahaston (North Karelia Growth Fund) perustamisen sekä pääomarahaston yhtiösopimuksen sekä osakkuus- ja hallinnointisopimuksen, Joensuun kaupunki osallistuu Pohjois-Karjalan pääomasijoitusrahaston (North Karelia Growth Fund) toimintaan enintään yhden miljoonan euron panoksella. ELY-keskus on myöntänyt Joensuun kaupungille pääomarahaston perustamiseen 2,5 milj. euron suuruisen yritysten toimintaympäristön kehittämisavustuksen edelleen sijoitettavaksi perustettavaan pääomasijoitusrahastoon. Yksityisten sijoittajien osuus on noin 2,5 milj. euroa, jolloin rahaston kokonaissuuruus on 6 milj. euroa.

Rahasto on perustettu ELY:n päätöksen ehtojen mukaisesti kommandiittiyhtiömuotoisena. Rahastoa hallinnoiva hallinnointiyhtiö on kilpailutettu ja kilpailutuksen pohjalta rahaston hallinnointiyhtiöksi valittiin Redstone Nordics Oy. Rahaston tarkoituksena on täydentää rahoitusmarkkinoilta puuttuvaa pääomaa, joka suunnataan vasta aloittaneille ja nuorille yrityksille. Sijoitustoiminta keskittyy voimakasta kasvua ja kansainvälistymistä hakeviin nuoriin sekä perustamis- ja siemenvaiheen yrityksiin, jotka ovat sijoittuneet tai tulevat sijoittumaan Joensuuhun tai muualle Pohjois-Karjalaan. Sijoitus voi myös kohdentua yritykseen, joka muulla tavoin tuottaa liikevaihtoa tai työpaikkoja Pohjois-Karjalaan yrityksen kotipaikasta riippumatta.

Kaupungin ja kaupunkikonsernin brändityöllä ja viestinnällä tuodaan esille ja tunnetuksi kaupungin vahvuuksia elinvoiman, osaamisen, toimivan ja viihtyisän kaupunkiympäristön sekä kasvun pohjaksi.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Strateginen teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Vetovoimaisuus	Ekosysteemisopimuksen täytäntöönpano (sopimus TEM:n kansa parhailaan valmisteltavana)	Sopimuksen pohjalta tehtävät hankevalinnat on linjattu ja rahoituskehys vuosille 2021-2022 hyväksytty.
Vetovoimaisuus	Vientiyritysten määrä	60 yritystä Business Joensuu Oy:n kv-valmennuksessa
Vetovoimaisuus	Kasvuyritysten määrä	160 yritystä Business Joensuu Oy:n kasvu- ja digipalveluissa

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot	-2 358	-2 350	-2 350	-2 350	0,0 %	-2 350	-2 350
Toimintakate	-2 358	-2 350	-2 350	-2 350	0,0 %	-2 350	-2 350

190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi

Vastuhenkilö: hankintapäällikkö

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää seudullisesta hankintatoimesta aiheutuvat menot ja tulot. Pohjois-Karjalan hankintatoimi vastaa yhteistyötahojen tavaroiden ja palveluiden yhteishankinnoista. Hankintatoimi kilpailuttaa myös yhteistyötahojen erillishankintoja tarpeen vaatiessa ja resurssien niin salliessa. Hankintatoimi mahdollistaa yhteistyötahoilleen avoimen, sähköisen kilpailuttamisen myös pienhankinnoissa tarjoamalla sähköisen pienhankintapalvelun sekä opastusta pienhankintojen kilpailuttamiseen.

Yhteistoimintasopimuksen on hyväksynyt 14 kuntaa, 11 seurakuntaa ja 40 muuta tahoa, joiden tulee noudattaa hankintalakia. Vuoden 2020 aikana yhteistoimintasopimuksen allekirjoittaneita tahoja tuli kuusi lisää.

Pohjois-Karjalan hankintatoimen tärkeimpiä tavoitteita on tuottaa yhteistyötahoilleen laadukkaita julkisten hankintojen palveluja. Tuotamme asiakkaillemme lisäarvoa. Tavoitteena on helpottaa julkisten hankintojen tekemistä, ja huomioida myös asiakkaiden hankintoja koskevia strategisia linjauksia. Näin ollen yhteistyötahojen omatoimisen kilpailuttamisen tarkoituksenmukaisuus vähenee.

Tavoitteena on edistää kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja sekä edistää sosiaalisten kriteerien käyttöä julkisissa hankinnoissa (mm. työllistyminen julkisten hankintojen avulla).

Hankintatoimi on toteuttanut vuonna 2018 asiakastytyväisyyskyselyn, joka toteutetaan vuosittain. Vuodelle 2021 asetetut tavoitteet ja mittarit (asteikko 1-5) on johdettu asiakastytyväisyyskyselyn tuloksista.

Hankintatoimen rahoitusmallina on ollut vuodesta 2012 ns. komissiomalli, jonka ansiosta hankintatoimen palvelujen käyttäjät eivät maksa kaupungille palveluista mitään, vaan hankintatoimi kattaa kustannuksensa tavaroiden ja palveluiden toimittajilta perittävillä komissiomaksuilla. Komissiomallin tavoitteena ei ole tuottaa voittoa vaan kattaa hankintatoimen kustannukset.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Strateginen teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Yhdessä tehden	Sopimushallintajärjestelmän koulutusta lisätään, jotta asiakkaat löytävät voimassa olevat sopimukset helpommin sekä löytävät myös sopimusten joukosta oikean ostopaikan. Käyttöön otettava tilausjärjestelmä helpottaa sopimustuotteiden tilaamista.	Seuranta asiakastytyväisyyskyselyllä: Voimassa olevien sopimusten löytäminen; tavoitearvo 4,05 (2020 ka. 4,03). Oikean ostopaikan valinta; tavoitearvo 3,35 (2020 ka. 3,29).
Yhdessä tehden	Hankintasopimusten sisällön avaaminen: Sopimusten yleisesittelyjen (tiivistelmien) ja osto-ohjeiden laadinnan lisääminen	Seuranta asiakastytyväisyyskyselyllä: Hankintasopimusten selkeys; tavoitearvo 3,5 (2020 ka. 3,44)
Yhdessä tehden	Hankintaprosessin tarkempi avaaminen asiakkaille sekä erilaisten vaihtoehtoisten menettelyjen tarjoaminen asiakkaille hankinnan toteuttamiseksi.	Seuranta asiakastytyväisyyskyselyllä: Asiakkaat kokevat saavansa lisäarvoa (hyötyä, helpotusta) hankintaprosessiinsa; tavoitearvo 4,10 (2020 ka. 4,03)

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	940	914	914	890	-2,6 %	890	890
Toimintamenot	-917	-908	-911	-890	-2,3 %	-890	-890
Toimintakate	23	6	3	0	-100,0 %	0	0

Kaupunginhallituksen toimiala yhteensä

1 000 euroa	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	67 010	55 993	55 993	54 841	0,0	55 249	56 008
Toimintamenot	-319 369	-320 329	-326 920	-332 953	0,0	-340 252	-347 251
Toimintakate	-252 360	-264 336	-270 927	-278 112	2,7	-285 003	-291 243

7.1.4 Hyvinvoinnin toimiala

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille varhaiskasvatuksen, koulutuksen, hyvinvoinnin edistämisen, kulttuurin ja liikunnan palvelut sekä omalta osaltaan edistää muutenkin kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Hyvinvointipalvelut toimivat yhteistyössä Siun soten ja muiden alueella toimivien yhteisöjen ja järjestöjen kanssa hyvinvointia ja terveyttä uhkaavien tekijöiden ennaltaehkäisyssä. Hyvinvointipalveluihin sijoittuvat myös ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin tehtävät sekä Lapsiystävällinen kunta –hankkeen vetovastuu.

Syntyvien lasten määrä on laskenut Joensuussa vuodesta 2012 alkaen. Tilanne on vastaava koko maassa. Todennäköisesti vuoden 2020 syntyvien määrä tulee olemaan hieman suurempi kuin vuoden 2019, joten voidaan odottaa, että syntyvyyden laskun pohja on nyt saavutettu. Palveluverkon näkökulmasta syntyvyyden lasku on hyvin erilaista kaupungin eri osissa ja aiheuttaa näin haastetta optimaalisen palveluverkon suunnittelun suhteen. Varhaiskasvatuksen suhdeluvun muutos ja subjektiivinen oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen tuovat myös tietyille alueille paikkapulaa vuoden 2021 keväällä. Samaan aikaan tapahtuva perhepäivähoitajien määrän väheneminen vielä osaltaan vaikeuttaa tilannetta.

Koronan aiheuttamaan oppimisen vajeeseen ja lasten lisääntyneeseen tuen tarpeeseen on osoitettu Joensuun kaupungille yhteensä 1,3 milj. euroa ylimääräistä valtionavustusta hankerahoituksen muodossa. Pääosin saatu hankeraha on kohdennettu varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen ja rahoituksen käyttöaika on kevätlukukauden 2021 loppuun mennessä. Saatu rahoitus mahdollistaa tavanomaista huomattavasti laajemmat oppimisen tukipalvelut vuoden 2021 kesään saakka.

Tilakysymyksistä vuonna 2021 keskeisimmät ovat konservatorion uusien tilojen ja Mehtimäkihallin rakentaminen. Molempien kohteiden on suunniteltu valmistuvan vuoden 2021 lopussa. Lisäksi Karisikon uuden koulun rakentaminen alkaa ja Enon uuden koulun suunnittelu aloitetaan.

Hyvinvointipalvelujen vuoden 2021 toiminnalliset tavoitteet on laadittu koko toimialan yhteistyönä, ja tavoitteet ovat koko hyvinvoinnin toimialaa koskevia. Toimialan yhteisillä tavoitteilla vahvistetaan yhdessä tekemistä ja ohjataan pois sektorijattelusta. Keskeisenä yhteisen tekemisen teemana on lasten ja nuorten terve kasvu sekä toimiva ja turvallinen arki. Strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden lisäksi myös kaupungin hyvinvointikertomuksessa sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa asetut tavoitteet ohjaavat toimialan toimintaa.

Vuoden 2021 toiminnalliset tavoitteet

Strateginen teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Yhdessä tehden	Kuntalaisten kulttuuriaktiivisuus ja osallisuusmahdollisuudet lisääntyvät	Jokaisella kulttuurin alueella on tehty avauksia etä-/ digipalveluiksi, kuntalaisia on osallistettu palveluiden suunnitteluun sekä opastettu niiden käyttöön.
Yhdessä tehden	Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus mittarin käyttöönotto	Liikunta-aktiivisuuden mittaamisen ensimmäinen tiedonkeruu toteutettu
Yhdessä tehden	Oman toiminnan kehittäminen, toisin ja uudella tavalla tekeminen	Kulunvalvontajärjestelmään integroitu mobiilikulunvalvonta testikäytössä sisäliikuntapaikoilla
Yhdessä tehden	Laatia jokaiselle koululle omaan kontekstiinsa sopiva oppilaiden tuen toimintamalli	Toteutumis-% 100
Yhdessä tehden	Lisätä kuntalaisten osallistumista ja vaikuttamista	Vähintään 2 järjestötapaamista /vuosi ja vähintään 60 järjestöä osallistuu Vähintään 4 alueella teemakeskustelu /vuosi, esim. Hammaslahden ja Enon koulujen suunnittelu
Vetovoimaisuus	Kuntalaiset ovat tyytyväisiä hyvinvointipalvelujen tarjoamiin palveluihin ja käyttävät palveluja	Tavoite 80 % kuntalaisista on tyytyväisiä palveluihin
Vetovoimaisuus	Tehdä Joensuu näkyväksi	Inventaario tehty asioista, joissa on onnistuttu, suunnitelmat viestinnästä tehty, eri kanavia jo myös käytetty viestimiseen
Kestävä kaupunki	Varhaiskasvatuksen taloudellisuus	Paikoista yli 95 % on täytetty
Kestävä kaupunki, yhdessä tehden	Koulutuspalveluissa on kaikilla johtamisen tasoilla (luokka-koulu-hallinto) yhteiset arvot ja periaatteet	Arvot ja periaatteet on määritelty henkilöstön kanssa ja kirjattu
Kestävä kaupunki, yhdessä tehden	Johtamisen vahvistaminen	Sijoitetaan 5. parhaan kaupungin joukkoon omassa kokoluokassa, toiminnallisilla ja taloudellisilla mittareilla
Kestävä kaupunki	Kestävä kehitys on huomioitu hyvinvointipalvelujen toiminnassa	Globaalikasvatussuunnitelma on käytössä kouluissa syksyllä 2021 Kierrättämällä säästää 30 000 euroa vuodessa

46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Vastuhenkilö: hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Kasvatus- ja koulutuslautakunta käsittää varhaiskasvatuspalvelut, koulutuspalvelut, hyvinvoinnin edistämisen palvelut sekä hyvinvoinnin toimialan talous- ja hallintopalvelut.

Hyvinvoinnin edistämisen palveluissa on koronan vuoksi ollut täysin pysähdyksissä kaikki koulutusvientiin liittyvät suunnitelmat, hankkeet ja toimenpiteet. Vuoden 2021 osalta ei ole näköpiirissä, että tilanteeseen olisi tulossa muutosta. Näin ollen vuodelle 2021 ei ole esitetty mitään lukumääräisiä tai euromääräisiä tavoitteita tähän toimintaan.

Vuoden 2020 lopulla valmistuvaan Jukolankadun päiväkotiin siirtyvät sekä Mutalan että Vesikkopuiston päiväkotien lapset vuoden 2021 alusta lukien. Uusi päiväkotitarjoaja tarjoaa erinomaiset tilat ja metsäisen luonnon aivan päiväkodin vieressä.

400 Talous- ja hallintopalvelut

Vastuhenkilö: palvelujohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Talous- ja hallintopalvelut vastaa talouden ja hallinnon prosesseista toimialalla ja tuottaa hyvinvoinnin toimialan talouden ja toiminnan ohjauksessa tarvittavaa tietoa yhteistyössä palvelualueiden kanssa. Talous- ja hallintopalveluihin kuuluu Carelicumin palvelupiste ja hyvinvoinnin toimialan palveluita koskevat vahtimestaripalvelut.

Talous- ja hallintopalvelujen toiminta muuttuu toimisto- ja asiantuntijaselvityksen mukaisesti vuoden 2021 aikana.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Toimintatulot	118 040	162 000	162 000	162 000	0,0 %
Toimintamenot	-1 928 094	-1 690 000	-1 525 000	-1 446 200	-5,2 %
Toimintakate	-1 810 054	-1 528 000	-1 363 000	-1 284 200	-5,8 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	26	21	20	20	0,0 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	118	162	162	162	0,0 %	162	163
Toimintamenot	-1 928	-1 690	-1 525	-1 446	-5,2 %	-1 465	-1 485
Toimintakate	-1 810	-1 528	-1 363	-1 284	-5,8 %	-1 303	-1 322

Vuoden 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia hyvinvoinnin edistämisen tulosalueelle siirtyneiden toimintojen johdosta. Siirto pienensi tulosalueen toimintakatetta 54te.

405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

Vastuhenkilö: kehittämisjohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen tukipalvelut, osa varhaiskasvatuksen tuki- palveluista sekä suunnittelu- ja kehittämistoiminnoista ja kesäleikkikenttätoiminta, nuorisopalvelut, oppilaitosyhteistyötä, kaupungin koulutusvientiliiketoiminnan kehittäminen sekä kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta sekä perusopetuksen erityisopetus on siirretty koulutuspalveluista hyvinvoinnin edistämisen palveluihin vuoden 2021 alusta alkaen.

Tulosalueelle sisältyvä nuorisopalvelut koostuvat kahdesta toiminnallisesta kokonaisuudesta. Alueellinen työ kohdentuu lähipalveluna nuorisotalojen ja koulujen kautta lähinnä 10-17 -vuotiaisiin nuoriin. Kaikilla alueilla ei ole omia tiloja vaan osalla toiminta painottunut kouluun. Keskitettyjen palvelujen kokonaisuuteen kuuluu etsivä nuorisotyö, pienryhmätoiminta, harrastepankki, Whisperin nuorisokeskus ja nuorisovaltuusto. Työpajatoimintaa tuottaa Joensuun Nuorisoverstas ry.

Hyvinvoinnin edistämisen palveluiden vuoden 2021 toiminta keskittyy talouden vakauttamiseen sekä strategiakaudelle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Kehittämispalvelut					
Toimintatulot	15 612	0	0	0	
Toimintamenot	-68 387	-246 000	-337 000	-366 800	8,8 %
Toimintakate	-52 775	-246 000	-337 000	-366 800	8,8 %
Kehittämishankkeet					
Toimintatulot	1 355 776	1 117 000	1 700 000	1 117 000	-34,3 %
Toimintamenot	-1 632 422	-1 117 000	-1 704 600	-1 140 300	-33,1 %
Toimintakate	-276 646	0	-4 600	-23 300	406,5 %
Nuorisopalvelut					
Toimintatulot	203 682	170 600	170 600	170 600	0,0 %
Toimintamenot	-1 874 084	-1 799 200	-1 704 400	-1 702 700	-0,1 %
Toimintakate	-1 670 402	-1 628 600	-1 533 800	-1 532 100	-0,1 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta					
Lasten määrä				460	
€/lapsi				-1 096	
Toimintatulot				25 000	
Toimintamenot				-529 300	
Toimintakate	0		0	-504 300	
Kasvun ja oppimisen tuki					
Toimintatulot	573 376	343 000	343 000	343 000	0,0 %
Toimintamenot	-6 338 766	-5 966 000	-5 793 000	-12 700 700	119,2 %
Toimintakate	-5 765 390	-5 623 000	-5 450 000	-12 357 700	126,7 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	134	137	137	359	162,0 %
Toimintatulot	2 148 446	1 630 600	2 213 600	1 655 600	-25,2 %
Toimintamenot	-9 913 659	-9 128 200	-9 539 000	-16 439 800	72,3 %
Toimintakate	-7 765 213	-7 497 600	-7 325 400	-14 784 200	101,8 %

Vuoden 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia tulosalueelle varhaiskasvatuksen ja koulutuspalvelujen tulosalueilta siirrettyjen toimintojen johdosta. Siirto kasvatti tulosalueen toimintakatetta 7,5 milj. euroa (kehittämispalvelut 0,15 milj. euroa, aamu- ja iltapäivätoiminta 0,50 milj. euroa, kasvun ja oppimisen tuki 6,9 milj. euroa).

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	2 148	1 631	2 214	1 656	-25,2 %	1 656	1 656
Toimintamenot	-9 914	-9 128	-9 539	-16 440	72,3 %	-16 677	-16 887
Toimintakate	-7 766	-7 498	-7 325	-14 784	101,8 %	-15 021	-15 231

410 Koulutuspalvelut

Vastuuhenkilö: koulutusjohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus ja lukiokoulutus. Tehtävänä on oppilaiden kasvatus ja opetus yhteistyössä kodin kanssa sekä jatko-opintovalmiuksien takaaminen.

Aamu- ja iltapäivätoiminta sekä perusopetuksen erityisopetus on siirretty hyvinvoinnin edistämisen palveluihin vuoden 2021 alusta alkaen.

Vuonna 2021 koulutuspalvelujen toiminnan keskiössä ovat talouden vakauttaminen ja strategiakaudelle määriteltyjen toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen. Toiminnallisten tavoitteiden tavoitetilä on perusta seuraavan strategiakauden tavoitteille ja toimenpiteille.

Peruskoululaisten määrän ennakoidaan syksyllä 2021 laskevan 50 oppilaalla. Nuorten lukiokoulutuksen opiskelijamäärä on kasvanut 4. vuoden 50 opiskelijalla johtuen korkeakoulujen hakujärjestelmän muutoksesta, jossa todistuksen painoarvo on lisääntynyt. Tämän ennakoidaan olevan toistaiseksi pysyvä trendi.

Valmistavan opetuksen oppilasmäärän ennakoidaan pysyvän suunnilleen samalla, sadan oppilaan vuositasolla, elleivät maahantulorajoitukset vähennä oppilasmääriä. Yläkouluikäisten nivelvaiheen opetuksen oppilaiden määrän ennakoidaan kasvavan myöhään maahan tulleiden oppilaiden määrän kasvun myötä. Aikuisten perusopetuksen opiskelijamääriin vaikuttavat merkittävästi turvapaikanhakijoiden ja kiintiöpakolaisten tulijamäärät. Näillä näkymin molempien ryhmien määrän ennakoidaan vähenevän hieman vuonna 2021. Erilaiset kriisit maailmalla voivat kuitenkin muuttaa turvapaikanhakijatilanteen nopeasti.

Lukiolaki (714/2018) koskien kaikkia lukion vuosikursseja astuu voimaan syksystä 2021 alkaen. Lukiolain ja uusien valtakunnallisten perusteiden mukaiset lukioiden opetussuunnitelmat päivitetään ja ne otetaan ensimmäisestä vuosikurssista alkaen vaiheittain käyttöön syksystä 2021. Oppivelvollisuuden pidentäminen astuu näillä näkymin suunnitellusti voimaan syksyllä 2021. Ensi vaiheessa pidentäminen koskee lukion aloittavaa ikäluokkaa. Nämä normimuutokset lisäävät kunnan velvoitteita, muun muassa valvonta, ilmainen oppimateriaali sekä oppilashuollon, ohjauksen ja erityisen tuen palvelujen osalta.

Lyseon lukio ja Aikuislukio toimivat Tiedepuistolla vuoden 2021 alusta alkaen. Enon koulukampuksen hankesuunnittelu valmistellaan vuonna 2021.

Kaupunki maksaa korvausta joensuulaisten oppilaiden käydessä muiden kuntien, valtion tai yksityisten opetuksen järjestäjien koulua. Vastaavasti kaupunki saa korvauksia muiden kuntien oppilaista, jos nämä ovat kaupungin kouluissa. Kotikuntakorvausten perusteena oleva yksikköhinta nousee 4,65 % vuoteen 2020 nähden.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Yhteiset palvelut					
Toimintatulot	215 023	240 000	240 000	240 000	0,0 %
Toimintamenot	-6 681 820	-6 281 300	-6 389 900	-5 700 000	-10,8 %
Toimintakate	-6 466 797	-6 041 300	-6 149 900	-5 460 000	-11,2 %
Esiopetus					
Oppilaat kaupungin kouluissa	100	100	100	100	0,0 %
€/oppilas	-3 943	-6 000	-4 000	-4 000	0,0 %
Toimintatulot	0	0	0	0	
Toimintamenot	-394 309	-600 000	-400 000	-400 000	0,0 %
Toimintakate	-394 309	-600 000	-400 000	-400 000	0,0 %
Perusopetus					
Oppilaat, omat koulut	5 378	5 413	5 413	5 370	-0,8 %
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	1 382	1 356	1 356	1 356	0,0 %
€/oppilas	-7 722	-7 718	-7 801	-6 910	-11,4 %
Toimintatulot	508 762	380 000	450 000	450 000	0,0 %
Toimintamenot	-52 781 208	-52 624 500	-53 252 600	-46 924 800	-11,9 %
Toimintakate	-52 272 446	-52 244 500	-52 802 600	-46 474 800	-12,0 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta					
Lasten määrä	463	470	470		-100,0 %
€/lapsi	-1 113	-977	-977		
Toimintatulot	43 280	25 000	25 000	0	-100,0 %
Toimintamenot	-558 731	-484 000	-484 500	0	-100,0 %
Toimintakate	-515 451	-459 000	-459 500	0	-100,0 %
Lukio					
Opiskelijat	1 432	1 440	1 440	1 440	0,0 %
€/opiskelija	-5 745	-5 943	-6 117	-6 351	3,8 %
Toimintatulot	176 878	100 000	100 000	100 000	0,0 %
Toimintamenot	-8 334 382	-8 658 500	-8 908 500	-9 245 600	3,8 %
Toimintakate	-8 157 504	-8 558 500	-8 808 500	-9 145 600	3,8 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	654	589	589	482	-18,2 %
Toimintatulot	943 943	745 000	815 000	790 000	-3,1 %
Toimintamenot	-68 750 451	-68 648 300	-69 435 500	-62 270 400	-10,3 %
Toimintakate	-67 806 508	-67 903 300	-68 620 500	-61 480 400	-10,4 %

Vuoden 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia hyvinvoinnin edistämisen palvelujen tulosalueelle siirrettyjen toimintojen johdosta. Siirto pienensi tulosalueen toimintakatetta 7,3 milj. euroa (yhteiset palvelut -0,6 milj. euroa, perusopetus -6,2 milj. euroa, aamu- ja iltapäivätoiminta -0,46 milj. euroa).

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	944	745	815	790	-3,1 %	790	790
Toimintamenot	-68 750	-68 648	-69 436	-62 270	-10,3 %	-63 976	-65 906
Toimintakate	-67 807	-67 903	-68 621	-61 480	-10,4 %	-63 186	-65 116

440 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuuhenkilö: palvelujohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäiväkodissa ja avoimen varhaiskasvatuksen ryhmissä. Varhaiskasvatusta antavat kunnallisten yksiköiden ohella myös yksityiset palveluntuottajat. Lisäksi perhe voi hakea Kelalta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiasta lasta hoidetaan kotona.

Vuoden 2021 talousarviossa on huomioitu varhaiskasvatuksen toiminnan tehostaminen mutta toisaalta myös suhdeluvun muutos 3-vuotta täyttäneiden osalta. Suhdeluvun muutos vähensi päiväkotipaikkoja yksityisen päiväkodit mukaan lukien 167, joten tämä aiheuttaa tilapäisten hoitopaikkojen tarvetta keväällä 2021 ja myös syksyllä 2020. Perhepäivähoitajien rekrytointia tullaan toteuttamaan myös vuoden 2021 aikana. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on 95 %:n täyttöaste päiväkotij- ja perhepäivähoidon paikoissa.

Varhaiskasvatus on mukana kehittävän palautteen selvityksessä ja tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Osana hallituksen työllisyystoimia varhaiskasvatusmaksuja alennetaan tavoitteena lisätä työnteon kannustimia parantamalla työstä saatavaa taloudellista hyötyä ja parantaa pieni- ja keskituloisten perheiden asemaa. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2021. Maksumuutokset alentavat varhaiskasvatuksen asiakasmaksukertymää noin 26 %:lla. Muutoksen on arvioitu vähentävän kaupungin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja vuonna 2021 noin 400 000 eurolla, mikä on huomioitu tu-losalueen toimintatuloissa sekä yksityisen varhaiskasvatuksen määräraha-arviossa.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Yhteiset palvelut					
Toimintatulot	130 711	20 000	20 000	20 000	0,0 %
Toimintamenot	-2 618 335	-2 384 000	-2 488 500	-2 409 700	-3,2 %
Toimintakate	-2 487 624	-2 364 000	-2 468 500	-2 389 700	-3,2 %
Avoin varhaiskasvatus					
Lapsia hoidossa	78	115	115	115	0,0 %
€/lapsi	-5 564	-4 739	-2 845	-2 549	-10,4 %
Toimintatulot	40 715	45 000	25 000	25 000	0,0 %
Toimintamenot	-474 734	-590 000	-352 200	-318 100	-9,7 %
Toimintakate	-434 019	-545 000	-327 200	-293 100	-10,4 %
Perhepäivähoito					
Lapsia hoidossa	334	340	300	300	0,0 %
€/lapsi	-10 364	-10 382	-10 160	-10 537	0,0 %
Toimintatulot	461 352	470 000	370 000	330 000	-10,8 %
Toimintamenot	-3 922 922	-4 000 000	-3 417 900	-3 491 100	2,1 %
Toimintakate	-3 461 570	-3 530 000	-3 047 900	-3 161 100	3,7 %
Päiväkodit					
Lapsia hoidossa	2 251	2 270	2 270	2 150	-5,3 %
€/lapsi	-11 247	-10 778	-10 486	-11 386	8,6 %
Toimintatulot	2 487 674	2 500 000	2 050 000	2 365 000	15,4 %
Toimintamenot	-27 804 082	-26 965 000	-25 852 400	-26 845 200	3,8 %
Toimintakate	-25 316 408	-24 465 000	-23 802 400	-24 480 200	2,8 %
Kotihoidontuki					
Lapsia hoidossa	937	900	920	920	0,0 %
Toimintatulot	0	0	0	0	
Toimintamenot	-2 912 255	-2 700 000	-2 850 000	-2 850 000	0,0 %
Toimintakate	-2 912 255	-2 700 000	-2 850 000	-2 850 000	0,0 %
Yksityinen varhaiskasvatus					
Lapsia hoidossa	586	646	646	620	-4,0 %
€/lapsi	-7 654	-7 198	-7 508	-7 198	-4,1 %
Toimintatulot	1 812	0	0	0	
Toimintamenot	-4 486 954	-4 650 000	-4 850 000	-4 725 000	-2,6 %
Toimintakate	-4 485 142	-4 650 000	-4 850 000	-4 725 000	-2,6 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	642	600	570	570	0,0 %
Toimintatulot	3 122 264	3 035 000	2 465 000	2 740 000	11,2 %
Toimintamenot	-42 219 282	-41 289 000	-39 811 000	-40 639 100	2,1 %
Toimintakate	-39 097 018	-38 254 000	-37 346 000	-37 899 100	1,5 %

Vuoden 2020 luvut eivät ole vertailukelpoisia hyvinvoinnin edistämisen palvelujen tulosalueelle siirrettyjen toimintojen johdosta. Siirto pienensi tulosalueen toimintakatetta 138te, muutos kohdistui kokonaisuutena avoimeen varhaiskasvatukseen.

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	3 122	3 035	2 465	2 740	11,2 %	2 280	2 280
Toimintamenot	-42 219	-41 289	-39 811	-40 639	2,1 %	-41 203	-41 786
Toimintakate	-39 097	-38 254	-37 346	-37 899	1,5 %	-38 923	-39 506

46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	6 332	5 573	5 656	5 348	-5,4 %	4 888	4 889
Toimintamenot	-122 811	-120 755	-120 311	-120 796	0,4 %	-123 321	-126 066
Toimintakate	-116 479	-115 183	-114 655	-115 448	0,7 %	-118 433	-121 177

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Kulttuuri- ja liikuntalautakuntaan kuuluvat kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut sekä konservatorio ja kansalaisopisto. Lautakunta edistää kaiken ikäisten kuntalaisten hyvinvointia palvelujensa kautta. Keskeisessä asemassa tavoitteen saavuttamiseksi on yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

Koronapandemia on aiheuttanut muutoksia kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kysyntään. Liikuntapalveluissa esimerkiksi uimahallien kävijämäärät eivät ole syksyllä nousseet aiemmalle tasolle. Sama on nähtävissä myös kulttuuripalvelujen käytön suhteen. Mikäli palvelujen käyttö jatkuu yhtä matalalla tasolla myös vuonna 2021, on tuottojen kertymisessä kulttuurin ja liikunnan palveluista suurta epävarmuutta.

Konservatorion uudet tilat valmistuvat vuoden 2021 lopulla ja tällöin voimme tarjota musiikin opetusta ja konserttitoimintaa terveissä, moderneissa ja toimivissa tiloissa. Myös Mehtimäkihalli valmistuu vuoden 2021 lopulla ja sillä on huomattava vaikutus koko Mehtimäen alueen edelleen kehittämiseen. Lisäksi aloitetaan kaupungintalolle sijoittuvan museon tarkempi suunnittelu hyväksytyin museokonseptin mukaisesti.

660 Kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö: kulttuurijohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Kulttuuripalvelut mahdollistavat jokaiselle kulttuurin ja taiteen kokemisen sekä omaehtoisen itsensä kehittämisen.

Tulosalueeseen kuuluvat yleinen kulttuurityö, lastenkulttuurikeskus, konservatorio, Joensuun seudun kansalaisopisto, Joensuun museot (Pohjois-Karjalan museo Hilma, Joensuun taidemuseo ONNI, Joensuun bunkkerimuseo, Galleria Annamaija), kaupunginorkesteri ja Joensuun seutukirjasto. Lisäksi myönnetään kulttuuriavustuksia, koordinoidaan maakunnallista lastenkulttuuriverkostoa ja järjestetään taiteen perusopetus.

Kansalaisopiston ja kirjaston toimialueeseen kuuluvat Joensuun lisäksi Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Konservatorio myy musiikkiopistopalveluita Kontiolahdelle ja antaa opetusta ammatillisen toisen asteen koulutuksessa. Joensuun seutukirjasto toimii Pohjois-Karjalan alueellisena kehittämiskirjastona. Orkesteri toimii alueellisesti ministeriön tuella ja museo alueellisena vastuumuseona.

Kuntien kulttuuritoimintalaki asettaa kulttuurin kunnalliseksi peruspalveluksi. Vuoden 2020 pandemiatilanne vaikutti kulttuurin toimintaan voimakkaasti, mutta vuoden 2021 aikana toiminnan kehittäminen jatkuu kulttuuritoimintalain hengessä niin, että etenkin matalan kynnyksen toiminta olisi saavutettavampaa ja osallistavampaa. Samalla vahvistetaan kulttuuriyhteistyötä sekä muiden kuntien että viereisten maakuntien kanssa.

Vuonna 2021 valmistuvat uudet konservatorion tilat, joihin hankitaan myös kalustusta. Myös Ylämyllyn kirjaston tilat kalustetaan vuoden 2021 aikana.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Yhteiset palvelut	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Kulttuuritapahtumat					
Järjestettyjen tapahtumien lkm	54	65	32	55	71,9 %
Järjestettyjen tapahtumien kävijämäärä	33 806	35 000	7 500	30 000	300,0 %
Kulttuuriavustukset					
Myönnetyt avustukset kpl	86	80	80	80	0,0 %
Avustukset yhteensä	-168 233	-171 000	-171 000	-191 000	11,7 %
Lastenkulttuurikeskus					
Järjestettyjen tapahtumien lukumäärä	299	220	150	220	46,7 %
Järjestettyihin tapahtumiin osallistujat	8 077	7 000	4 200	7 000	66,7 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	4	4	7	4	-40,7 %
Toimintatulot	37 546	39 000	34 000	39 000	14,7 %
Toimintamenot	-673 611	-640 800	-636 600	-665 000	4,5 %
Toimintakate	-636 065	-601 800	-602 600	-626 000	3,9 %

Museot	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Pohjois-Karjalan museo					
Kävijöiden lkm	29 803	25 000	11 000	25 000	127,3 %
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	4 688	3 000	1 000	3 000	200,0 %
Tapahtumat (työpajat, opastukset jne)	135	100	50	100	100,0 %
Tapahtumat, osallistujat	4 045	3 000	1 500	3 000	100,0 %
Taidemuseo					
Kävijöiden lkm	23 058	18 000	11 000	18 000	63,6 %
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	3 730	3 000	1 000	3 000	200,0 %
Tapahtumien määrä	149	100	50	100	100,0 %
Tapahtumiin osallistujat	4 045	3 000	1 500	3 000	100,0 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	17	18	18	19	1,2 %
Toimintatulot	132 239	149 000	106 100	149 000	40,4 %
Toimintamenot	-1 610 529	-1 683 100	-1 553 900	-1 658 000	6,7 %
Toimintakate	-1 478 290	-1 534 100	-1 447 800	-1 509 000	4,2 %

HTV:t eivät ole vertailukelpoisia laskentatavan muutoksen vuoksi v. 2021 osalta. Vuosi 2021 sisältää myös määräaikaisen henkilöstön työpanoksen.

Kaupunginorkesteri	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Orkesterin tapahtumat					
Konserttien lkm ("isot" konsertit)	44	32	26	36	38,5 %
Esiintymiset pienryhmäkokoontamisessa, lkm	19	20	18	20	11,1 %
Yleisötyö ja avoimet kenraalit	60	45	35	45	28,6 %
Myytyjen lippujen lkm	12 739	9 100	9 700	12 500	28,9 %
Kuulijoiden lkm	43 859	38 000	25 000	40 000	60,0 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	38	39	39	44	12,7 %
Toimintatulot	249 311	303 200	219 000	304 000	38,8 %
Toimintamenot	-2 417 030	-2 266 000	-2 039 500	-2 328 000	14,1 %
Toimintakate	-2 167 719	-1 962 800	-1 820 500	-2 024 000	11,2 %

HTV:t eivät ole vertailukelpoisia laskentatavan muutoksen vuoksi v. 2021 osalta. Vuosi 2021 sisältää myös määräaikaisen henkilöstön työpanoksen.

Joensuun seutukirjasto	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Seutukirjasto					
Lainat lkm	2 179 215	2 200 000	1 800 000	2 150 000	19,4 %
Aukiolotunnit	48 182	44 000	28 000	42 000	50,0 %
Käynnit lkm	1 186 119	1 100 000	800 000	1 050 000	31,3 %
Verkkokäyntien lkm	571 951	400 000	600 000	500 000	-16,7 %
Tapahtumat	1 803	1 700	850	1 700	100,0 %
Käyttäjäkoulutus	674	550	350	650	85,7 %
Aineistohankinnat €/asukas	5,5	6	6	6	7,1 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	87	84	84	83	-1,2 %
Toimintatulot	1 738 271	1 716 000	1 716 000	1 716 000	0,0 %
Toimintamenot	-5 722 923	-5 731 500	-5 516 300	-5 780 000	4,8 %
Toimintakate	-3 984 652	-4 015 500	-3 800 300	-4 064 000	6,9 %

Konservatorio	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Musiikkiopisto					
Opiskelijat yhteensä	966	970	970	950	-2,1 %
- musiikkiopistotaso	535	540	540	540	0,0 %
- varhaisiän musiikkikasvatus	399	400	400	380	-5,0 %
- avoin osasto	32	30	30	30	0,0 %
Musiikkiopiston opetustunnit	26 407	26 200	26 200	26 000	-0,8 %
Avoimen osaston opetustunnit	764	700	700	700	0,0 %
Musiikin ammatillinen koulutus					
Opiskelijat	59	60	73	60	-17,8 %
Konserttien/tapahtumien lkm	266	220	140	220	57,1 %
Konserttien/tapahtumien kuulijamäärä	24 426	18 000	12 000	18 000	50,0 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	45	46	45	57	27,0 %
Toimintatulot	498 335	495 000	475 000	495 000	4,2 %
Toimintamenot	-3 080 913	-3 105 700	-3 050 000	-3 280 000	7,5 %
Toimintakate	-2 582 586	-2 610 700	-2 575 000	-2 785 000	8,2 %

HTV:t eivät ole vertailukelpoisia laskentatavan muutoksen vuoksi v. 2021 osalta. Vuosi 2021 sisältää myös määräaikaisen henkilöstön työpanoksen.

Joensuun seudun kansalaisopisto	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Vapaa sivistystyö					
Vapaa sivistystyö, opiskelija opetustunnit	25 569	23 500	23 000	23 500	2,2 %
Joensuun opetustunnit, joista	46 730	45 000	38 253	45 000	17,6 %
Lapset ja nuoret	32 969	30 500	25 916	30 500	17,7 %
Kuvataide	6 357	6 300	5 800	6 000	3,4 %
Teatteri, sirkus ja ilmaisu	2 777	2 300	1 500	2 300	53,3 %
Kirjallisuus ja kirjoittaminen	885	900	800	900	12,5 %
Musiikki	558	400	400	400	0,0 %
Tieto- ja viestintätekniikka	3 482	3 450	3 000	3 450	15,0 %
Kielet	1 031	950	800	950	18,8 %
Kädentaidot ja muotoilu	5 989	5 000	4 268	4 700	10,1 %
Hyvinvointi, kauneus ja terveys	3 281	3 200	3 000	3 200	6,7 %
Puutarha, luonto ja koti	343	250	200	250	25,0 %
Ruoka	733	600	600	600	0,0 %
Liikunta ja tanssi		650		650	
Muu koulutus	7 095	7 100	5 500	7 050	28,2 %
Maksullinen palvelutoiminta	338	50	50	50	0,0 %
	100	0	0	0	
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	19	18	17	59	241,5 %
Toimintatulot	1 860 051	1 822 000	1 500 000	1 847 000	23,1 %
Toimintamenot	-3 751 685	-3 880 100	-3 513 900	-3 918 000	11,5 %
Toimintakate	-1 891 634	-2 058 100	-2 013 900	-2 071 000	2,8 %

HTV:t eivät ole vertailukelpoisia laskentatavan muutoksen vuoksi v. 2021 osalta. Vuosi 2021 sisältää myös määräaikaisen henkilöstön työpanoksen.

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	4 516	4 524	4 050	4 550	12,3 %	4 550	4 551
Toimintamenot	-17 257	-17 307	-16 310	-17 629	8,1 %	-18 320	-18 527
Toimintakate	-12 741	-12 783	-12 260	-13 079	6,7 %	-13 770	-13 976

690 Liikuntapalvelut

Vastuhenkilö: liikuntajohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Liikuntapalvelujen kokonaisuus muodostuu liikuntapalvelujen hallinnosta, seuroille jaettavista avustuksista, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, kaupungin ylläpitämistä sisä- ja ulkoliikuntapaikoista, Joensuu Areenasta, Joensuun Urheiluakatemiasta sekä yhteistyössä Liperin kunnan kanssa ylläpidettävästä Pärnävaaran Urheilukeskuksesta. Ohjattuja ryhmiä järjestetään yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa.

Keskeisiä muutoksia ovat Mehtimäkihallin kalustaminen ja varustaminen sekä hallin käyttöönoton valmistelut. Joensuun Uimaseuran kanssa toteutettava yhteistyö vakiinnutetaan uimahalleissa. Enon jäähalli on siirtymässä kaupungin omistukseen, mikä tulee vaikuttamaan liikuntapalveluiden käyttötalouteen. Urheiluakatemian toiminta turvataan.

Lykynlammen ja Pärnävaaran urheilukeskusten rakennuksista luovutaan. Talousarviossa on huomioitu kohteiden vuokramenot koko vuoden osalta. Järjestelyjen etenemistä ja vaikutusta vuoden 2021 talousarvioon arvioidaan talousarviomuutoksen yhteydessä.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Yhteiset palvelut	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Avustukset					
Tuettujen seurojen/järjestöjen määrä	54	55	55	55	0,0 %
Avustukset yhteensä (brutto)	-220 580	-220 500	-220 500	-220 500	0,0 %
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen					
Ohjattuun toimintaan osallistuneiden lukum.	1 231	1 200	1 200	1 200	0,0 %
Seniorikorttikäynnit uimahalleissa	47 988	50 000	35 000	40 000	14,3 %
Urheiluakatemia					
Opiskelijoiden lkm	332	380	380	450	18,4 %
Toimintatulot	330 514	276 600	276 600	276 600	0,0 %
Toimintamenot	-1 079 273	-1 079 359	-1 047 200	-1 055 900	0,8 %
Toimintakate	-748 759	-802 759	-770 600	-779 300	1,1 %

Sisäliikuntapaikat	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Uimahallit					
Käynnit lkm	309 155	320 000	210 000	320 000	52,4 %
Toimintatulot	1 068 365	1 173 500	900 000	1 173 900	30,4 %
Toimintamenot	-3 478 905	-3 320 026	-3 205 000	-3 245 000	1,2 %
Toimintakate	-2 410 540	-2 146 526	-2 305 000	-2 071 100	-10,1 %

Mehtimäen urheilukeskus	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Joensuun Areena					
Tapahtumien lkm	75	82	60	82	36,7 %
Tapahtumakäyttö vrk	70	33	15	33	120,0 %
Liikuntakäyttö vrk	286	320	270	320	18,5 %
Suljettu vrk	9	12	80	12	-85,0 %
Kokonaiskävijämäärä	318 784	300 000	190 000	300 000	57,9 %
Jäähallit					
Käyttöaste %	75 %	80 %	70 %	80 %	14,3 %
Toimintatulot	695 876	635 300	430 000	635 300	47,7 %
Toimintamenot	-4 857 445	-4 891 515	-4 656 000	-4 938 000	6,1 %
Toimintakate	-4 161 569	-4 256 215	-4 226 000	-4 302 700	1,8 %

Maaseutualueiden ulko- ja sisäliikuntapaikat	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Toimintatulot	372 552	92 300	70 000	92 200	31,7 %
Toimintamenot	-1 728 425	-1 533 300	-1 351 500	-1 646 600	21,8 %
Toimintakate	-1 355 873	-1 441 000	-1 281 500	-1 554 400	21,3 %

Liikuntapalvelut yhteensä	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	67	70	70	69	-1,4 %
Toimintatulot	2 467 307	2 177 700	1 676 600	2 178 000	29,9 %
Toimintamenot	-11 144 048	-10 824 200	-10 274 200	-10 900 000	6,1 %
Toimintakate	-8 676 740	-8 646 500	-8 597 600	-8 722 000	1,4 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	2 467	2 178	1 677	2 178	29,9 %	3 088	3 089
Toimintamenot	-11 144	-10 824	-10 274	-10 900	6,1 %	-12 207	-12 344
Toimintakate	-8 677	-8 647	-8 598	-8 722	1,4 %	-9 119	-9 255

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	6 983	6 702	5 727	6 728	17,5 %	7 638	7 640
Toimintamenot	-28 401	-28 131	-26 584	-28 529	6,7 %	-30 527	-30 871
Toimintakate	-21 418	-21 430	-20 858	-21 801	3,7 %	-22 889	-23 231

Hyvinvoinnin toimiala yhteensä

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Toimintatulot	13 315	12 275	11 382	12 076	6,1 %	12 526	12 529
Toimintamenot	-151 212	-148 886	-146 895	-149 325	1,7 %	-153 848	-156 937
Toimintakate	-137 897	-136 612	-135 513	-137 249	1,3 %	-141 322	-144 408

7.1.5 Kaupunkiympäristön toimiala

Vastuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Toimialan keskeisiä tehtäviä on huolehtia kaupungin tila-, maa- ja infraomaisuudesta, vastata tilojen ja kaupunkiympäristön käytettävyydestä, turvallisuudesta ja viihtyisyydestä sekä edistää toimillaan kaupungin kehittämistä. Toimiala tuottaa myös kaupungin sisäisiä kiinteistöpalveluita, katujen-, puistojen- ja metsienhoitopalveluita sekä logistiikka- ja rakentamispalveluita ja vastaa maankäyttö- ja rakennuslain ja ympäristönsuojelulain perusteella kunnalle kuuluvista lupa- ja valvontatehtävistä sekä jätelain mukaisista kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä.

Kaupunkiympäristön toimialalla kaupungin keskeisiä strategisia teemoja edistetään toteuttamalla mm. symmetrisen kaupungin toimeenpanosuunnitelmaa, ilmasto-ohjelmaa ja kaupungin tekemiä ilmastositoumuksia sekä huolehtimalla omaisuuden kunnosta ja tonttutuotannon aktiivisesta kehittämisestä. Toiminnan kehittämisessä keskeistä on myös oman toiminnan kehittäminen vastaamaan paremmin kestävä talouden ja yhdessä tekemisen tavoitteita sekä uuden teknologian hyödyntämistä.

Kaupunkirakennepalvelujen ja tilakeskuksen investointiohjelmilla varmistetaan toiminnan edellytykset ja toteutetaan strategiassa nimettyjä kaupungin omia hankkeita.

Toimintaympäristössä ei ole odotettavissa uusia suuria muutoksia ja palvelut säilyvät pääosin ennallaan.

75 Kaupunkirakennelautakunta

Vastuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Kaupunkirakennepalveluista vastaava toimielin on kaupunkirakennelautakunta. Kaupunkirakennelautakunta järjestää tekniset palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. maankäyttö- ja rakennuslain, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain, kiinteistönmuodostamislain, kiinteistörekisterilain, lunastuslain, maantielain, tieliikennelain sekä joukkoliikennettä koskevien säännösten mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä lukuun ottamatta muille toimielimille ja viranomaisille säädetyt ja määrättyt tehtäviä. Kaupunkirakennepalvelujen keskeisimpiä tehtäviä ovat kaavojen valmistelu ja tonttien luovutus sekä vastuu maa- ja vesialueiden, katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden hallinnasta, suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Lautakunnan alainen seudullinen joukkoliikennejaosto vastaa joukkoliikennelain tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueella.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintaa ohjaavat strategia ja siitä johdetut tavoitteet, maapoliittinen ohjelma ja maankäytön toteutusohjelma (MATO-20).

Toiminnan keskeisimmät muutokset liittyvät joukkoliikenteen palvelutasoon, pyöräteiden talvihoitotasoon ja tieliikennelainsäädännön uudistuksesta aiheutuviin liikenteenohjauslaitemuutoksiin. Muutoksia ei voida kuitenkaan pitää erityisen merkittävänä.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Strategian teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Vetovoimaisuus	Symmetrinen kaupunki kasvaa ja kehittyy	Asemanseudulla, Itärantakadun ja rautatiealueen väliset, kaupungin toteutusvastuulla olevat toimenpiteet ovat valmiina. Green Park alueen katuverkko on täysin valmis.
Vetovoimaisuus	Tonttitarjonta on monipuolinen ja riittävä ja alueita kehitetään systemaattisesti	Mahdollistettu 70 omakotitontin, kuuden kerros-/rivitalotontin ja 10 yritystontin luovutus. Rantakylä-Utra alueella on osayleiskaavan mukainen ensimmäinen asemakaavamuutos käynnistynyt. Papinkankaan teollisuusalueella valmiin kunnallistekniikan piirissä olevat tontit on luovutettu.
Vetovoimaisuus	Olemme kokoluokkamme yritysystävällisin kaupunki Suomessa	Joensuu on vertailuryhmässään kolmen parhaan joukossa arvioitaessa kaavoitusta yritystoiminnan kannalta.
Kestävä kaupunki	Talouden kestävyden varmistaminen	Toimintakate heikkenee enintään kustannustason nousun verran. Tarjolla oleviin ulkopuolisista rahoituslähteistä on haettu tai saatu rahoitusta vähintään viiteen kohteeseen. Johdon raportointijärjestelmä on käytössä johtamisen työkaluna.
Kestävä kaupunki	Katujen korjausvelan kasvu on saatu pysähtymään	Korjausvelan määrä ei ole suurempi, kuin vuonna 2016.
Kestävä kaupunki	Kaupungin käytöstä vapautuneita tontteja kehitetään aktiivisesti ja priorisoiden	Sovitut kaavamuutokset on laadittu, mikä mahdollistaa tonttien luovuttamisen uudisrakentamiseen.
Kestävä kaupunki	Edistämme systemaattisesti Joensuun hiilineutraaliustavoitteen toteutumista	Kiertotalousmahdollisuudet on selvitetty 80 %:ssa ja ympäristöasiat ovat mukana kaikissa yhdyskuntatekniikan investointikohteissa.

Strategian teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Kestävä kaupunki	Edistämme systemaattisesti Joensuun hiilineutraaliustavoitteen toteutumista	<p>90 % valmistuneista asunnoista sijoittuu keskustan kaupungin-osiin (1-6, 13, 16) tai enintään 300 m etäisyydelle JOJO-liikenteen pääreiteistä.</p> <p>Jalankulun ja pyöräilyn määrä on kasvanut Pielisjoen ylittävien siltojen automaattisilla mittauspisteillä enemmän kuin kanta-kaupungin väestönkasvu.</p> <p>Joukkoliikenteen vuonna 2021 alkavassa liikennöintisopimuksessa on tehty sopimus, joka sisältää vähintään EU-direktiivin mukaisen puhtaan kaluston käytön.</p> <p>Ulkovalaistuksen energiankulutus on vähentynyt 7 % vuoden 2020 kulutukseen verrattuna.</p>
Kestävä kaupunki	Kaupungin turvallisuussuunnitelma on hyväksytty ja käytössä	Turvallisuussuunnitelman mukainen toimintamalli on valmistunut kaupunkikeskustan tapahtuma-alueelle.
Yhdessä tehden	Kansalaisten osallistumismahdollisuuksien kehittäminen	Tiedotus- ja yleisötilaisuuksista 50 %:ssa on toteutettu myös etäosallistumismahdollisuus.
Yhdessä tehden	Kaupunkilaiset osallistuvat aktiivisesti alueiden hoitoon	Alueiden hoidossa yhteisöjen kanssa tehtyjä puistokummissopimuksia 27 kpl, kaikissa koira-puistoissa hoitosopimus ja ma-tonpesupaikkojen sopimuksia tehty yhdeksän kappaletta.
Yhdessä tehden	Kaupungin hallinnon keskeisten toimintojen kokoamishanke etenee niin, että tiloihin muutto on mahdollista keväällä 2023	Carelicumin korttelin osan asemakaavamuutos on hyväksytty ja maankäyttösopimus allekirjoitettu.
Yhdessä tehden	Kaupunkiympäristön organisaatiomuutos ja toimistotehtävien tiimi-muutos on kaikin puolin valmis ja toimiva	Toteutettujen työtyytyväisyysmittausten perusteella henkilöstön työtyytyväisyys paranee.

210 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto ja talous

Vastuuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Kaupunkiympäristön toimialan hallinto ja talous vastaa kaupunkirakennelautakuntapalveluista ja lisäksi koko toimialan yleis- ja taloushallinnosta.

Toiminnan keskeisimmät muutokset vuonna 2021 kohdistuvat toimisto- ja asiantuntijapalveluiden kehittämiseen tiimimallin mukaiseksi ja toimialan johdon raportoinnin sekä sähköisen arkistoinnin kehittämiseen.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	11	12	12	11	-8,7 %
Toimintatulot	414 011	352 000	352 000	125 000	-64,5 %
Toimintamenot	-1 268 376	-1 473 200	-1 407 200	-1 382 000	-1,8 %
Toimintakate	-854 366	-1 121 200	-1 055 200	-1 257 000	19,1 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	414	352	352	125	-64,5 %	125	125
Toimintamenot	-1 268	-1 473	-1 407	-1 382	-1,8 %	-1 382	-1 382
Toimintakate	-854	-1 121	-1 055	-1 257	19,1 %	-1 257	-1 257

240 Yhdyskuntasuunnittelu

Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Yhdyskuntasuunnittelu vastaa kaupunkirakenteen, maankäytön ja liikenteen kehittämisestä ja suunnittelusta sekä seuraa ja ennakoii yhdyskuntarakenteen, rakennustoiminnan, väestön ja liikenteen kehitystä Joensuun alueella.

Toiminnassa ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	13,9	15,0	15,0	14,0	-6,7 %
Toimintatulot	92 097	71 000	86 000	76 000	-11,6 %
Toimintamenot	-982 318	-1 216 000	-1 124 000	-1 165 000	3,6 %
Toimintakate	-890 221	-1 145 000	-1 038 000	-1 089 000	4,9 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	92	71	86	76	-11,6 %	76	76
Toimintamenot	-982	-1 216	-1 124	-1 165	3,6 %	-1 165	-1 165
Toimintakate	-890	-1 145	-1 038	-1 089	4,9 %	-1 089	-1 089

245 Joukkoliikenne ja logistiikka

Vastuuhenkilö: logistiikkapäällikkö

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Joukkoliikenne ja logistiikka vastaa kaupungin logistiikkapalveluista ja joukkoliikenteen viranomais-tehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueilla sekä tuottaa Siun Sotelle Matkojenyhdistelykeskuksen (MYK) palvelut.

Joukkoliikenteen vastuualueella on huomioitu asemansedun pysäköintilaitoksen asiakastilojen vuokramenot ja varauduttu kohteen 1 kilpailutukseen sekä palvelutason asteittaiseen parantamiseen. Matkustajamäärän ja toimintatulojen kertymiseen liittyy epävarmuutta koronapandemian vuoksi. Koronatilanteen hellittäessä arvioidaan millä aikataululla Joensuun kestävän liikkumisen ohjelman tavoite kolme miljoonaa matkaa vuodessa saavutetaan.

Rollaattorin kanssa linja-autoissa maksutta matkustamista laajennetaan Hilja-aikojen ulkopuolelle kokeiluna.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Seudullinen joukkoliikenne					
Tehtyjen matkojen lukumäärä, kpl	2 422 887	2 400 000	1 680 000	2 160 000	28,6 %
Toimintatulot	6 168 954	6 006 000	5 278 000	5 742 000	8,8 %
Toimintamenot	-8 590 439	-8 519 000	-8 155 000	-9 104 000	11,6 %
Toimintakate	-2 421 484	-2 513 000	-2 877 000	-3 362 000	16,9 %
Logistiikka					
Koulukuljetukset	-2 210 869	-2 316 400	-2 316 400	-2 264 000	-2,3 %
Asiointiliikenne	-68 791	-74 000	-74 000	-74 000	0,0 %
Ajoneuvopalvelut	-322 934	-520 000	-520 000	-493 000	-5,2 %
Muu palvelutuotanto	-2 388 621	-2 680 100	-2 880 100	-2 789 000	-3,2 %
Toimintatulot	4 996 299	5 517 900	5 717 900	5 546 000	-3,0 %
Toimintamenot	-4 990 905	-5 590 500	-5 790 500	-5 620 000	-2,9 %
Toimintakate	5 395	-72 600	-72 600	-74 000	1,9 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	11,6	10,9	10,9	12,0	10,0 %
Toimintatulot	11 165 254	11 523 900	10 995 900	11 288 000	2,7 %
Toimintamenot	-13 581 344	-14 109 500	-13 945 500	-14 724 000	5,6 %
Toimintakate	-2 416 090	-2 585 600	-2 949 600	-3 436 000	16,5 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	11 165	11 524	10 996	11 288	2,7 %	11 288	11 288
Toimintamenot	-13 581	-14 110	-13 946	-14 724	5,6 %	-14 724	-14 724
Toimintakate	-2 416	-2 586	-2 950	-3 436	16,5 %	-3 436	-3 436

270 Maaomaisuus

Vastuuhenkilö: kaupungingeodeetti

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Maaomaisuus vastaa kaupungin maapolitiikan kehittamisestä ja toteuttamisesta, maa- ja vesialueiden hallinnasta, hankinnasta ja luovutuksesta sekä paikkatiedon kehittamisestä ja kartastotehtävistä, kiinteistönmuodostuksen tehtävistä ja kiinteistörekisterin pidosta.

Tulosalueen toimintatuloja nostaa arvioitu kertaluontoisten maankäyttökorvausten taso (+ 0,7 milj. euroa). Maaomaisuudessa toiminnan muutokset kohdistuvat kaupunkimallikokonaisuuteen liittyviin toimintoihin.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Luovutetut tontit lkm	66	96	86	86	0,0 %
- joista omakotitalotontteja	59	80	70	70	0,0 %
- joista kerros- ja rivitalotontteja	3	6	6	6	0,0 %
- joista yritystontteja	4	10	10	10	0,0 %
Puun myynti m ³	24 577	31 000	31 000	31 000	0,0 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	26,4	29,1	29,1	28,5	-2,2 %
Toimintatulot	10 063 978	9 506 000	9 506 000	10 369 000	9,1 %
Toimintamenot	-3 141 840	-2 681 000	-2 681 000	-2 622 000	-2,2 %
Toimintakate	6 922 138	6 825 000	6 825 000	7 747 000	13,5 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	10 065	9 506	9 506	10 369	9,1 %	9 689	9 819
Toimintamenot	-3 142	-2 681	-2 681	-2 622	-2,2 %	-2 622	-2 622
Toimintakate	6 923	6 825	6 825	7 747	13,5 %	7 067	7 197

280 Yhdyskuntatekniikka

Vastuhenkilö: kaupungininsinööri

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Yhdyskuntatekniikka vastaa kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja yleisten alueiden hallinnasta. Lisäksi yhdyskuntatekniikka vastaa muista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen ylä- ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteensovittamiseksi. Yhdyskuntatekniikan keskeisenä tehtävänä on huolehtia katujen ja yleisten alueiden pitämisestä toimivina, turvallisina ja ympäristöltään viihtyisinä sekä varmistaa yhdyskuntarakenteen kehittyminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Yhdyskuntatekniikka vastaa myös yksityistieavustushakemusten käsittelystä.

Toiminnan muutokset kohdistuvat tieliikennelain muutoksesta johtuviin liikennemerkkien uusintoihin sekä pyöräteiden kunnossapitoluokan B talvihoidon lähtökynnyksen alentamisen mukanaan tuomaan laatutason nostamiseen.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Yhdyskuntatekniikan yhteiset					
Toimintatulot	489 506	430 000	405 000	435 000	7,4 %
Toimintamenot	-1 834 634	-2 103 000	-2 295 000	-2 116 000	-7,8 %
Toimintakate	-1 345 128	-1 673 000	-1 890 000	-1 681 000	-11,1 %
Liikennealueiden hoito					
Liikennealueet, km	803	802	807	811	0,5 %
- joista ajoratoja	428	431	430	432	0,5 %
- joista jalankulku- ja pyöräilyväyliä	343	338	345	347	0,6 %
- joista ruutukaavan jalkakäytäviä	32	33	32	32	0,0 %
Liikennealueiden talvihoito, € vuosi	-2 328 020	-2 180 000	-1 952 400	-2 239 500	14,7 %
€/m ²	-0,57	-0,53	-0,48	-0,54	14,7 %
Liikennealueiden kesähoito, € vuosi	-754 400	-806 000	-806 600	-828 200	2,7 %
€/m ²	-0,13	-0,14	-0,14	-0,14	2,5 %
Liikennealueiden puhtaanapito, € vuosi	-160 579	-165 000	-165 000	-234 300	42,0 %
Hoitokustannukset €/km	-4 209	-4 098	-3 773	-4 239	12,3 %
Liikennealueiden hoito yhteensä	-3 244 991	-3 151 000	-2 924 000	-3 302 000	12,9 %
Viheralueiden hoito					
Kunnossa pidetyt istutukset ja hoidetut viheralueet ha	182	179	183	184	0,5 %
€/ha	-5 277	-5 441	-5 322	-4 875	-8,4 %
Viheralueiden hoito yhteensä	-960 344	-974 000	-974 000	-897 000	-7,9 %
Valaistusjärjestelmä					
Ulkovalopisteiden lkm	20 471	20 150	20 900	21 000	0,5 %
€/valopiste	-36	-42	-38	-38	-0,5 %
Energiankulutus MWh	5 398	5 500	5 200	5 200	0,0 %
Valaistusjärjestelmä yhteensä	-737 959	-840 000	-800 000	-800 000	0,0 %
Muu kunnossapito					
Uudelleen päällystys €/m ²	-8,9	-8,7	-8,3	-8,5	2,4 %
Uudelleen päällystys m ²	42 337	42 000	47 000	56 000	19,1 %
Muu kunnossapito yhteensä	-1 350 613	-1 285 000	-1 325 000	-1 324 000	-0,1 %

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Muu yhdyskuntatekniikan palvelutuotanto					
Toimintatulot	5 248 765	2 439 600	2 383 000		
Toimintamenot	-5 073 892	-2 438 600	-2 389 000		
Kunnossapito yhteensä					
Toimintatulot	5 267 902	2 442 600	2 383 000	3 000	-99,9 %
Toimintamenot	-11 367 800	-8 688 600	-8 412 000	-6 323 000	-24,8 %
Toimintakate	-6 099 898	-6 246 000	-6 029 000	-6 320 000	4,8 %
Rakentaminen					
Toimintatulot	3 560 474	2 878 000	2 878 000	3 734 000	29,7 %
Toimintamenot	-3 605 587	-2 878 000	-2 878 000	-3 734 000	29,7 %
Toimintakate	-45 113	0	0	0	
Yhdyskuntatekniikan palvelutuotanto					
Toimintatulot				1 092 000	
Toimintamenot				-1 092 000	
Toimintakate				0	
Liikenne-, viher- ja muiden erityisaluiden investoinnit					
Valmistus omaan käyttöön	3 883 818	3 059 000	3 059 000	3 879 000	26,8 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	60,6	63,1	63,1	58,8	-6,8 %
Toimintatulot	9 317 882	5 750 600	5 666 000	5 264 000	-7,1 %
<i>Valmistus omaan käyttöön</i>	<i>3 883 818</i>	<i>3 059 000</i>	<i>3 059 000</i>	3 879 000	26,8 %
Toimintamenot	-20 691 839	-16 728 600	-16 644 000	-17 144 000	3,0 %
Toimintakate	-7 490 139	-7 919 000	-7 919 000	-8 001 000	1,0 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	13 202	8 810	8 725	9 143	4,8 %	9 143	9 143
Toimintamenot	-20 692	-16 729	-16 644	-17 144	3,0 %	-17 144	-17 144
Toimintakate	-7 490	-7 919	-7 919	-8 001	1,0 %	-8 001	-8 001

Vuosien 2020 ja 2021 luvut eivät ole organisaatiomuutoksen vuoksi vertailukelpoisia.

75 Kaupunkirakennelautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	34 937	30 263	29 230	31 001	6,1 %	30 321	30 451
Toimintamenot	-39 666	-36 208	-35 786	-37 037	3,5 %	-37 037	-37 037
Toimintakate	-4 729	-5 946	-6 556	-6 036	-7,9 %	-6 716	-6 586

80 Joensuun alueellinen jätelautakunta

810 Joensuun alueellinen jätelautakunta

Vastuuhenkilö: jätehuoltosuunnittelija

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Alueellinen jätelautakunta toimii kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena. Se hoitaa jätelaissa kunnille määritellyt jätehuollon viranomaistehtävät. Lautakunnan vastuukuntana toimii Joensuu ja muut yhteistoiminta-alueen kunnat ovat Ilomantsi, Kontiolahti, Liperi ja Polvijärvi. Jätelain, lautakunnan yhteistoimintasopimuksen ja Joensuun kaupungin hallintosäännön mukaisesti lautakunta päättää mm. kunnallisista jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta, seuraa lainsäädännön ja kunnallisten jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueella sekä ylläpitää jätteenkuljetusrekisteriä.

Viranomaisen toimintaan keskeisesti vaikuttavan jätelainsäädännön uudistaminen on edelleen kesken. Lakiesityksen eduskuntakäsittelyn ennakoidaan viivästyvän vuoteen 2021. Muuttuvan lainsäädännön arvioidaan vaikuttavan kuntalaisiin ja jätehuollon järjestämisen vastuunjakoon lähivuosina erityisesti tiukentuvien hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteiden osalta. Muutokset todennäköisesti lisäävät jätehuoltoviranomaisen työmäärää alkuvaiheessa tiedotuksen ja seurannan osalta, ja mahdollisesti kuljetustietojen rekisteriin merkitsemistä ja ilmoitusmenettelyä koskevien tarkentuvien tehtävien osalta. Lakimuutosten selvittyä kunnallisten jätehuoltomääräysten uudistaminen on ajankohtaista.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Strategian teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Kestävä Joensuu	Kunnallisten jätehuoltomääräysten uudistaminen	Luonnos jätehuoltomääräyksistä on valmis ja asetettu nähtäville.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Viranhaltijapäätökset, kpl	159	210	200	200	0,0 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	3	3	3	3	0,0 %
Toimintatulot	176 678	196 000	196 000	196 000	0,0 %
Toimintamenot	-176 678	-196 000	-196 000	-196 000	0,0 %
Toimintakate	0	0	0	0	

80 Joensuun alueellinen jätelautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	177	196	196	196	0,0 %	196	196
Toimintamenot	-177	-196	-196	-196	0,0 %	-196	-196
Toimintakate	0	0	0	0	0,0 %	0	0

85 Rakennus- ja ympäristölautakunta

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tulosalueita ovat yhteiset palvelut, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja pysäköinninvalvonta. Yhteisiin palveluihin on budjetoitu lautakunnan ja koko toimielimen yhteiset kulut. Tulosalueiden tehtävät ovat viranomaistehtäviä, jotka määräytyvät pääasiassa lainsäädännön perusteella.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Strategian teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Kestävä kaupunki	Joensuun ilmasto-ohjelman päivittäminen	Ilmasto-ohjelma on hyväksytty.
Yhdessä tehden	Ympäristökatselmukset säännölliseksi toimintatavaksi	Ympäristökatselmukset on toteutettu kahdessa kantakaupungin kaupunginosassa ja yhdessä kantakaupungin ulkopuolisessa kaupunginosassa (Kiihtelysvaara).
Yhdessä tehden	Toiminnan tehostaminen sähköisten palvelujen avulla	Rakennusvalvonnan sähköinen arkisto on käytössä ja kaikki vuonna 2021 tehdyt ja loppukatselmoitiedut lupapäätökset on viety sähköiseen arkistoon.

850 Rakennus- ja ympäristölautakunnan yhteiset palvelut

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii Joensuun kaupungissa lainsäädännön tarkoittamana rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä vastaa muista sille hallintosäännössä määritellyistä tehtävistä.

Toiminnassa ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	0,8	0,6	0,6	0,6	0,0 %
Toimintatulot	4 734	4 000	4 000	4 000	0,0 %
Toimintamenot	-119 213	-119 700	-119 700	-125 000	4,4 %
Toimintakate	-114 479	-115 700	-115 700	-121 000	4,6 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	5	4	4	4	0,0 %	4	4
Toimintamenot	-119	-120	-120	-125	4,4 %	-125	-125
Toimintakate	-114	-116	-116	-121	0,0 %	-121	-121

860 Pysäköinninvalvonta

Vastuuhenkilö: yhdyskuntalakimies

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Pysäköinninvalvonnan tehtävänä on poliisin ohella huolehtia Joensuun kaupungin alueella ajoneuvojen pysäyttämistä, seisottamista ja pysäköimistä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta ja pysäköintivirhemaksujen määräämistä koskevista tehtävistä ja huolehtia tarvittavista ajoneuvojen siirroista.

Koronapandemian arvioitu vaikutus kantakaupungin pysäköintien määrään on huomioitu tulosalueen taloudellisissa ja määrällisissä tavoitteissa.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Pysäköintivirhemaksut kpl	13 264	14 300	10 900	12 000	10,1 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	6	7	6	6	-0,8 %
Toimintatulot	693 352	742 000	572 000	627 000	9,6 %
Toimintamenot	-383 783	-396 000	-380 000	-381 000	0,3 %
Toimintakate	309 569	346 000	192 000	246 000	28,1 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	693	742	572	627	9,6 %	627	627
Toimintamenot	-384	-396	-380	-381	0,3 %	-381	-381
Toimintakate	310	346	192	246	28,1 %	246	246

870 Rakennusvalvonta

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta.

Asuin- ja liikerakentamisen ennakoitaan vähentyvän hieman vuonna 2021.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Saapuneet lupahakemukset	702	670	720	700	-2,8 %
Myönnetyt rakennusluvut kpl	682	600	685	670	-2,2 %
- joista asumisen luvat	130	140	140	130	-7,1 %
- joista liike- ja	34	35	45	40	-11,1 %
- joista muita lupia	518	425	500	500	0,0 %
Keskim. käsittelyaika vrk	23	30	24	24	0,0 %
Lupa-asioista käsitelty 80 %	11 vrk	14 vrk	14 vrk	14 vrk	0,0 %
Myönnetyt luvat m³	427 668	340 000	390 000	380 000	-2,6 %
- joista asuinrakennuksia m ³	154 337	150 000	140 000	140 000	0,0 %
- joista liike- ja teollisuusrakennuksia m ³	155 721	100 000	130 000	120 000	-7,7 %
- joista muita rakennuksia m ³	117 610	90 000	120 000	120 000	0,0 %
Valmistuneet rakennukset m³	618 168	370 000	370 000	360 000	-2,7 %
- joista asuinrakennuksia m ³	197 121	180 000	170 000	160 000	-5,9 %
- joista liike- ja	163 758	100 000	140 000	140 000	0,0 %
- joista muita rakennuksia m ³	257 289	90 000	60 000	60 000	0,0 %
€/lupa (brutto)	-1 052	-1 288	-1 197	-1 228	2,6 %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	10	10	11	10	-4,7 %
Toimintatulot	612 446	660 000	670 000	698 000	4,2 %
Toimintamenot	-717 332	-773 000	-820 000	-823 000	0,4 %
Toimintakate	-104 886	-113 000	-150 000	-125 000	-16,7 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	612	660	670	698	4,2 %	698	698
Toimintamenot	-717	-773	-820	-823	0,4 %	-823	-823
Toimintakate	-105	-113	-150	-125	-16,7 %	-125	-125

880 Ympäristönsuojelu

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelun tulosalueen tehtävänä on toimia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja tuottaa ympäristönsuojelun lainsäädäntöön kuuluvat palvelut kuntalaisille. Ympäristönsuojelu neuvoo ja opastaa kuntalaisia ympäristöasioissa sekä tuottaa ympäristövalistukseen liittyviä palveluita.

Määräaikaisen hankkeen Kokeileva kaupunkiseutu Joensuu resurssit sisältyvät tulosalueelle.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2019	TAM 2020 helmikuu	TAM 2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Henkilöstömäärä					
Henkilötyövuodet yhteensä	5	4	4	3	-2,3 %
Toimintatulot	76 599	40 000	40 000	56 800	42,0 %
Toimintamenot	-327 416	-291 000	-291 000	-282 800	-2,8 %
Toimintakate	-250 817	-251 000	-251 000	-226 000	-10,0 %

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	77	40	40	57	42,5 %	57	57
Toimintamenot	-327	-291	-291	-283	-2,7 %	-283	-283
Toimintakate	-251	-251	-251	-226	-10,0 %	-226	-226

85 Rakennus- ja ympäristölautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	1 387	1 446	1 286	1 386	7,8 %	1 386	1 386
Toimintamenot	-1 548	-1 580	-1 611	-1 612	0,1 %	-1 612	-1 612
Toimintakate	-161	-134	-325	-226	-30,5 %	-226	-226

160 Tilakeskus

Vastuhenkilö: tilakeskuksen johtaja

Kuvaus 2021 ja keskeiset muutokset

Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä ja sen vastaava luottamushenkilötoimielin on kaupungin hallituksen omistajaohjausjaosto. Tilakeskus on osa kaupunkiympäristön toimialaa. Kaupunginvaltuusto päätti yhdistää teknisen keskuksen kiinteistöpalvelut 1.3.2020 alkaen Joensuun tilakeskukseen.

Joensuun tilakeskus vastaa toimialansa palvelujen tehokkaasta ja taloudellisesta järjestämisestä lähtökohtana asiakkaiden tarpeet ja omistajaetu. Tilakeskus on aktiivinen ja tehokas, alan toimijoiden kanssa verkottunut ammattiosaaja. Organisaatio on osaava, kehitysmuuntoinen ja yhteisiin tavoitteisiin sitoutunut.

Tilakeskuksen tehtävänä on hankkia kaupunkikonsernille tarkoituksenmukaiset toimitilat ja niiden käyttäjien tarvitsemat kiinteistö- ja muut tilapalvelut. Tilakeskus vastaa kaupungin omistaman tilaomaisuuden ylläpidosta, arvon säilymisestä, niiden hoidosta ja kunnossapidosta, tuottavuudesta, monikäyttöisyydestä ja tehokkaasta käytöstä. Tilakeskuksen investoinnit ovat pitkävaikutteisia, joissa pyritään varmoihin ratkaisuihin, jotta kaupunkilaisille taataan turvalliset toimitilat ja elinkaarikustannuksiltaan edulliset tilat.

Toiminnalliset tavoitteet 2021

Strategian teema	Tavoite vuodelle 2021	Mittarit
Kestävä kaupunki	Tilojen korjausvelka pienenee	Korjausvelan määrä on pienentynyt vuoden 2020 tasoon verrattuna.
Kestävä kaupunki	Toteutamme kohtuuhintaisia ja kohtuulaatuisia uudistiloja	Toimintavuoden aikana saadaan aikaan selvitys koulujen, päiväkotien ja liikuntatilojen tavoitteellisesta €/m ² -hinnasta.
Kestävä kaupunki	Edistämme systemaattisesti Joensuun hiilineutraaliustavoitteen toteutumista	Pilotoidaan rakennushankkeen hiilijalanjäljen laskenta vähintään yhdessä pilotti kohteessa.
Yhdessä tehden	Kaupungin hallinnon keskeisten toimintojen kokoamishanke etenee niin, että tiloihin muutto on mahdollista keväällä 2023	Workplace -suunnitelma on valmis.
Yhdessä tehden	Kaupunkiympäristön organisaatiomuutos ja toimistotehtävien tiimimuutos on kaikin puolin valmis ja toimiva	Toteutettujen työtyytyväisyysmittausten perusteella henkilöstön työtyytyväisyys paranee.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Toimintavuonna tilakeskus tekee käyttötalousmenoilla käytöstä poistettujen kiinteistöjen purkutöitä ja niihin liittyviä tasearvojen alaskirjauksia yhteensä 777 000 € arvosta, mitkä on huomioitu tulostavoitteessa.

Vuokrien indeksikorjaus on -0,2 %. Tilakeskuksen myyntivoittotavoite vuodelle 2021 on 250 000 €

	TP 2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA 2021	Muutos %
Tulostavoite, €	390 000	-532 500	-3 968 500	-448 000	88,7
Korvaus peruspääomasta, milj. €	5,49	5,49	5,49	5,49	0,0
Investoinnit, milj. € (brutto)	25,09	20,36	18,49	18,71	1,2
Kaupungin omistamien rakennusten ja osakehuoneistojen huoneistoala (htm ²)	323 096	327 951	327 951	326 914	-0,3
Kaupungille vuokrattujen tilojen huoneistoala (htm ²)	77 760	73 650	73 650	83 476	13,3
Kaupungin hallinnassa ja käytössä olevien tilojen huoneistoala (htm ²)	279 224	292 460	292 460	284 862	-2,6
Kaupungin omien rakennusten keskimääräinen vuokra (€/hm ² /kk)	9,82	10,31	10,31	10,81	4,8
Keskimääräinen ulkoisten vuokrasopimusten vuokra (€/hm ² /kk)	10,95	11,68	11,68	10,82	-7,4
Tilojen vuokrausaste (%)	91	92	92	91	-1,1
Hoidettavien kiinteistöjen pinta-ala (h-m ²)	247 304	255 712	255 712	249 346	-2,5
Lämmön ominaiskulutus (kwh/rm ² /a)	40,0	44,9	44,9	41,8	-6,9
Henkilöstö (htv)	18	66	66	65	-0,8

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS 2022	TS2023
Toimintatulot	53 353	46 535	46 535	46 172	-0,8	46 865	47 568
Toimintamenot	-33 221	-28 493	-28 959	-29 295	1,2	-29 734	-30 180
Toimintakate	20 132	18 042	17 576	16 877	-4,0	17 130	17 387

Vuoden 2019 tilinpäätös on yhdistetty tilakeskuksen ja teknisen keskuksen (kiinteistönhoidon ja kunnossapidon osio) tilinpäätöksistä, joten se ei ole suoraan vertailukelpoinen vuosiin 2020 ja 2021.

7.2 Investointiosa

12 Kaupunginhallitus

120 Yleishallinto

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Investointimenot	-4 199	-2 716	-2 716	-1 820	-33,0 %	-1 820	-1 820
Investointitulot	6 783	3 200	3 200	2 400	-25,0 %	2 200	2 200
Nettoinvestoinnit	-2 584	484	484	580	-19,8 %	380	380

Tulosalue sisältää tonttien ja maan hankinnan ja myynnin sekä muut yhteiset käyttöomaisuusinvestoinnit tai –sijoitukset. Investointituloihin on kirjattu tonttien ja maan hankinnan koko myyntitulo.

Maanhankintaan on varattu 1,0 milj. euroa. Kauppatorin ja suurtapahtumien toimintaedellytysten parantamiseen on varattu 20 000 euroa. Osake- ja muihin hankintoihin on varattu 0,3 milj. euroa.

Pääomasijoitusrahastojen kaupungin rahoitusosuuksiksi on varattu 0,5 milj. euroa vuosille 2021-2023.

160 Joensuun Tilakeskus

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Investointimenot	-25 089	-20 355	-18 489	-18 709	1,2 %	-14 147	-10 922
Investointitulot	796	300	300	1 050	250,0 %	300	300
Nettoinvestoinnit	-24 293	-20 055	-18 189	-17 659	-2,9 %	-13 847	-10 622

Vuosien 2022-2023 määräraha-arvioissa on huomioitu varaus uusiin käynnistyviin hankkeisiin.

Talonrakennuksen investointitasossa on huomioitu konsernistrategian kestävää taloutta koskevat linjaukset. Tavoitteena on tasapainottaa investointitaso kaupungin talouden kestävyys huomioiden. Investointien priorisoinnissa noudatetaan seuraavaa tärkeysjärjestystä:

1. Palveluverkon kannalta välttämättömät kohteet (koulut, päiväkodit)
2. Tilojen terveellisyydestä/kunnosta huolehtiminen ja korjausvelan pienentäminen
3. Liikuntaa, vapaa-ajantoimintoja ja kulttuuria tukevan palveluverkon täydentäminen

Talonrakennuksen investointien osalta noudatetaan käytäntöä, jossa investointiohjelmassa huomioidaan hankkeet, joissa hankesuunnitelmat on hyväksytty tai ne valmistuvat talousarviovuoden aikana. Investointiohjelmaa tulee noudattaa hankkeiden järjestyksen ja aloittamisvuoden osalta. Suunnitelmassa yksilöidään yli 0,5 milj. euron hankkeet.

Talonrakennuksen investointiohjelma 2021–2023

Hanke	Kust.arv. Aik. 2021** 2022 2023					
	1000 e, alv = 0 %					
Sirkkalan muutos yläkouluksi	3 752	M T	3 580	100	72	
Karsikon uusi alakoulu	21 200	M T	2 125	10 000	9 075	
Mehtimäkihalli	10 724 750	M T	4 500	6 224 750		
Sirkkalan liikuntakeskus *	4 057	M T		335	2 300	1 422
Pienet hankkeet		M T		2 000	2 000	2 000
Rakennusten myyntitulot		M T		300	300	300
Talonrakennus yhteensä		M		18 659	13 447	3 422
		T		1 050	300	300
		N		17 609	13 147	3 122
Korvausinvestoinnit		N		1 385	4 072	3 122
Laajennusinvestoinnit		N		16 224	9 075	0

* Hankesuunnitelma valmistuu syksyn 2020 aikana.

** Lisäksi vuodelle 2021 varattu 50 000 euroa uusien hallinnon tilojen investointiluonteisen monitilatoimiston ja sen kalustamisen ja varustamisen suunnittelukuluihin

Investointiohjelmaa tulee noudattaa hankkeiden järjestyksen ja aloittamisvuoden osalta.

Mikäli investointiohjelmaan merkityn kohteen kustannusarvio ylittyy tai uhkaa ylittyä vähintään 10 %:lla tai ulkopuolinen rahoitus uhkaa jäädä olennaisesti (vähintään 20 % ohjelmaan merkittyä pienemmäksi, hanke on tuotava kaupunginhallituksen käsittelyyn).

Tulevien vuosien investointitason mitoitusta on suunniteltu huomioiden kestävä talouden tavoitteet. Vuonna 2023 on suunniteltu käynnistettäväksi kilpajäähallin peruskorjaus sekä kaupungintalon muutos museoksi. Lisäksi vuodelle 2023 on ajoittumassa Enon koulun toteuttamisen käynnistyminen sekä Wärtsilätalon C-siiven peruskorjaus. Hankkeiden hankesuunnitelmat valmistuvat vuoden 2021 aikana lukuun ottamatta kilpajäähallin peruskorjausta, jonka osalta suunnittelu ajoittuu vuoteen 2022. Lisäksi Rantakylän kirjaston ja nuorisotilan hankesuunnitelma laaditaan vuoden 2021 aikana ja Hammaslahden koulun hankesuunnitelma vuoden 2022 aikana. Hammaslahden koulun rakentamisen on suunniteltu alkavan vuonna 2024.

Hankkeiden suunnitteluun on varauduttu kokonaisuutena vuonna 2022 0,7 milj. eurolla ja vuonna 2023 7,5 milj. eurolla. Hankkeet huomioidaan talonrakennuksen investointiohjelmassa hankesuunnitelmien valmistuttua, tässä vaiheessa hankkeisiin on tehty kokonaisuutena varaus, jotta talous-suunnitelma tuo investointitason ja lainakannan kehityksestä realistisen arvion.

Vuonna 2023 on varauduttava myös uusien hallinnon tilojen kalustamiseen. Kalustamisen arvio tarkentuu suunnittelun edetessä ja huomioidaan keskitetysti Tilakeskuksen talousarviossa. Uusien hallinnon tilojen investointiluonteisen monitilatoimiston ja sen kalusteiden ja varustamisen suunnittelukuluihin varataan 50 000 euroa vuodelle 2021.

Talonrakennuksen investointihankkeiden kuvaukset on esitetty liitteessä 4.

Hyvinvoinnin toimiala

46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

410 Koulutuspalvelut

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Investointimenot	-660	-1326	-1326	-35	-97,4 %	-1 500	0
Investointitulot	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-660	-1326	-1326	-35	-97,4 %	-1 500	0

Määräraha on tarkoitettu Karsikon koulun lisäryhmän kalustamiseen sekä Utran koulun siirtotilojen kalustamiseen.

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2022 varaudutaan opetustilojen lisäryhmien ja Karsikon koulun kalustamiseen sekä vuonna 2023 varaudutaan Pielisjoen koulu kalustamiseen ja varustamiseen (II-vaihe). Määrärahat tarkentuvat hankkeen suunnittelun edessä.

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

660 Kulttuuripalvelut

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Investointimenot	-40	-100	-100	-1 174	1074,0 %	-100	-100
Investointitulot	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-40	-100	-100	-1 174	1074,0 %	-100	-100

Määräraha on tarkoitettu konservatorion uusien toimitilojen kalustamiseen ja varustamiseen. Lisäksi määräraha on varauduttu P-K:n museon Hilman kokoelmahallintajärjestelmän migraatiokuluihin ja aloitusmaksuun, museoiden siirrettäviin ilmankostuttimiin sekä Ylämyllyn kirjaston kalustamiseen ja omatoimi- ja itsepalveluvarusteluun.

690 Liikuntapalvelut

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Investointimenot	-155	-150	-150	-525	250,0 %	-150	-150
Investointitulot	0,5	0	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-155	-150	-150	-525	250,0 %	-150	-150

Määräraha on tarkoitettu Mehtimäkihallin kalustamiseen ja varustamiseen sekä muihin liikuntapalvelujen kalustus- ja varustushankintoihin.

75 Kaupunkirakennelautakunta

210 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto ja talous

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Investointimenot	-23	-751	-751	-415	-44,7 %	-405	-460
Investointitulot	0	200	200	0	-100,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-23	-551	-551	-415	-24,7 %	-405	-460

Määräraha on tarkoitettu kalusto- ja laitehankintoihin. Vuoden 2021 aikana on suunniteltu hankittavaksi tienhoitoauto, käytetty pyöräkone ja robottitakymetri.

280 Yhdyskuntatekniikka

1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	Muutos %	TS2022	TS2023
Investointimenot	-15 235	-14 750	-14 750	-14 094	-4,4 %	-13 072	-13 070
Investointitulot	390	890	890	784	-11,9 %	51	0
Nettoinvestoinnit	-14 845	-13 860	-13 860	-13 310	-4,0 %	-13 020	-13 070

Yhdyskuntatekniikan investointeihin sisältyvät liikennealueiden, viheralueiden ja muiden yleisten alueiden rakentaminen. Toteutuksen tärkeysjärjestys on jatkossakin seuraava:

1. uudisrakentaminen turvataan ja alueet tehdään valmiiksi asti
2. elinkeinoelämän toimintaedellytykset turvataan
3. yhteistyöhankkeet toteutetaan sovitusti
4. omaisuuden arvo pyritään säilyttämään.

Vuodelle 2021 esitettyjen hankkeiden nettokehys on yhteensä 13,310 milj. euroa, joka koostuu 14,094 milj. euron menoista ja 0,784 milj. euron rahoitusosuusolettamasta.

Uudisrakentamiseen liittyvät investoinnit

Vuonna 2021 Karhunmäen alueella viimeistellään vuonna 2020 rakennettu alue sekä rakennetaan Ilomantsin radan ylittävä silta, jolla saadaan ulkoilureittiyhteys Karhunmäestä Repokallion ulkoilureittiin. Haapajoen asuntoalueen rakentaminen jatkuu edelleen ja lisäksi Vanhan valtatie alittava jalankulun ja pyöräilyn alikulkukäytävä rakennetaan ensi vuonna. Multimäessä jatketaan Kettuvaa rantien rakentamista kohti uutta Ilomantsintien liittymää. Rantakylässä keskeinen torialue uusitaan ja Karsikon alueella aloitetaan Pielisjoen rannan ulkoilureitin parantaminen.

Niittylässä Niittylässen opiston ja Rehtorinkujan hankkeet viimeistellään. Lisäksi varaudutaan toteuttamaan maaseututaajamissa tontinluovutuksen edellyttämät rakentamistoimenpiteet.

Suurimpia viheraluehankkeita ovat Penttilänrannan Sahaniitynpuisto, Kanervalan leikkipuisto, Kuhasalon reittien parantaminen sekä Siilaisenpuron ulkoilureitin uusi silta. Kuhasaloon haetaan Elykeskukselta lähivirkistysalueiden kunnostus- ja kehittämisavustusta.

Papinkankaan teollisuusalueella varaudutaan kadunrakentamisella uusien tonttien luovutukseen.

Uudisrakentamiseen liittyvään katu- ja puistorakentamiseen on suunniteltu käytettäväksi noin 5,642 milj. euroa.

Peruskorjausinvestoinnit

Liikenne- ja viheralueiden peruskorjaukseen on suunniteltu käytettäväksi noin 3,452 milj. euroa.

Suurimpia kohteita ovat Tiaisenkatu ja Sammonkatu, Utrantien alikulkukäytävä sekä Noljakantien ja Marjalantien kiertoliittymä. Niinivaaran vesitornin uusimisen yhteydessä peruskorjataan Vesitorninkatu.

Lisäksi tehdään vähäisessä määrin muita peruskorjaustöitä. Ulkovalaistuksen muuttamiseen energiatehokkaammaksi valaistukseksi panostetaan edelleen. Liikennevaloja saneeraukseen varaudutaan pienimuotoisesti. Pieniä liikenneturvallisuuskohteita toteutetaan.

Viheralueiden perusparannuksessa suurimmat kohteet ovat Laaripuistikon, Kervilänpuiston ja Enon Niskapuiston leikkipaikat.

Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeet

Erillisiä satamahankkeita ei toteuteta vuonna 2021. Ulkoliikuntapaikkahankkeissa rakennetaan kulkuyhteys Karhunmäestä Repokallioon sekä käynnistetään Mehtimäen ja Koillispuiston jalkapallokenttien tekonurmen peruskorjaus. Satama- ja liikuntapaikkahankkeisiin on suunniteltu käytettäväksi noin 0,75 milj. euroa. Koillispuiston tekonurmikentän peruskorjaukseen haetaan avustusta Itä-Suomen Aluehallintovirastolta.

Kehittämishankkeet

Kehittämishankkeet ovat kaupunkistrategian toteuttamiskokonaisuuteen liittyviä hankkeita. Symmetrisen kaupungin toteuttamiseen sisältyvistä hankkeista viimeistellään Asemanseudun aluetta. Kaupakadun muutostyöt pyöräkaduksi saadaan päätökseen rakentamalla viimeinen osuus välillä Papinkatu – Malmikatu. Koulukadun kehittäminen jatkuu rakentamalla väli Yläsatamakatu – Niskakatu. Vuodelta 2020 siirtynyt Siltakadun pyörätie välillä Kalevankatu – Länsikatu toteutetaan. Green Park –alueen toteutuksen edellyttämät katuinvestoinnit jatkuvat Ahtaajankujan rakentamisella ja Luostaritien viimeistelyllä. Väyläviraston aloittamaan Joensuun Ratapihan korjaukseen varaudutaan kaupungin kustannusosuuden mukaisesti.

Penttilänrannassa venesataman rantarakenteiden rakentaminen jatkuu ja Hammaslahden urheilukenttä peruskorjataan. Urheilukentän kustannuksiin haetaan 200 000 euron OKM:n rahoitusosuutta. Lisäksi aloitetaan Perhepuiston suunnittelu.

Suurten kehittämishankkeiden toteutukseen esitetään käytettäväksi vuonna 2021 yhteensä noin 4,250 milj. euroa, joka koostuu seuraavista kohteista:

– Liikennealuehankkeet	
○ Koulukadun kehittäminen	0,680 milj. euroa
○ Siltakatu välillä Kalevankatu – Länsikatu	0,380 milj. euroa
○ Kauppakatu väl. Papinkatu – Malmikatu	0,620 milj. euroa
○ Asemanseutu	0,250 milj. euroa
○ Green Park	0,395 milj. euroa
○ Ratapihan melusuojaus	0,500 milj. euroa
○ Luostaritien jatko Kuhasaloon	0,015 milj. euroa
○ Länsikadun kiertoliittymän maisemointi	0,010 milj. euroa
○ Yliopistokadun muutokset	0,030 milj. euroa
– Viheraluehankkeet	
○ Perhepuisto	0,050 milj. euroa
– Satamarakenteet	
○ Penttilänrannan venesataman rantarakenteet	0,500 milj. euroa
– Ulkoliikuntapaikkahankkeet	
○ Hammaslahden urheilukentän peruskorjaus	0,820 milj. euroa

Vuosien 2022 – 2023 investointisuunnitelma

Investointimenojen on suunniteltu vuonna 2022 olevan 13,02 milj. euroa ja vuonna 2023 13,07 milj. euroa. Green Park -alueen toteutukseen on vuodelle 2022 arvioitu EAKR-rahoitusta 51 000 euroa. Lisäksi eri kohteiden toteutukseen haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta eri rahoituslähteistä, jotka tarkentunevat vuoden 2021 aikana.

Asuinalueista Karhunmäen, Haapajoen, Multimäen ja Penttilän alueiden rakentaminen etenee edelleen tonttikysynnän edellyttämään tahtiin. Ilomantsintien liittymä Multimäen suuntaan toteutetaan. Maaseututaajamien asemakaava-alueilla toteutuvan tontinluovutuksen edellyttämät rakentamistoimenpiteet tehdään. Liike- ja teollisuusalueiden rakentaminen keskittyy edelleen Papinkankaan alueelle. Karsikon rantaraitin rakentaminen jatkuu ja käynnistetään Arboretumin reittien rakentaminen.

Peruskorjausluontoisiin kohteisiin tulisi pystyä varaamaan vuosittain noin 3,5 - 4,0 milj. euroa, ettei korjausvelan määrä kasvaisi nykyisestä. Peruskorjauskohteisiin on suunniteltu käytettävän vuonna 2022 3,01 milj. euroa ja vuonna 2023 4,12 milj. euroa, joten suunnitellulla rahoitustasolla korjausvelka pysynee nykytasolla. Suunnitelmakaudella jatketaan edelleen ulkovalaistuksen muuttamista energiatehokkaammaksi ja toteutetaan liikenneturvallisuuden parannuskohteita. Siltojen peruskorjaukseen varaudutaan. Rauhankatu välillä Koulukatu - Torikatu saneerataan ja toteutetaan Koulukadun risteyksen kiertoliittymä. Mutalan ja Nepenmäen alueilla vesihuollon saneerauksen yhteydessä aloitetaan myös katujen peruskorjaus. Reijolassa Uutelantie sekä Hirvolantien alue peruskorjataan. Kukkosensaarta kehitetään lähivirkistysalueena ja peruskorjataan leikkipuistoja. Lisäksi parannetaan alueiden esteettömyyttä ja tehdään pienempiä puistoalueiden korjaustöitä.

Venepaikka- ja satamahankkeista jatketaan vähäisessä määrin Ukonniemen satama-alueen laajennustöitä ja parannetaan Marjalan venesatama. Mehtimäen jalkapallokentän olosuhteita parannetaan. Lähiliikuntapaikkoja parannetaan Reijolassa ja Hammaslahdessa. Muutoin liikuntapaikkakohdeet toteutetaan liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti.

Kehittämishankkeet keskittyvät lähivuosina Koulukadulle, Asemansseudulle ja Yliopiston läheisyyteen. Joensuun ratapihan peruskorjaushankkeessa varaudutaan rahoittamaan kaupungin osuus. Penttilänrannan venesataman rantarakenteiden toteutusta jatketaan. Rakennetaan Perhepuisto kaupunkikeskustan alueelle. Suunnitelmakauden loppupuolella varaudutaan Suvantosillan itäisen kiertoliittymän suunnittelun aloitukseen.

Yhdyskuntatekniikan investointisuunnitelma vuosille 2021-2023				
Uudisrakentamis-, peruskorjaus- ja satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeista on esitetty vuosirahoitus yhteensä ja kehittämishankkeet yksilöityinä				
YHDYSKUNTATEKNIikka		v.2021	v.2022	v.2023
1. Uudisrakentaminen, menot		5 642 000	5 069 000	3 834 000
2. Peruskorjaus, menot		3 452 000	3 010 000	4 121 000
3. Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeet, menot		750 000	1 062 000	840 000
4. Kehittämishankkeet, menot	Kust.arvio (sis.myös toteutuneet)	4 250 000	3 930 000	4 275 000
Utrantie, Ranta-Mutalantie - Rantakylän aluekeskuksen alikulku, pyöräilyn pääväylä	1 045 000			20 000
Koulukadun kehittäminen	3 195 000	680 000	970 000	670 000
- Taideteos Koulukatu-Siltakatu kiertoliittymä		90 000		
- Koulukatu välillä Niskatu - Yläsatamakatu		540 000		
- Koulukatu välillä Yläsatamakatu - Sairaalakatu		25 000	470 000	
- Koulukatu välillä Sairaalakatu - Pohjoiskatu		25 000	470 000	
- Koulukatu välillä Pohjoiskatu - Rauhankatu			20 000	460 000
- Koulukatu välillä Rauhankatu - Vanamonkatu			10 000	210 000
Siltakatu välillä Kalevankatu - Länsikatu, pyörätiet	410 000	380 000		
Kauppakatu väl. Papinkatu - Suvantokatu	2 100 000	620 000		
Joensuun asemanseutu	7 660 000	250 000	100 000	1 600 000
Kiertoliittymä Suvantosilta / Vanharaitti / Karjalankatu / Tikkamäent	1 250 000			50 000
Green Park	1 914 000	395 000	110 000	
Luostarintien jatko Kuhansaloon	165 000	15 000	150 000	
Siltakatu - Länsikatu kiertoliittymä	390 000	10 000		
Yliopistokatu	230 000	30 000	100 000	100 000
Ratapihan melusuojaus	3 210 000	500 000	1 200 000	1 230 000
Tiaisenuisto	105 000			5 000
Perhepuisto	750 000	50 000	700 000	
Penttilänrannan venesataman rantarakenteet	3 169 500	500 000	600 000	600 000
Ulkoliikuntapaikkojen rahoitussuunnitelman hankkeet				
Hammaslahden urheilukentän peruskorjaus	855 000	820 000		
Menot yhteensä		14 094 000	13 071 000	13 070 000
Rahoitusosuudet				
Greenpark (EAKR rahoitus myönnetty)		194 000	51 000	
Kävelyn ja pyöräilyn investointituki, Kauppakatu (Traficom)		300 000		
Hammaslahden urheilukentän peruskorjaus (rahoitus ei varmistunut)		200 000		
Koillispuiston tekonurmi (rahoitus ei varmistunut)		90 000		
Rahoitusosuudet yhteensä (osa ei vielä varmistunut)		784 000	51 000	0
Netto yhteensä		13 310 000	13 020 000	13 070 000

8 Joensuun Vesi

Joensuun Vesi -liikelaitoksen toiminnan kuvaus

Joensuun Vesi -liikelaitoksen tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesti kaupungin vesihuollosta, joka sisältää vedentuotannon ja johtamisen talousvetenä käytettäväksi sekä jäteveden johtamisen ja puhdistuksen. Joensuun Vesi -liikelaitos huolehtii myös hulevesien ja perustusten kuivatusvesien poisjohtamisen viemäreissään kaupunkirakennepalvelujen kanssa sovitun mukaisesti.

Laitos toimittaa sopimusperusteisesti muille vesihuoltolaitoksille vettä ja vastaanottaa vastaavasti jätevesiä. Laitos tuottaa jossain määrin myös toimialaansa liittyviä muita palveluja.

Laitos toimii kuntalain 9 luvun mukaisena liikelaitoksena niin, että sen toiminta on itsekannattavaa ja kaupunginvaltuuston asettama tulostavoite saavutetaan. Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokuntana toimi 29.2.2020 saakka teknisten palvelujen johtokunta, jonka jälkeen toiminta on jatkunut Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokuntana.

Laitoksen arvot ovat laadukkaat vedet, luotettavuus ja hyvä palvelu.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen strategiset päämäärät ja hankkeet vuosille 2021–2023

Joensuun Vesi -liikelaitoksen strategiset päämäärät ja strategiset hankkeet vuosille 2021–2023 on johdettu Joensuun konsernistrategian pohjalta.

Vetovoima

- Asiakkaiden luottamus vesihuollon toimivuuteen ja toimitusvarmuuteen säilytetään.
- Laitos luo omalta osaltaan toimintaedellytykset niin elinkeinoelämän kehittymiselle kuin viihtyisälle elinympäristöllekin tarjoamalla laadukkaan talousveden ja käsittelemällä jätevedet niin, ettei vastaanottavan vesistön tila laitoksesta johtuvista syistä heikkene.
- Puhdistamoprosesseja kehitetään jatkuvasti ja niiden toiminnoista aiheutuneita ilmapäästöjä vähennetään.
- Palvelujemme laatua parannetaan asentamalla etäluettavia vesimittareita toteuttamissuunnitelman mukaisesti.

Kestävä kaupunki

- Pohjavesialueista pidetään huolta ja uusien vedenottamoalueiden tutkimuksia jatketaan.
- Talousvedelle asetetut laatuvaatimukset saavutetaan.
- Toimintaa kehitetään aktiivisesti ja huomioidaan ympäristönäkökohdat, energiatehokkaat ratkaisut ja uusiutuva energia niin rakentamisessa kuin ylläpidossa.
- Talous pidetään tasapainossa huolehtien, että valtuuston asettama tulostavoite saavutetaan ja toisaalta hinnat pidetään kilpailukykyisinä muihin vastaaviin laitoksiin nähden.

Yhdessä tehden

- Henkilökuntamme on ammattitaitoista, motivoitunutta ja sillä on aktiivinen ote oman työnsä kehittämisessä.
- Kehitetään sähköisiä järjestelmiä sekä teknisiä ratkaisuja yhteistyössä kaupunkiorganisaation, asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet vuonna 2021:

- Asiakkaidemme mukaan veden laatu kokonaisuutena arvioitaessa on maailman parasta.
- Etäluentateknologiaa otetaan käyttöön vaiheittain suunnitelman mukaisesti.
- Toteutetaan ympäristöohjelman mukaisia toimenpiteitä.
- Käynnistetään oman vesihuollon verkostosaneerausohjelman mukaiset toimenpiteet.
- Vakiinnutetaan toimintatavat vesiosuuskuntien liittymisen jälkeen.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP2019	TA 2020	TA2021
Toiminnan laajuus			
Liikevaihto, milj. €	16,38	16,87	17,26
Investoinnit, milj. € (netto)	7,34	10,40*	7,40
Vesijohtoverkosto (km)	818	974	977
Viemäriverkosto (km)	937	1 008	1 013
- jätevesiviemäriverkosto	604	674	677
- hulevesiviemäriverkosto	333	334	336
Suoritteet			
Veden myynti (1000 m ³ /a)	4 186	4 175	4 195
Veden hinta €/m ³ (sis. alv)	1,93	1,98	2,05
Laskutettu jätevesi (1000 m ³ /a)	3 420	3 410	3 420
Jäteveden hinta €/m ³ (sis. alv)	2,54	2,60	2,70
Henkilöstö			
Vakinainen henkilöstö (hlö)	48	46	46

* huomioitu vesiosuuskuntien Joensuun Veteen liittymisen mukainen kirjaus noin 2,7 milj. euroa

9 Rahastot

Itsenäisinä taseyksikköinä toimivia rahastoja ovat tulevaisuusrahasto ja elinkeinorahasto. Rahastojen tulot ja menot yhdistellään muihin kaupungin vastaaviin eriin tilinpäätöksessä sekä talousarviossa kaupungin ulkoisessa tuloslaskelmassa ja ulkoisessa rahoituslaskelmassa.

Rahastojen sijoituspolitiikan mukaan (omistajaohjausjaosto 10.6.2019 § 81) rahastojen sijoitusvarallisuus on hajautettu siten, että osakesijoitusten vaihteluväli on 0-35 % ja korkosijoitusten 55-100 %. Muiden omaisuusluokkien (mm. kiinteistörahastot) vaihteluväli on 0-10 %.

Rahastojen pitkän aikavälin tuottotavoite on 5 %:n tasolla. Korkosijoitusten tuotto-odotus markkina-tilanteesta johtuen on tällä hetkellä heikko, mistä johtuen realistinen, lyhyen aikavälin tuotto-odotukseen perustuva tavoite rahastojen markkina-arvojen kehityksestä vuodelle 2021 on 2,5 %. Tilikauden tulostavoitteeksi voidaan asettaa 2,4 milj. euroa.

Tulevaisuusrahaston tuottoa on rahaston sääntöjen mukaan mahdollista käyttää edistämään pääasiassa korkeaan osaamiseen perustuvien työpaikkojen lisäämistä ja niiden säilyttämistä. Rahaston tuotosta voidaan käyttää rakennuskustannusindeksin muutoksen ylittävä osa.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt yhteistyösopimuksen investointien edistämiseksi (25.6.2018 § 263). Tavoitteena on etsiä uusia työpaikkoja ja investoreita uudella tavalla Greenparkin ja Biotien yrityspuistoihin. Yhteistyösopimuksen perusteella kaupunki maksaa onnistumispalkkiota, mikäli yhteistyöyritys onnistuu saamaan alueelle kontaktointinsa perusteella investointeja. Onnistumispalkkio on suunniteltu katettavaksi tulevaisuusrahastosta ja tulee huomioida talousarviomuutoksen yhteydessä, mikäli sopimuksen mukaisia investointeja toteutuisi.

Elinkeinorahaston pääomaa ja sen tuottoa voidaan käyttää rahastojen tarkoituksen mukaisiin strategisesti merkittäviin ja/tai välittömästi työllisyyttä edistäviin hankkeisiin.

Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelma on liitteessä 6

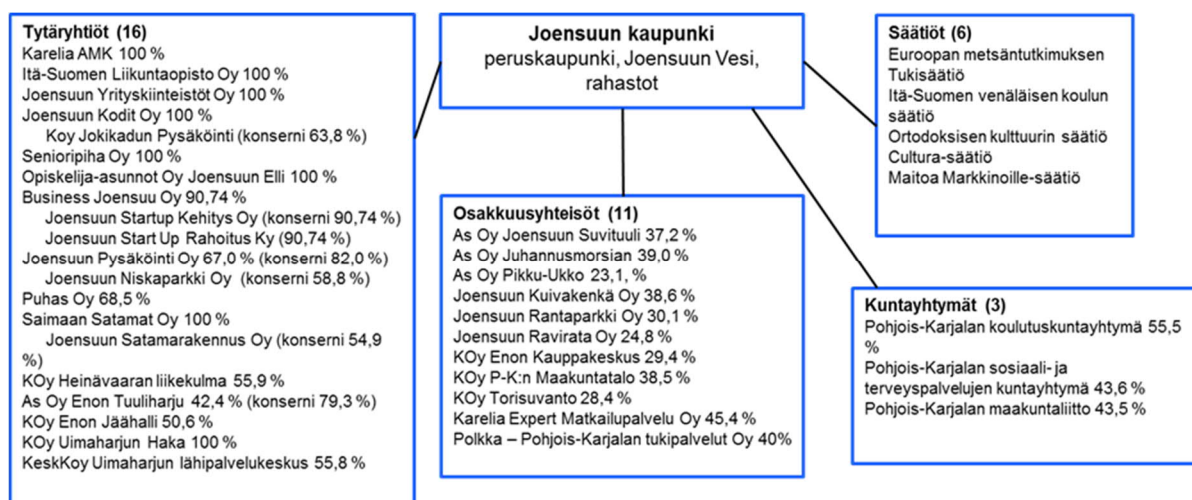

10 Konserni ja konserniyhtiöt

Konsernilla tarkoitetaan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kunnan määräysvallassa olevaan säätiöön sovelletaan kuntalain tytäryhteisösäännöksiä.

Joensuu konserniin kuuluu 1.10.2020 16 tytäryhtiötä sekä neljä tytäryhtiön tytärtä sekä yksi kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalainen yhtiömies on tytäryhtiön tytär. Kaupungilla on lisäksi 11 osakkuusyhtiötä, joissa omistusosuus vaihtelee 20-50 %:n välillä. Kaupunki on jäsenenä kolmessa kuntayhtymässä ja lisäksi osallisena 5 säätiössä.

Joensuun konserni 1.11.2020:

Kaupunginhallitus on päättänyt kahdesta järjestelystä, jotka vaikuttavat konsernirakenteeseen. Kaupunginhallitus päätti 18.11.2019 § 438 KOy Sairaalakadun osakkeiden myynnistä. Kaupan toteutuminen viivästyi koronapandemian johdosta, mutta toteutui lokakuun lopussa. Lisäksi kaupunginhallitus päätti 31.8.2020 § 291 Enon jäähallirakennuksen ostamisesta. Järjestelyn jälkeen yhtiö on tarkoitus purkaa.

Konserniohjauksen välineet ovat omistajapolitiikka, konserniohjeet, tavoite- ja tulossopimukset strategisesti merkittävimpien yritysten kanssa sekä hallitusten nimittäminen. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 25.2.2019 § 25 (muutos 30.9.2019 § 121) ja omistajapolitiikan 18.12.2017 § 156. Tavoite- ja tulossopimukset vuosille 2020-2021 on hyväksytty kaupunginhallituksen omistajaohjausjaostossa ja yhtiöiden hallituksissa vuoden 2019 lopulla.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto, kaupunginjohtaja ja kansliapäällikkö.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto mm. vastaa konsernin omistajapolitiikan ja konserniohjeiden valmistelusta, konserniohjauksesta konserniohjeissa määriteltujen yritysten osalta, hyväksyy tytäryhteisöjen kanssa tehtävät tavoite- ja tulossopimukset ja huolehtii

muutoinkin omistaja ja konserniohjauksen kehittämistä ja omistajuuteen liittyvästä edunvalvonnasta.

Konserniyhtiöiden hallitusten nimeämisprosessi uudistetaan ja kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto antaa asiaa koskevan ohjeistuksen 28.2.2021 mennessä.

Konserniohjeiden mukaan omistajaohjausjaoston ohjauksessa ovat seuraavat tytäryhteisöt:

- Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
- Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy
- Joensuun Kodit Oy
- Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli
- Joensuun Pysäköinti Oy
- Puhas Oy
- Joensuun Yrityskiinteistöt Oy
- Business Joensuu Oy

Lisäksi omistajaohjausjaosto antaa ohjeet kaupungin edustajille seuraavissa yhtiöissä, joissa kaupunki on omistajana:

- Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy
- Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
- Meidän IT ja talous Oy
- Efetta Oy
- Polkka – Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy
- Karelia Expert Matkailupalvelu Oy

Muut yhteisöt ovat hallintopalvelujen ohjauksessa.

Kuntalain mukaan kaupungin talousarviossa ja –suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, kuten konserniyritysten merkittävät investoinnit tai lainakannan muutokset.

Merkittävät tytäryhtiöiden suunnitellut investoinnit vuonna 2021:

Investointimenot	1 000 euroa
Joensuu Kodit Oy	11 000
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	4 000
Op.asunnot Joensuun Elli Oy	2 000
Puhas Oy	853
Business Joensuu Oy	200
Joensuun Pysäköinti Oy	70

Merkittävät tytäryhtiöiden suunnitellut lainakannan muutokset vuonna 2021:

Lainakannan muutos	1 000 euroa
Joensuu Kodit Oy	+2 500
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	+ 2 579
Op.asunnot Joensuun Elli Oy	- 3 000
Business Joensuu Oy	-2 740
Joensuun Pysäköinti Oy	-100

Kaikkien konserniyhtiöiden tulee omalla toiminnallaan tukea Joensuun kaupungin konsernistrategian toteutusta.

Kaikkia konsernin tytäryhtiöitä ja niiden omistajaohjausta koskevat seuraavat tavoitteet vuodelle 2021:

- **Tavoite- ja tulossopimuksien 2020-2021 väliarviointi toteutetaan vuoden 2021 alussa (raportti ja mahdolliset toimenpiteet käsitellään kaupunginhallituksen omistajaohjaustaostossa ja yhtiöiden hallituksissa).**
- **Yhtiöiden lainakannan korkosuojaus on käsitelty yhtiöiden hallituksissa ja linjattu mahdolliset toimenpiteet**

11 Tulos- ja rahoituslaskelmat

11.1 Tuloslaskelma

Peruskaupungin tuloslaskelma vuodelle 2021 on 5,0 milj. euroa alijäämäinen. Ulkoisen laskelman (peruskaupunki, Joensuun Vesi ja rahastot) mukaan kaupungin talous on 38 000 euroa ylijäämäinen vuonna 2021, mutta alijäämäinen vuosina 2022-2023. Vuosikateprosentti vuonna 2021 on 94 %.

Peruskaupungin käyttötalouden toimintakatteen kasvu talousarviomuutosesitykseen nähden on 2,2 % ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 3,6 %. Oman toiminnan menokasvu on talousarviomuutosesitykseen nähden 2,7 % ja alkuperäiseen talousarvion 1,4 %. Vastaavasti Siun soten maksuosuudet kasvavat muutettuun talousarvioon nähden 4,7 % ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 5,0 %. Siun soten kasvuluvuissa ei ole huomioitu vuoden 2020 toteutumaan vaikuttavaa varautumista kuntayhtymän alijäämän kattamiseen.

Ulkoisen tuloslaskelman toimintakatteen kasvu muutettuun talousarvioesitykseen nähden on 2,1 %.

Peruskaupungin tuloslaskelma 1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintakate	-395 539	-407 420	-413 274	-422 225	-433 671	-442 868
Kunnallisvero	225 883	234 000	227 000	231 000	236 000	242 000
Kiinteistövero	21 579	21 700	19 300	21 800	21 900	22 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	21 103	22 000	22 000	26 000	23 000	22 000
Valtionosuudet	145 271	151 500	171 300	164 800	164 000	172 000
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotulot	509	400	400	400	400	400
Muut rahoitustulot	7 163	7 030	7 030	7 030	7 030	7 030
Korkomenot	-1 434	-2 100	-1 700	-2 000	-2 400	-2 800
Muut rahoitusmenot	-5 617	-5 540	-5 540	-5 540	-5 540	-5 540
Vuosikate	18 919	21 570	26 517	21 265	10 719	14 222
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 434	-28 900	-28 000	-28 100	-28 500	-29 000
Arvonalentumiset	-2 987	-1 020	-4 440	-177	-200	-700
Tilikauden tulos	-11 502	-8 350	-5 923	-7 012	-17 981	-15 478
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	-3 190	1 700	2 650	2 000	1 900	1 800
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)	5 562					
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)	4					
Tilikauden yli-/alijäämä	-9 126	-6 650	-3 273	-5 012	-16 081	-13 678

Ulkoinen tuloslaskelma 2021 1 000 euroa	Perus- kaupunki	Joensuun Vesi	Rahastot	Eliminoinnit	Yhteensä
Toimintakate	-422 225	9 658	-10		-412 577
Kunnallisvero	231 000				231 000
Kiinteistövero	21 800				21 800
Osuus yhteisöveron tuotosta	26 000				26 000
Valtionosuudet	164 800				164 800
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	400		200	-315	285
Muut rahoitustulot	7 030	6	2 510	-818	8 728
Korkomenot	-2 000	-315		315	-2 000
Muut rahoitusmenot	-5 540	-818	-300	818	-5 840
Vuosikate	21 265	8 531	2 400	0	32 196
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-28 100	-5 881			-33 981
Arvonalentumiset	-177				-177
Tilikauden tulos	-7 012	2 650	2 400	0	-1 962
Poistoeron muutos	2 000				2 000
Varausten muutos					
Rahastojen muutos					
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-5 012	2 650	2 400	0	38

Ulkoinen tuloslaskelma 1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintakate	-387 072	-398 323	-404 177	-412 577	-423 848	-433 017
Kunnallisvero	225 883	234 000	227 000	231 000	236 000	242 000
Kiinteistövero	21 579	21 700	19 300	21 800	21 900	22 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	21 103	22 000	22 000	26 000	23 000	22 000
Valtionosuudet	145 271	151 500	171 300	164 800	164 000	172 000
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	365	285	185	285	285	285
Muut rahoitustulot	4 323	8 728	7 928	8 728	8 728	8 728
Korkomenot	-1 434	-2 100	-1 700	-2 000	-2 400	-2 800
Muut rahoitusmenot	-332	-5 840	-6 140	-5 840	-5 840	-5 840
Vuosikate	29 687	31 950	35 696	32 196	21 825	25 356
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-32 442	-34 310	-33 410	-33 981	-34 556	-35 084
Arvonalentumiset	-2 987	-1 020	-4 440	-177	-200	-700
Tilikauden tulos	-5 742	-3 380	-2 154	-1 962	-12 931	-10 428
Poistoeron muutos	-3 167	1 700	2 650	2 000	1 900	1 800
Varausten muutos	5 867					
Rahastojen muutos	4					
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-3 040	-1 680	496	38	-11 031	-8 628

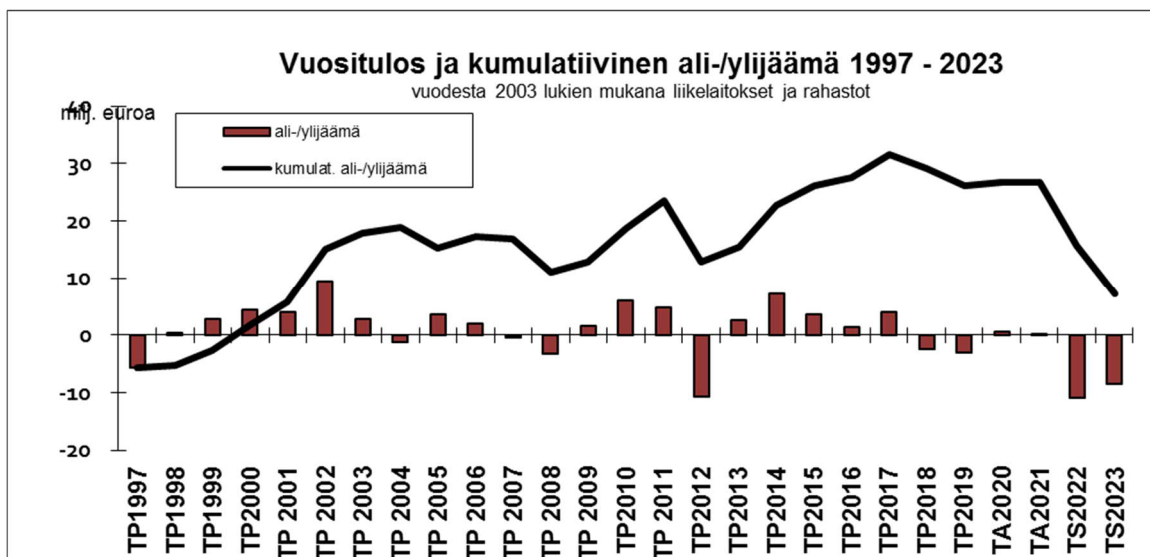
Tuloslaskelman tunnusluvut	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot toimintamenoista %	16 %	22 %	22 %	21 %	21 %	21 %
Vuosikate %	84 %	90 %	94 %	94 %	63 %	71 %
Vuosikate €/asukas	386	414	462	415	280	324
Kertynyt yli-/alijäämä milj. euroa	26,2	24,5	26,7	26,7	15,7	7,1
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	340	318	346	345	202	90

Talousarvio ja taloussuunnitelma täyttävät kuntalain 110 §:n 3 momentin edellytykset, jonka mukaan *Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.*

Kaupungin talous on toteutumaennusteen mukaan vuonna 2020 tasapainossa ja myös vuoden 2021 talousarvio on tasapainossa. Kaupungin talouden tilanne on kuitenkin heikkenemässä vuodesta 2022 eteenpäin valtion tukitoimien päättyessä. Toiminnan sopeuttamiseksi odotettavissa olevaan tulotasoon tulee vuoden 2021 aikana sekä omassa että Siun soten toiminnassa jatkaa menokasvun pienentämiseksi suunniteltuja rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia. Toiminnallisten ja rakenteellisten muutosten eteenpäin viemisen tärkeyttä korostaa myös se, että vuoden 2021 talousarvion toteutumiseen liittyy koronapandemian aiheuttaman epävarmuuden johdosta poikkeuksellisen paljon riskejä. Merkittävimmät riskit kohdistuvat verokertymien toteutumiseen – mikäli talouden suhdannetilanne kehittyisi ennakoitua huonommin koronapandemian torjuntaan liittyvien rajoitustoimien tai koronapandemian aiheuttaman epävarmuuden johdosta, on riski, että verotulokertymä jää talousarviossa ennakoitua heikommaksi. Käyttötalouden puolella merkittävimmät riskit kohdistuvat henkilöstökuluihin, mm. sijaisten käyttö voi kasvaa. Lisäksi käyttötalouden tulokertymään sisältyy riski, jos kuntalaisten palveluiden käyttö jää pysyvämmiin koronapandemian alkua alhaisemmalle tasolle. Toisaalta talouden suhdannetilanteen epävarmuus voi vaikuttaa kaupungin rahastojen kehitykseen ja tonttien myyntivoittotavoitteen toteutumiseen.

Valtion kuntataloutta koskevien tukitoimien vaikutuksen päättyessä vuonna 2022 kasvaa alijäämä nykyisillä tulo-odotuksilla. Vuosien 2022-2023 käyttötalouden menoissa on huomioitu tiedossa olevat muutokset mm. toimitiloissa sekä arvio kustannustason muutoksista. Nykyisillä vero- ja valtionosuusennusteilla talouden tasapainotavoitteen saavuttaminen näyttää haasteelliselta ilman valtion lisätoimia, uusia menoja alentavia toimenpiteitä tai tuloperusteiden tarkistuksia. Talouden linjauksia tuleville vuosille valmistellaan osana uuden strategian valmistelua. Linjauksissa tulee huomioida myös sote-uudistuksen toteutuminen ja sen ennakoitu kaupungin taloutta heikentävä vaikutus sote-uudistuksen voimaantulon jälkeen. Koronapandemian johdosta talouden näkymät ovat poikkeuksellisen epävarmat, mutta mikäli talouden suhdannetilanne ja sen myötä verotulokertymä kehittyisi nyt ennakoitua paremmin, se pienentäisi tulevaa tasapainottamisen tarvetta. Toisaalta toiminnallisten ja rakenteellisten muutosten eteenpäin viemisellä voidaan pienentää tulevien vuosien haasteita.

Kaupungin vuoden 2019 taseen mukainen kumulatiivinen ylijäämä oli 26,2 milj. euroa. Ylijäämäpuskuri on säilymässä kuluvan vuoden tasapainossa olevan tulosennusteen mukaisesti tai kasvaa hie-
man. Talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudella kumulatiivinen alijäämä olisi pienentymässä ilman uusia toimenpiteitä 20 milj. eurolla.

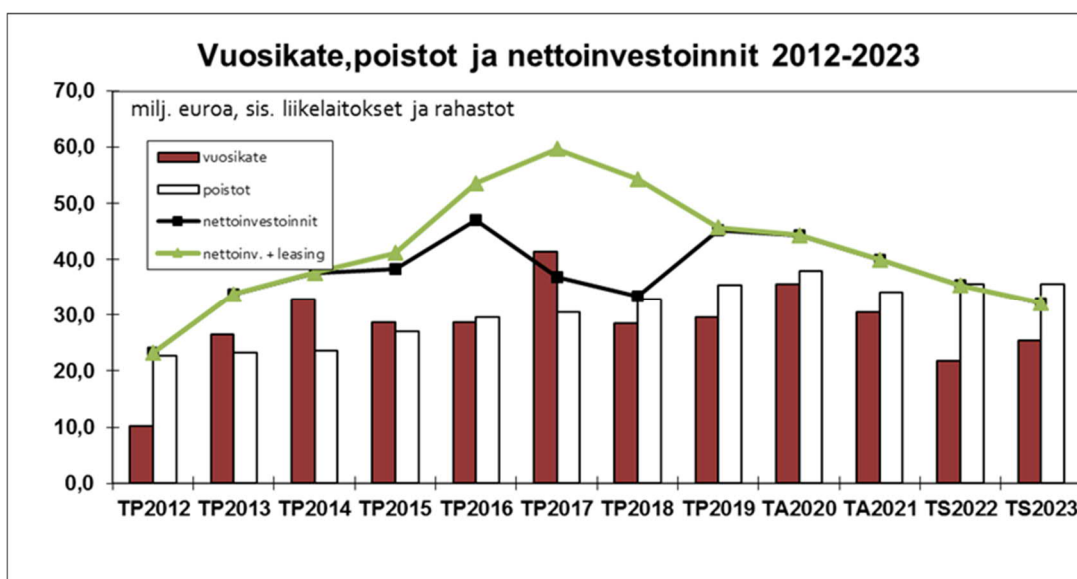

11.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Rahoituslaskelma kertoo, kuinka paljon toiminnan ja investointien rahavirta on yli-/alijäämäinen. Rahoitustoiminnan rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan ja investointien kassavirta on katettu tai miten ylijäämäinen kassavirta on muuttanut rahoitusasemaa.

Rahoituslaskelma on rahavirtaluonteinen, sen lopussa esitetään toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutus kunnan maksuvalmiuteen. Vaikutus maksuvalmiuteen kuvaa kunnan rahoitusarvopapereiden sekä rahojen ja pankkisaamisten muutosta vuoden aikana.

Peruskaupungin vuosikate ei riitä rahoittamaan nettoinvestointeja. Toiminnan ja investointien nettokassavirta vuonna 2021 on 20,7 milj. euroa alijäämäinen. Liikelaitos ja rahastot huomioiden nettokassavirta on 17,2 milj. euroa alijäämäinen. Nettoinvestointien määrä laskee taloussuunnitelmakaudella.

Peruskaupungin rahoituslaskelma, 1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	18 919	21 570	26 517	21 265	10 719	14 222
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-2 587	-3 250	3 750	-9 450	-2 250	-2 250
	16 333	18 320	30 267	11 815	8 469	11 972
Investointien rahavirta						
Investointimenot (-)	-45 561	-40 408	-38 542	-36 772	-31 194	-26 522
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	915	890	890	1 534	52	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	7 246	3 700	3 700	2 700	2 500	2 500
	-37 400	-35 818	-33 952	-32 538	-28 642	-24 022
Toiminnan ja investointien rahavirta	-21 068	-17 498	-3 685	-20 722	-20 172	-12 050
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-531	-500	-500	-500	-500	-500
Antolainasaamisten vähennys	2 493	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	1 962	500	500	500	500	500
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	52 000	45 000	20 000	54 000	56 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-31 215	-33 400	-33 400	-34 400	-38 000	-38 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	-4 044		14 000			
	16 741	11 600	600	19 600	18 000	11 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 229	2 700	2 700	700	700	700
Vaikutus maksuvalmiuteen	864	-2 698	115	78	-972	650

Ulkoisen rahoituslaskelma 2021 1 000 euroa	Perus- kaupunki	Joensuun Vesi	Rahastot	Yhteensä
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	21 265	8 531	2 400	32 196
Satunnaiset erät				0
Tulorahoituksen korjaukset	-9 450			-9 450
	11 815	8 531	2 400	22 746
Investointien rahavirta				
Investointimenot (-)	-36 772	-7 610		-44 382
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	1 534	210		1 744
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	2 700			2 700
	-32 538	-7 400	0	-39 938
Toiminnan ja investointien rahavirta	-20 722	1 131	2 400	-17 191
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-500			-500
Antolainasaamisten vähennys	1 000			1 000
	500	0	0	500
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	54 000			54 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-34 400			-34 400
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	0			0
	19 600	0	0	19 600
Muut maksuvalmiuden muutokset	700	0		700
Vaikutus maksuvalmiuteen	78	1 131	2 400	3 609

Ulkoinen rahoituslaskelma 2019-2023, 1 000 euroa	TP2019	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	29 687	31 950	35 697	32 196	21 825	25 356
Satunnaiset erät						0
Tulorahoituksen korjaukset	-2 587	-3 250	3 750	-9 450	-2 250	-2 250
	27 100	28 700	39 447	22 746	19 575	23 106
Investointien rahavirta						
Investointimenot (-)	-53 298	-51 063	-49 197	-44 382	-39 004	-35 057
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	1 310	1 145	1 145	1 744	262	635
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	7 246	3 700	3 700	2 700	2 500	2 500
	-44 743	-46 218	-44 352	-39 938	-36 242	-31 922
Toiminnan ja investointien rahavirta	-17 643	-17 518	-4 905	-17 191	-16 666	-8 816
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-531	-500	-500	-500	-500	-500
Antolainasaamisten vähennys	2 816	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	2 285	500	500	500	500	500
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	52 000	45 000	20 000	54 000	56 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-31 215	-33 400	-33 400	-34 400	-38 000	-38 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	-3 465	0	14 000	0	0	0
	17 320	11 600	600	19 600	18 000	11 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 053	5 360	5 360	700	700	700
Vaikutus maksuvalmiuteen	5 015	-58	1 555	3 609	2 534	3 884

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP2019	TA2020A	TA2020M	TA2021	TS2022	TS2023
Lainakanta	251 952	263 552	252 552	272 152	290 152	301 652
Lainat €/asukas	3 279	3 405	3 263	3 500	3 715	3 847

Rahoituslaskelman tulorahoituksen korjauksissa on huomioitu käyttötalouteen kohdistuvat myyntivoitot. Peruskaupungin myyntivoitoista Joensuun Tilakeskus –taseyksikölle kohdistuu 0,25 milj. euroa ja 2,2 milj. euroa ovat muun peruskaupungin myyntivoitoja (tonttien myyntivoitot). Lisäksi tulorahoituksen korjauksissa on huomioitu varautuminen Siun soten alijäämän kattamiseen.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot on esitetty myyntitulojen mukaisina ja sisältävät siten myös myyntivoitot.

Antolainoissa vuokratilohankkeiden III-sijalainoihin on varattu 0,5 milj. euroa. Kolmassijalainoista peritään 1,0 %-yksikön marginaali (viitekorkona peruskorko).

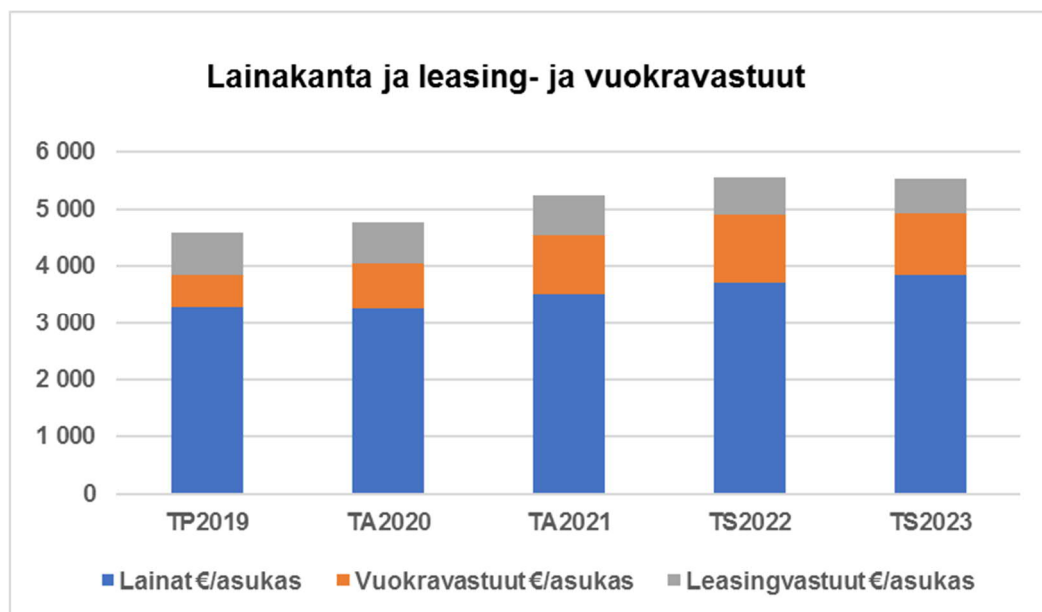
Muissa maksuvalmiuden muutoksissa on huomioitu vuosina 2021-2023 sopimusten mukaiset asemanseudun maankäyttökorvaustulot.

Peruskaupungin pitkäaikaisen lainan tarve vuodelle 2021 on 54 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa lyhennetään 34,4 milj. euroa. Lainakanta kasvaa 3 500 euroon/asukas vuonna 2021. Vuonna 2022 arvioitu lainakanta on 3 715 euroa/asukas ja vuonna 2023 3 847 euroa/asukas. Vuosien 2022-2023 talousarvio on taloussuunnitelmassa alijäämäinen ja edellyttää toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi. Tämä vaikuttaa myös arvioitua lainakantaa pienentävästi.

Talonrakennushankkeita on toteutettu vuosina 2015-2019 leasingrahoituksella. Vuoden 2019 lopussa kaupungilla on leasingvastuita jäännösarvot huomioiden päiväkotij- ja kouluhankkeiden osalta noin 750 euroa/asukas. Taloussuunnitelmakauden leasingvastuiden määrä vähenee.

Osa kaupungin palvelutuotannon tiloista on vuokrattu. Vuokravastuiden määrässä huomioidaan sekä määräaikaiset vuokrasopimukset että toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset irtisanomisehdon mukaisesti. Toimitilojen vuokravastuiden määrä oli vuoden 2019 lopussa 569 euroa/asukas. Vuokravastuiden määrä on kasvamassa taloussuunnitelmakaudella.

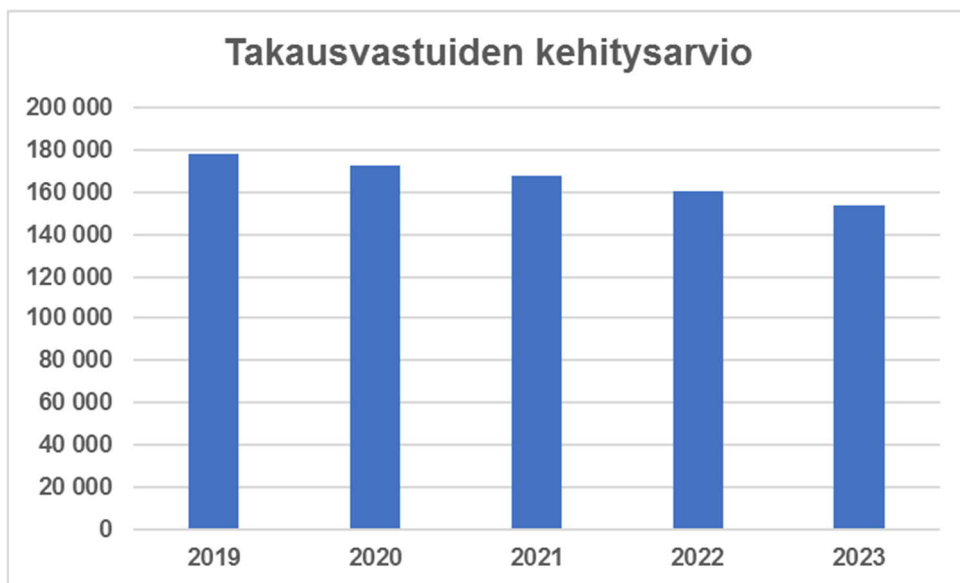
Kokonaisuutena lainakannan ja pitkäaikaisten leasing- sekä vuokravastuiden kasvu pysähtyy vuonna 2023, mikäli tulo-rahoituksen sekä investointien taso toteutuu suunnitellusti. Laina- sekä leasing- ja vuokravastuiden arvioitu määrä on vuoden 2020 lopussa noin 4 800 euroa/asukas ja kasvaa taloussuunnitelmakaudella vajaaseen 5 600 euroon/asukas.

Lainakanta ja leasingvastuiden kehitys huomioiden talousarvio- ja suunnitelma toteuttaa konserni-strategiasta johdettua tavoitetta, jonka mukaisesti investointitaso lasketaan tasolle, jonka myötä velkaantumisen ja leasing- ja vuokravastuiden pysähtyy. Vastuiden kasvun pysäyttäminen edellyttää, että uusien hankkeiden aikataulutus päätetään huomioiden vastuiden kehitystä koskeva arvio.

Kaupungin takausvastuut 31.12.2019 yhteensä 177,8 milj. euroa. Tästä konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset olivat 175,6 milj. euroa. Takausvastuut ovat kasvaneet viime vuosina erityisesti opiskelija-asuntotuotantoa koskevien takausten seurauksena. Vuoden 2020 aikana ei ole tehty uusia takauspäätöksiä, mutta yhden kaupungin takauksen kohteena olevan lainan ehtojen muutos hyväksyttiin. Vastuiden määrä kääntyiikin vuoden 2020 aikana laskuun. Vuonna 2021

varaudutaan uuden takauksen myöntämiseen Joensuun Yrityskiinteistöt Oy:lle. Kokonaisuutena takausvastuiden määrä laskee edelleen vuoden 2021 aikana.

TULOSALUEKOHTAISET MUUTOKSET 2021		
1 000 euroa		
Tulosalue/muutos	€ Selite	
12 Kaupunginhallitus		
120 Yleishallinto		
Talousarvio 2020 (muutos)	-8 348	
- henkilöstökulujen muutos	-227	Virka- ja työehtosop.mukainen kor, hlöstö muutokset, kokouspalkkiot
- tilavuokrien muutokset	-54	Asemanseudun paikoitustalo/väestösuoja
- tapahtumatukien taso	120	Tapahtumatukien tason palautus, v. 2020 korotettu taso
- historiakirjan varaus	50	Varaus 50te, vuonna 2020 100te
- jäsenmaksut ja avustukset	-105	Maakuntaliiton jäsenmaksu, varaus avustuksiin mm. elokuvatuotanto
- kv-toiminnan taso	25	Kv-toiminnan määräraha
- laajakaistarakentamisen varauksen muutos	92	Laajakaistarakentamishankkeen varaus v. 2020 92 te jää pois
- verotuskustannusten muutos	-47	Verotuskustannusten kasvu ennakkolaskelmien mukaan
- lakkautuneiden toimintojen eläkevastuut	-90	Arvio vuoden 2020 toteutumaennusteen perusteella
- myyntivoittojen taso	-800	Myyntivoittojen taso 2,2 me, vuonna 2020 3 me
- kehittämishankemäärärahat	378	Luotsin ja Topakka-hankkeen omarahoitusosuuksien siirto
- kehittämishankemäärärahat/ekosysteemisopimus	-380	Kehittämishankemäärärahojen korotus, ekosysteemisop.omarahoitus
- muut muutokset	226	Muut pienemmät muutokset
Talousarvio 2021	-9 160	
140 Työllistäminen		
Talousarvio 2020 (muutos)	-14 148	
- kesätyöllistämisen määrärahojen siirto	201	Kesätyöllistämisen määrärahojen siirto konsernipalveluihin
- Luotsin ja Topakka-hankkeen omarahoitusosuudet	-378	Luotsin ja Topakka-hankkeen omarahoitusosuuksien siirto
- työllistämistoimenpiteiden muutokset	-485	Kuntakokeilu ym.muut työllistämistoimenpiteet
Talousarvio 2021	-14 810	
150 Konsernipalvelut		
Talousarvio 2020 (muutos)	-4 130	
- henkilöstökulujen muutos	-68	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- kesätyöllistämisen määrärahojen siirto	-201	Kesätyöllistämisen määrärahojen siirto työllistämisen tulosalueelta
- hissiavustukset	50	Hissiavustusten varaus 100te, vuonna 2020 150te
Talousarvio 2021	-4 349	
160 Tilakeskus		
Talousarvio 2020 (muutos)	17 576	
- vuokratulojen muutos	426	Tilakeskuksen saamien vuokratulojen muutos
- henkilöstökulujen muutos	-30	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- purkukohteiden varausten muutos	440	Varaus purkukuluihin (v. 2020 1,04me, v. 2021 0,6 me)
- vuokramenojen muutos	-1 260	Ulkoa vuokrattavien kohteiden vuokramenojen muutos
- muiden menojen muutos	-276	Lämmitys, sähkö, vesi, välilliset ja välittömät verot
Talousarvio (toimintakate) 2020	16 877	
Rahoituskulut	-5 486	Korvaus peruspääomasta
Poistot	-11 662	Rakennusten poistot
Arvonalentumiset	-177	Käytöstä poistettujen tilojen arvonalentumiset
Tilikauden tulos	-448	

Tulosalue/muutos		€ Selite
170 Siun soten maksusuudet		
Talousarvio 2020 (muutos)	-252 530	Ei sisällä varautumista Siun soten alijäämän kattamiseen
- sotepalveluiden maksusuuden muutos	-10 858	Sote-palvelujen maksusuuden kasvu
- sotepalveluiden eläkevastuiden muutos	-340	Arvio vuoden 2020 toteutumaennusteen perusteella
- ympäristöterveydenhuollon maksusuuden muutos	-36	Ymp.terveydenhuollon maksusuuden kasvu
- pelastustoimen maksusuuden muutos	-636	Pelastustoimen maksosuuden kasvu
- muiden sotepalvelujen menojen muutokset	80	Asiakas- ja potilastiet. siirto Kanta-arkistoon, muutos v. 2020
Talousarvio 2021	-264 320	
184 Elinvoimapaalvelut		
Talousarvio 2020 (muutos)	-2 350	
- ei muutoksia	0	
Talousarvio 2021	-2 350	
190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi		
Talousarvio 2020 (muutos)	3	
- toimintamenojen muutos	21	Toimintamenojen muutos (henk.menot)
- toimintatulojen muutos	-24	Komissioiden muutos, komissioiden kattavat menot
Talousarvio 2021	0	
Hyvinvointipalvelut		
Kasvatus- ja koulutuslautakunta		
400 Hyvinvointipalv. talous- ja hallintopalvelut		
Talousarvio 2020 (muutos)	-1 363	
- henkilöstökulujen muutos	15	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- tilavuokrien muutokset	13	Tilavuokrien muutos
- siirto hyvinvoinnin kehittämispalveluihin	40	htv siirto kehittämispalveluihin
- kertaluonteisten erien poisto	-3	mm. kertaluonteisen radonmittauksen poisto, v. 2020 kertaluont.erien palautus
- yhteisötalon kustannusten siirto	14	Yhteisötila Sataman kustannusten siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin
Talousarvio 2021	-1 284	
405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut		
Talousarvio 2020 (muutos)	-7 325	
- henkilöstökulujen muutos	-93	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- henkilöstökulujen muutos	245	Toiminnalliset muutokset
- tilavuokrien muutokset	-16	Palveluverkon muutos, indeksin mukainen muutos
- siirto talous- ja hallintopalveluista	-40	Siirto hyvinvointipalv.talous- ja hallintopalveluista
- nuorisovaltuuston vaalit	15	Nuorisovaltuuston vaalien kertaraha
- siirto koulutuspalveluista	-6 872	Siirrot koulutuspalveluista, erityisopettajat
- Enon kerhotoiminta	-35	Siirto varhaiskasvatuksen tulosalueelta
- siirto koulutuspalveluista	-484	Iltapäivätoiminnan siirto koulutuspalvelujen tulosalueelta
- siirto koulutuspalveluista	25	Iltapäivätoiminnan toiminnan tulojen siirto koulutuspalvelujen tulosalueelta
- siirto varhaiskasvatuspalveluista	-10	Leikkikenttätoiminnan siirto varhaiskasvatuksen tulosalueelta
- siirto talous- ja hallintopalveluista	-14	Yhteisötila Sataman kustannusten siirto talous- ja hallintopalveluista
- nuorisopalvelun toiminnan muutos	20	Kumppanuushanke päättyy
- talousarvion 2020 toimintamenojen palautus	-200	Poikkeusolojen vaikutus vuoden 2020 toteutumaan, toiminta normalisoituu
Talousarvio 2021	-14 784	

Tulosalue/muutos	€	Selite
410 Koulutuspalvelut		
Talousarvio 2020 (muutos)	-68 621	
- henkilöstökulujen muutos	-375	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- henkilöstökulujen muutos	735	Toiminnalliset muutokset
- tilavuokrien muutokset	-188	Palveluverkon muutos, indeksin mukainen muutos
- sopimusmuutokset	77	Koulu- ja ruokakaljetukset sekä kalustonhoitosopimukset pienenevät
- A1 kielen opetus	-60	EN -varhentaaminen, kevät lukukaudelle
- v. 2020 aloittavien oppilaiden määrän muutos	200	Oppilasmäärän muutos
- siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin	631	Eriyisop. siirtyvät koulutuspalvelujen yhteisistä
- siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin	6 241	Eriyisopettajat siirtyvät perusopetuksesta
- siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin	484	Iltapäivätoiminnan siirto koulutuspalvelujen tulosalueelta
- siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin	-25	Iltapäivätoiminnan toiminnan tulojen siirto koulutuspalvelujen tulosalueelta
- Lyseon muutos Tiedepuistolle	-20	Ateriapalvelut, vuoden 2020 muutoksen poistuminen
- oppivelvollisuuden laajentaminen	-85	Varaus lukio-opetuksen oppimateriaaleihin
- kotikuntakorvaukset	-475	Kotikuntakorvausten muutos
Talousarvio 2021	-61 480	
440 Varhaiskasvatuspalvelut		
Talousarvio 2020 (muutos)	-37 346	
- henkilöstökulujen muutos	-453	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- tilavuokrien muutokset	62	Palveluverkon muutos, indeksin mukainen muutos
- päiväkotiverkon muutos	-100	Vuokratilat+ henkilöstökulut kevään ajalle tilapäiselle hoidon tarpeelle
- lastenmäärän muutos	200	Lapsimäärän vähenemisen vaikutus
- talousarvion 2020 toimintamenojen palautus	-600	Poikkeusolojen vaikutus vuoden 2020 toteutumaan, toiminta normalisoituu
- talousarvion 2020 toimintatuottojen palautus	600	Poikkeusolojen vaikutus vuoden 2020 toteutumaan, toiminta normalisoituu
- siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin	35	Enon kerhotoiminnan siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin
- siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin	10	Leikkikenttätoiminnan siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin
- siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin	93	Henkilöstömenovarauksen siirto hyvinvoinnin edistämisen palveluihin
- asiakasmaksujen muutos	-400	Asiakasmaksulain muutosten vaikutus
Talousarvio 2021	-37 899	
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta		
660 Kulttuuripalvelut		
Talousarvio 2020 (muutos)	-12 260	
- henkilöstökulujen muutos	-97	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- tilavuokrien muutokset	-105	Palveluverkon muutos, indeksin mukainen korotus
- toimintatavan muutos	-11	Suomi.fi verkkomaksamisen vuosikustannukset
- kirjastojärjestelmän palvelimen muutos	-6	Kirjaston palvelimen muutos
- talousarvion 2020 toimintamenojen palautus	-1 080	Poikkeusolojen vaikutus vuoden 2020 toteutumaan, toiminta normalisoituu
- talousarvion 2020 toimintatuottojen palautus	500	Poikkeusolojen vaikutus vuoden 2020 toteutumaan, toiminta normalisoituu
- kulttuuriavustukset	-20	Kulttuurikeskusten vuosiavustusten lisäys
Talousarvio 2021	-13 079	
690 Liikuntapalvelut		
Talousarvio 2020 (muutos)	-8 598	
- henkilöstökulujen muutos	-22	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, sivukulujen muutos
- tilavuokrien muutokset	5	Palveluverkon muutos, indeksin mukainen korotus
- toiminnan muutokset	27	Toimintatapojen muutokset
- Mehtimäkihallin käynnistyminen	-18	Mehtimäkihallin käyttöönoton aloitus
- talousarvion 2020 toimintamenojen palautus	-565	Poikkeusolojen vaikutus vuoden 2020 toteutumaan, toiminta normalisoituu
- talousarvion 2020 toimintatuottojen palautus	501	Poikkeusolojen vaikutus vuoden 2020 toteutumaan, toiminta normalisoituu
- urheiluakatemia rahoitus	-52	Urheiluakatemia rahoitus
Talousarvio 2021	-8 722	

Tulosalue/muutos	€	Selite
Kaupunkiympäristöpalvelut		
75 Kaupunkirakennelautakunta		
<u>210 Kaupunkirakennelautakunnan yhteiset palvelut</u>		
Talousarvio 2020 (muutos)	-1 055	
- henkilöstökulujen muutos	-14	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- tilavuokrien muutokset	10	Tilamuutokset
- eläkemenoerusteiset maksut	-2	Arvio vuoden 2020 toteutumaennusteen perusteella
- organisaatiouudistus	24	Johtokunnan lakkauttaminen, hallintosääntömuutos
- sisäisen erän poisto	-227	Hallinnon veloituksen tilapäinen poisto (org.muutos)
- sisäisen erän muutos	-3	Logistiikan autot, uudelleen kohdistus
- muut muutokset	10	Muut tulosalueen muutokset
Talousarvio 2021	-1 257	
<u>240 Yhdyskuntasuunnittelu</u>		
Talousarvio 2020 (muutos)	-1 038	
- henkilöstökulujen muutos	-17	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- henkilöstökulujen muutos	21	Hallintosäännön muutos, siirto rakennusvalvontaan
- tulojen/menojen muutos	-55	Kertaluontoisen leikkauksen palautus, ta-muutos 2020
- tilavuokrien muutokset	2	Tilamuutokset
- eläkemenoerusteiset maksut	-2	Arvio vuoden 2020 toteutumaennusteen perusteella
- sisäisen erän muutos	1	Logistiikan autot, uudelleen kohdistus
Talousarvio 2021	-1 089	
<u>245 Joukkoliikenne ja logistiikka</u>		
Talousarvio 2020 (muutos)	-2 950	
- henkilöstökulujen muutos	8	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- tilavuokrien muutokset	-5	Tilamuutokset
- joukkoliikenteen muutos	-485	Palvelutason muutokset, vuoden 2020 avustuksen vaikutus
- eläkemenoerusteiset maksut	-5	Arvio vuoden 2020 toteutumaennusteen perusteella
Talousarvio 2021	-3 436	
<u>270 Maaomaisuus</u>		
Talousarvio 2020 (muutos)	6 825	
- henkilöstökulujen muutos	33	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- tilavuokrien muutokset	-4	Indeksin mukainen korotus/tilamuutokset
- maanvuokrat	180	Uudet sopimukset, päättyvien vuokrasop.muutos, indeksit
- maankäyttökorvaukset	700	Maankäyttökorvausten muutos (0,3 me> 0,7 me)
- henkilöstökulujen muutos	-19	0,5 htv siirto yhdyskuntatekniikan tulosalueelta
- eläkemenoerusteiset maksut	-11	Arvio vuoden 2020 toteutumaennusteen perusteella
- sisäisen erän poisto	19	Hallinnon veloituksen tilapäinen poisto (org.muutos)
- sisäisen erän muutos	25	Logistiikan autojen veloitusten vähennys/kohdistus
Talousarvio 2021	7 747	
<u>280 Yhdyskuntatekniikka</u>		
Talousarvio 2020 (muutos)	-7 919	
- henkilöstökulujen muutos	-37	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- tilavuokrien muutokset	5	Tulojen lisäys
- henkilöstökulujen muutos	19	0,5 htv siirto maaomaisuuden tulosalueelle
- katujen talvihoito	-80	Pyörätiedien kunnossapitoluokan b nostaminen
- tieliikennelainsäädännön muutokset	-45	Tieliikennelainsäädännön muutokset
- hulevesimaksun muutos	-15	Hulevesimaksun muutos
- eläkemenoerusteiset maksut	-45	Arvio vuoden 2020 toteutumaennusteen perusteella
- sisäisen erän poisto	62	Hallinnon veloituksen tilapäinen poisto (org.muutos)
- tilavuokrien muutokset	44	Vähennys, tilamuutokset
- sisäisen erän muutos	10	Logistiikan autojen vähennys
Talousarvio 2021	-8 001	
80 Joensuun alueellinen jätelautakunta		
<u>810 Joensuun alueellinen jätelautakunta</u>		
Talousarvio 2020 (muutos)	0	
- henkilöstökulujen muutos	-3	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- tilavuokrien muutokset	3	Tilojen muutos
Talousarvio 2021	0	

Tulosalue/muutos	€	Selite
85 Rakennus- ja ympäristölautakunta		
850 Rakennus- ja ympäristölautakunta		
Talousarvio 2020 (muutos)	-116	
- henkilöstökulujen muutos	-1	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- sisäisen erän muutos	-4	Logistiikan autot, uudelleen kohdistus
Talousarvio 2021	-121	
860 Pysäköinninvalvonta		
Talousarvio 2020 (muutos)	192	
- henkilöstökulujen muutos	-1	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henk.kulujen muutos
- pysäköintivirhemaksu	55	lippumäärä 10 900 > 12 000
- eläkemenoperusteiset maksut	-1	Arvio vuoden 2020 toteutumaennusteen perusteella
Talousarvio 2021	246	
870 Rakennusvalvonta		
Talousarvio 2020 (muutos)	-150	
- henkilöstökulujen muutos	-14	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- tulojen lisäys	28	Rakennusvalvonnan tulot
- eläkemenoperusteiset maksut	5	Arvio vuoden 2020 toteutumaennusteen perusteella
- tilavuokrien muutokset	5	Tilojen vähennys
- sisäisen erän muutos	1	
Talousarvio 2021	-125	
880 Ympäristönsuojelu		
Talousarvio 2020 (muutos)	-251	
- henkilöstökulujen muutos	13	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henkilöstömuutokset
- eläkemenoperusteiset maksut	4	Arvio vuoden 2020 toteutumaennusteen perusteella
- tilavuokrien muutokset	13	Tilojen vähennys
- hankevaraus	-11	Etätöhanke (tulot 16,8 menot 28)
- sisäisen erän muutos	6	Logistiikan autot, uudelleen kohdistus
Talousarvio 2021	-226	

PERUSKAUPUNGIN TULOSLASKELMIEN YHTEENVETO

LIITE 2

Tiliryhmä/toimielin 1 000 euroa	Kaupungin- valtuusto	Tarkastus- lautakunta	Kaupungin- hallitus	Kasvatus- ja koulutusltk	Kulttuuri- ja liikuntalk	Kaupunki- rakennelk	Joensuun alueellinen jätelautak	Rakennus- ja ympäristö- lautakunta	Perus- kaupunki yhteensä
Toimintatuotot	0	0	54 841	5 348	6 728	27 122	196	1 386	95 620
Myyntituotot	0	0	1 148	835	2 134	16 573	195	26	20 912
Maksutuotot	0	0	0	2 745	2 973	1 444	0	732	7 894
Tuet ja avustukset	0	0	1 352	1 564	389	880	1	21	4 207
Muut toimintatuotot	0	0	52 341	204	1 232	8 225	0	607	62 608
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	3 879	0	0	3 879
Toimintakulut	-498	-104	-332 953	-120 796	-28 529	-37 037	-196	-1 612	-521 724
Henkilöstökulut	-288	-42	-13 581	-63 019	-14 649	-6 753	-156	-1 135	-99 623
Palkat ja palkkiot	-267	-41	-9 616	-51 475	-11 735	-4 962	-131	-896	-79 125
Henkilösivukulut	-21	-1	-3965	-11 543	-2 913	-1 791	-25	-239	-20 499
Eläkekulut	-17	0	-3 609	-9 604	-2 472	-1 605	-20	-206	-17 534
Muut henkilösivukulut	-4	0	-357	-1 939	-442	-186	-5	-33	-2 965
Palvelujen ostot	-126	-61	-278 625	-24 756	-2 962	-25 076	-30	-297	-331 933
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13	0	-7 874	-2 583	-1 303	-2 887	-1	-26	-14 686
Avustukset	-31	0	-14 181	-8 211	-414	-323	0	-14	-23 174
Muut toimintakulut	-40	-1 500	-18 691	-22 227	-9 202	-1 997	-9	-139	-52 308
Toimintakate	-498	-104	-278 112	-115 448	-21 801	-6 036	0	-226	-422 225
Suunnitelman mukaiset poistot	-2	0	-12 084	-1 060	-374	-14 564	0	-16	-28 100
Arvon alentumiset	0	0	-177	0	0	0	0	0	-177

INVESTOINTIOSAN YHTEENVETO

Toimielin/tulosalue	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	TS2022	TS2023
12 Kaupunginhallitus					
120 Yleishallinto					
Investointitulot	3 200 000	3 200 000	2 400 000	2 200 000	2 200 000
Investointimenot	-2 716 000	-2 716 000	-1 820 000	-1 820 000	-1 820 000
Nettoinvestoinnit	484 000	484 000	580 000	380 000	380 000
150 Konsernipalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-20 000	-20 000	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-20 000	-20 000	0	0	0
160 Tilakeskus					
Investointitulot	300 000	300 000	1 050 000	300 000	300 000
Investointimenot	-20 355 000	-18 489 000	-18 709 000	-14 147 000	-10 922 000
Nettoinvestoinnit	-20 055 000	-18 189 000	-17 659 000	-13 847 000	-10 622 000
12 Kaupunginhallitus yhteensä					
Investointitulot	3 500 000	3 500 000	3 450 000	2 500 000	2 500 000
Investointimenot	-23 091 000	-21 225 000	-20 529 000	-15 967 000	-12 742 000
Nettoinvestoinnit	-19 591 000	-17 725 000	-17 079 000	-13 467 000	-10 242 000
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta					
410 Koulutuspalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-1 326 000	-1 326 000	-34 500	-1 500 000	0
Nettoinvestoinnit	-1 326 000	-1 326 000	-34 500	-1 500 000	0
440 Varhaiskasvutuspalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-210 000	-210 000	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-210 000	-210 000	0	0	0
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-1 536 000	-1 536 000	-34 500	-1 500 000	0
Nettoinvestoinnit	-1 536 000	-1 536 000	-34 500	-1 500 000	0
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta					
660 Kulttuuripalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-100 000	-100 000	-1 174 000	-100 000	-100 000
Nettoinvestoinnit	-100 000	-100 000	-1 174 000	-100 000	-100 000
690 Liikuntapalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-150 000	-150 000	-525 000	-150 000	-150 000
Nettoinvestoinnit	-150 000	-150 000	-525 000	-150 000	-150 000
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-250 000	-250 000	-1 699 000	-250 000	-250 000
Nettoinvestoinnit	-250 000	-250 000	-1 699 000	-250 000	-250 000

Toimielin/tulosalue	TAM2020 helmikuu	TAM2020 marraskuu	TA2021	TS2022	TS2023
75 Kaupunkirakennelautakunta					
210 Kaupunkir.toimialan talous- ja hallinto					
Investointitulot	200 000	200 000	0	0	0
Investointimenot	-751 000	-751 000	-415 000	-405 000	-460 000
Nettoinvestoinnit	-551 000	-551 000	-415 000	-405 000	-460 000
280 Yhdyskuntatekniikka					
Investointitulot	890 000	890 000	784 000	51 500	0
Investointimenot	-14 750 000	-14 750 000	-14 094 000	-13 071 500	-13 070 000
Nettoinvestoinnit	-13 860 000	-13 860 000	-13 310 000	-13 020 000	-13 070 000
75 Kaupunkirakennelautakunta yhteensä					
Investointitulot	1 090 000	1 090 000	784 000	51 500	0
Investointimenot	-15 501 000	-15 501 000	-14 509 000	-13 476 500	-13 530 000
Nettoinvestoinnit	-14 411 000	-14 411 000	-13 725 000	-13 425 000	-13 530 000
85 Rakennus- ja ympäristölautakunta					
880 Ympäristönsuojelu					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-30 000	-30 000	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-30 000	-30 000	0	0	0
85 Rakennus- ja ympäristölautakunta					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-30 000	-30 000	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-30 000	-30 000	0	0	0
PERUSKAUPUNKI YHTEENSÄ					
Investointitulot	4 590 000	4 590 000	4 234 000	2 551 500	2 500 000
Investointimenot	-40 408 000	-38 542 000	-36 771 500	-31 193 500	-26 522 000
Nettoinvestoinnit	-35 818 000	-33 952 000	-32 537 500	-28 642 000	-24 022 000

PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUUS VUONNA 2021

Ikärakenteen laskennalliset kustannukset

Ikärakenne	Määrä	Perushinta	Lask.kust.
0-5-vuotiaat	3 895	8 761,95	34 127 795
6-vuotiaat	706	9 284,90	6 555 139
7-12-vuotiaat	4 411	7 759,16	34 225 655
13-15-vuotiaat	2 189	13 287,99	29 087 410
16-18-vuotiaat	2 401	4 258,71	10 225 163
19-64-vuotiaat	46 401	1 039,29	48 224 095
65-74-vuotiaat	9 783	2 072,39	20 274 191
75-84-vuotiaat	5 040	5 802,73	29 245 759
yli 85-vuotiaat	2 030	20 092,52	40 787 816
Ikärakenne yhteensä:			252 753 024

Sairastavuuden laskennalliset kustannukset

Sairastavuuskerroin	1,12251199
Sairastavuuden perushinta	1 204
Sairastavuuden laskennallinen kustannus	103 859 665

Muut laskennalliset kustannukset

Työttömyys	Joensuu	Koko maa	
Työttömien määrä	4 783	239 737	
Työvoima	35 625	2 608 908	
Työttömyyskerroin	0,1343	0,0919	1,461064
Perushinta			93,57
<i>Työttömyyden perusteella yhteensä</i>			10 506 298

Vieraskielisyys	Joensuu	Koko maa	
Vieraskielisten määrä	3 794	410 023	
Vieraskielisten osuus	0,0494	0,0709	
Koko maan minimi		0,002943	
Vieraskielisyyskerroin			0,0464
Perushinta			2 026,18
<i>Vieraskielisyyden perusteella yhteensä</i>			7 229 014

Asukastiheys	Joensuu	Koko maa	
Maapinta-ala	2 382	302 379	
Asukastiheys	32,267	18,1739	
Asukastiheyskerroin			0,56
Perushinta			40,75
<i>Asukastiheyden perusteella yhteensä</i>			1 763 842

Koulutustausta	Joensuu	Koko maa	
Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat 30–54-vuotiaat	1 974	228 597	
30-54-vuotiaat	21 387	1 718 930	
	0,0923	0,1330	
Koko maan minimi		0,0555	
Koulutustaustakerroin			0,037
Perushinta			414,19
<i>Koulutustaustan perusteella yhteensä</i>			1 172 566

Peruspalvelujen valtionosuuksien rahoitusosuus

€/asukas	-3 746,81
Asukasmäärä	76 850
Kunnan omarahoitusosuus yhteensä	-287 942 349

Lisäosat

	Joensuu	Koko maa
Työpaikkaomavaraisuus		
Alueella työssäkäyvät (työpaikat)	34 571	
Työlliset	29 811	
osuus	1,1597	
Koko maan minimi		0,38969
Työpaikkaomavaraisuuskerroin		0,7700
Perushinta		67,03
Työttömyyden perusteella yhteensä		3 966 352

Valtionosuuksiin tehtävät vähennykset ja lisäykset

Vähennykset	€/asukas	euroa
Lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoitus	-4,10	-315 085
Kuntien digitalisaatiokannustimen rahoitus	-1,82	-139 867
Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen rahoitus	-1,82	-139 867
Aloittavien koulujen rahoituksen vähentäminen	-0,03	-2 306
Indeksikorotusten jäädytys 2016	-6,31	-479 983
Indeksikorotusten jäädytys 2017		Toteutettiin vos-% kautta, yht. -75 milj. € (-13,68 €/as)
Indeksikorotusten jäädytys 2018	-7,72	-587 237
Indeksikorotusten jäädytys 2019	-16,70	-1 270 319
Tasauksen neutralisointi	-20,30	-1 560 055
Kuntien harkinnanvarainen yhdistymisavustus	-1,82	-139 867
Eläketukivähennys, "Lex Lindström"	-2,47	-189 820
Perustoimeentulotuen siirto Kelalle; valtionosuusvähennys		-5 345 633
Vähennykset yhteensä		-10 170 038
Lisäykset	€/asukas	euroa
Työmarkkinatukikompensaatio (+/-)		1 312 533
Vuoden 2010 järjestelmämuutoksen tasaus		12 210
Maakuntien kehittämisraha	0,09	6 917
Valtionosuuslisäys 280 me väh. kiky-leikkauksella		583 842
Asiakasmaksulain uudistamiseen liittyvä kertaluontoinen lisäys	0,16	12 296
Työmarkkinatukiudistukseen liittyvä valtionosuustasaus		702 011
Lisäykset yhteensä		2 629 808
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennen tasausta		85 768 182
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus		45 418 872
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus tasauksen jälkeen		131 187 054

Valtion korvaus veromenetyksistä

Veromenetyksen kompensaatio vuodelta 2010	5 466 814
Veromenetyksen kompensaatio vuodelta 2011	1 850 095
Veromenetyksen kompensaatio vuodelta 2012	4 594 015
Veromenetyksen kompensaatio vuodelta 2013	215 632
Veromenetyksen kompensaatio vuodelta 2014	465 003
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2015	2 009 552
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2016	3 964 397
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2017	5 401 227
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2018	2 000 364
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2019	3 459 071
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2020	4 389 662
Veroperustemuutosten vaikutus vuodelta 2021	2 737 141
Vuoden 2020 verokompensaation takaisinperintä	-1 017 234

Veromenetysten kompensaatiot yhteensä	35 535 738
--	-------------------

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet
1 000 euroa

	Yksikkö- hinta	Suorite- määrä	Vos-%	TA yhteensä 1 000 euroa
<u>Valtionosuudet, jotka eivät kuulu kunnan omarahoitusosuuden laskennan piiriin</u>				
Aamu- ja iltapäivätoiminta	26 €/h	19 133	57 %	284
Kansalaisopisto	84,77 €/h	32 235	57 %	1 558
Kansalaisopisto/kotoutumissuunnitelma	84,77 €/h	775	100 %	66
Taiteen perusopetus/konservatorio	82,19 €/h	26 386	57 %	1 236
Liikunta	12 €/as	76 850	30 %	274
Nuorisotyö	15 €/alle 29-v as	27 380	30 %	122
Museo	75 652 €/htv	16,9	43 %	
perusrahoitus 37 %	75 652 €/htv	12	37 %	336
vastuumuseotehtävä 85 %	75 652 €/htv	4,9	85 %	315
Orkesteri	49 763 €/htv	39	37 %	718
<u>Perusopetuksen lisärahoitus</u>				
Pidennetty oppivelvollisuus				
- vammaiset	20 152 €/oppilas	104	100 %	2 096
- vaikeimmin vammaiset	32 297 €/oppilas	20	100 %	646
Opp.velv.ylittäneet	312 €/kurssi	1 233	100 %	385
Opp.velv.ylittäneet/korjaus	312 €/kurssi	815	100 %	254
Lisäopetus	8 549 €/oppilas	13	100 %	111
Aineopetus	235 €/kurssi			
Joustavan perusopetuksen lisä	3 100 €/oppilas	28	100 %	87
Muut kuin oppivelvolliset				
- 5-vuot.opetusvelvollisuus	9 567 €/oppilas	0	100 %	0
Maahanmuutt.valmistava opetus	1 262 €/kuukausi	570	100 %	719
Maahanmuutt.valmistava opetus/tarkistus	1 262 €/kuukausi	-31	100 %	-39
<u>Ylläpitäjämallin mukaiset valtionosuudet</u>				
Lukiot				
- lukiokoulutus	6 383 €/oppilas	1 205	100 %	7 691
- lukiokoulutus yli 18 v	4 149 €/oppilas	184	100 %	763
- erityisen tehtävän rahoitus				160
Ammatillinen koulutus (konservatorio)				
- perusrahoitus	580 617 €	1	100 %	581
- suoritusrahoitus	255 130 €	1	100 %	255
- vaikuttavuusrahoitus	89 030 €	1	100 %	89
Kunnan rahoitusosuus				
- lukiokoulutus	-86 €/asukas	76 850	100 %	-6 609
- ammatillinen koulutus	-182 €/asukas	76 850	100 %	-13 987
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet yhteensä				-1 889

TOIMITILAT/TOIMENPITEET 2021

Toimenpide	Salkutus luokka	Kustannussäästö vuositasolla		Huom.
		m2	1 000 €	
Vesikkopuiston päiväkotiki ja asuinrakennus	E	-750	-54,2	purku, korvaavat tilat Jukolankadun päiväkodilla
Joensuun Lyseon lukio	A	-3825	-175,1	myynti, lukio-opetus siirtynyt Tiedepuistolle
Palvelutalo Puna-Apila, Autoilijantie 15	C	-207	-14,5	purku, rakennuksen huono kunto
Tuupovaaran koulu, Kankaanlantie 5C	C	-1203	-57,7	purku, korvaavat tilat moduulikoulussa
Enon nuorisotalo	B	-310	-18,3	myynti, nuorisotoiminta siirtynyt kirjastolle
Keskikaupungin lääkäriasema + autosuoja, Malmikatu 9	A	-388	-24,1	myynti, SiunSote irtisanonut (kortteli 54)
Kahilan talo, Kauppakatu 11	C	-379	-19,8	myynti (kortteli 54)
Pärnävaaran alueen rakennukset (6 kpl)	-	-804	-13,0	myynti
Lykynlammen alueen rakennukset (4 kpl)	-	-730	-41,0	myynti
Vuosi 2021 yhteensä		-8 596	-417,7	

TILAKESKUKSEN TULOSBUDJETTI

	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021
Toimintatulot	53 353	46 535	46 535	46 172
Toimintamenot	-33 221	-28 493	-28 959	-29 295
Toimintakate	20 132	18 042	17 576	16 877
Rahoitustulot ja -menot				
Korvaus peruspääomasta	-5 486	-5 486	-5 486	-5 486
Muut rahoitusmenot	-2	0	0	0
Vuosikate	14 644	12 556	12 090	11 391
Poistot ja arvonalentumiset	-14 176	-13 088	-16 059	-11 839
Tilikauden tulos	468	-532	-3 969	-448
Poistoeron muutos	-1 505			
Varausten muutos	3 150			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 113	-532	-3 969	-448

Vuosien 2021-2023 talousarvion ja -suunnitelman talonrakennushankkeiden kuvaukset

Hankekuvaukset

Nimetyt hankkeet

Sirkkalan muutos yläkouluksi käsittää aiemmin mm. ammattikorkeakoulun käytössä olleen kiinteistön muutostyöt yläkoulukäyttöön soveltuvaksi. Muutostöiden ensimmäinen vaihe valmistui syksyllä 2019. Hankkeen toinen vaihe käynnistetään, kun Karsikon alakoulu valmistuu ja alakoululaiset muuttavat pois Sirkkalasta. Koko hankkeen kustannusarvio on 4.23 M€ (alv. 0 %). Toiseen vaiheeseen sisältyvät myös koulun viereiseen liikuntahalliin tehtävät koulun tilat (mm. musiikinopetus ja pienryhmätiloja). Nämä tilat on nyt sisällytetty tekeillä olevaan Sirkkalan liikuntatila hankesuunnitelmaan, joten 478 000 € määräraha Sirkkalan muutos yläkouluksi hankesuunnitelmasta poistetaan. Uusi kokonaisbudjetti on täten 3.75 M€. Jäljellä oleva määräraha ei välttämättä tule riittämään Karsikon koulun käytössä olevien tilojen muutoksiin yläkoulutiloiksi, koska 1. vaiheessa korjauslaajuus kasvoi mm. teknisen työn tilojen turvajärjestelmien osalta, paloilmoinjärjestelmän uusimisen johdosta, valaistuksen uusimisen johdosta (ei täyttänyt koulutyölle asetettuja vaatimuksia) sekä saattoliikennereitin rakentamisen johdosta. Lisämäärärahan mahdollinen tarve tarkentuu suunnittelun valmistuttua vuonna 2021.

Karsikon uusi alakoulu rakennetaan vanhan Karsikon koulun tontille. Maarakennus- ja perustustyöt toteutetaan vuoden 2020 aikana. Varsinainen rakentaminen käynnistyy alkuvuodesta 2021 ja rakennustyöt valmistuvat kesällä 2022. Karsikon koulun kustannusarvio on 21.20 M€ (alv. 0 %).

Mehtimäkihallin rakennustyöt alkoivat toukokuussa 2020 maarakennus- ja perustustöillä. Varsinainen rakentaminen suoritetaan jaettuna urakkana Rakennustoimisto K. Tervo Oy:n toimiessa pääurakoitsijana. Mehtimäkihallin hyväksytty kustannusarvio oli 10.72 M€ (alv. 0 %). Rakennustyöt valmistuvat marraskuun loppuun mennessä 2021.

Sirkkalan liikuntatilat käsittää yläkoulua ja kuntalaisia palvelevien liikuntatilojen rakentamisen aiemmin teollisuuden käytössä olleeseen hallitilaan. Hankesuunnitelma valmistuu loppuvuodesta 2020. Liikuntatilojen rakentaminen on ajoitettu vuosille 2022–2023.

Pienet hankkeet

Pienet hankkeet täsmentyvät ja nimetään loppuvuoden kuluessa. Pieniin hankkeisiin jätetään myös ns. sitomatonta määrärahavarausta yllättäviin ja kyseisen vuoden aikana nimettäviin investointirahalla toteutettaviin hankkeisiin.

Selvityskohteita

Kilpajäähallin peruskorjauksen hankesuunnitelma on tarkoitus laatia vuoden 2021 aikana. Kohteessa on tehty viime vuosina huoltotilojen peruskorjaus ja kattokannattajien vahvistaminen. Varsinainen suunnittelu on tarkoitus aloittaa v. 2022, jolloin toteutus olisi vuosina 2023–2024.

Kaupungintalon muutos museoksi liittyy kaupungin hallinnontilojen keskittämiprojektiin. Hankesuunnitelma laaditaan vuoden 2021 aikana, jolloin toteutus olisi vuonna 2023 konsernihallinnon

siirryttyä uusiin hallinnon tiloihin. Suunnittelussa otetaan huomioon myös museon ja rakennuksessa toimivan kaupunginteatterin toiminnan yhteensovittaminen.

Wärtsilätalon C-siiven peruskorjaus käsittää vuonna 2004–2007 tehdyn peruskorjauksen ulkopuolelle jääneen rakennusosan rakennus- ja talotekniset korjaustyöt. C-siivessä oleva keittiön ja ruokasalin saneeraus sekä iv-konehuoneen laajennus valmistui syksyllä 2019. Hankesuunnitelma laaditaan vuoden 2021 aikana.

Enon koulun hankesuunnitelma laaditaan kaupunginvaltuuston päätöksen 25.11.2019 § 146 mukaisesti vuonna 2021 ja Hammaslahden koulun hankesuunnitelma siten, että se valmistuu viimeistään vuonna 2022. Omistajaohjausjaosto on linjannut 15.4.2019 § 55, että Enon koulu toteutetaan moduulirakenteisena vuokratilana.

Kaupunginvaltuusto on linjannut 31.8.2020 § 72, että museon ja musiikki- ja kulttuuritalon hankkeiden sijoittaminen, toteuttaminen ja aikataulut ratkaistaan tarkemmin seuraavan valtuustokauden strategiassa ja siitä johdetuissa talousarvioissa.

LIITE 5

JOENSUUN VESI -LIIKELAITOS

TULOSBUDJETTI 2021, suunnitelma 2022-2023, 1 000 euroa

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	17 114	16 918	17 285	17 590	17 810
Liikevaihto	16 377	16 868	17 255	17 550	17 770
Valmistus omaan käyttöön	689	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	48	50	30	40	40
Toimintamenot	-8 624	-7 811	-7 627	-7 757	-7 949
Materiaalit ja palvelut	-5 791	-4 920	-4 692	-4 808	-4 994
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 615	-2 435	-2 371	-2 450	-2 550
Palvelujen ostot	-3 176	-2 485	-2 321	-2 358	-2 444
Henkilöstökulut	-2 432	-2 478	-2 526	-2 539	-2 545
Palkat ja palkkiot	-1 916	-1 951	-1 990	-2 000	-2 005
Henkilösivukulut	-516	-527	-536	-539	-540
Eläkekulut	-452	-450	-457	-460	-461
Muut henkilösivukulut	-64	-77	-79	-79	-79
Liiketoiminnan muut kulut	-401	-413	-409	-410	-410
Toimintakate	8 490	9 107	9 658	9 833	9 861
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 127	-1 127	-1 127	-1 127	-1 127
Muut rahoitustuotot	6	6	6	6	6
Korkokulut (sisäiset)	-315	-315	-315	-315	-315
Korvaus peruspääomasta	-818	-818	-818	-818	-818
Vuosikate	7 363	7 980	8 531	8 706	8 734
Poistot ja arvonalentumiset	-5 008	-5 410	-5 881	-6 056	-6 084
Suunnitelman muk. poistot	-5 008	-5 410	-5 881	-6 056	-6 084
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	2 355	2 570	2 650	2 650	2 650
Tilinpäätössiirrot	328	0	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	23	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys	305	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä	2 683	2 570	2 650	2 650	2 650

JOENSUUN VESI -LIIKELAITOS

RAHOITUSBUDJETTI 2021, suunnitelma 2022-2023, 1 000 euroa

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 363	7 980	8 531	8 706	8 734
Tulorahoituksen korjaukset	0	0	0	0	0
Investointimenot	-7 737	-10 655	-7 610	-7 810	-8 535
Rahoitusosuudet investointimenoihin	395	255	210	210	635
Omaisuuksien myyntitulot	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	21	-2 420	1 131	1 106	834
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	335	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		2 660			
Vaikutus maksuvalmiuteen	356	240	1 131	1 106	834

JOENSUUN VESI -LIIKELAITOS

INVESTOINTIBUDJETTI 2021, suunnitelma 2022-2023, 1 000 euroa

		Edellisten vuosien toteutuma	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2123
RAHOITUSOSUJEDET INVESTOINTIMENOIHIIN							
Yhteisviemäröintisolpimukset			-395	-255	-210	-210	-635
Energiatuki/Kerolan alkalointilaitoksen aurinkösähkövoimala				-45			
INVESTOINTIMENOT							
	kustannusarvio		7 737	10 655	7 610	7 810	8 535
Talousveden tuotanto, josta:			3 010	3 120	1 570	2 155	1 800
- Niinivaaran ylävesisäiliötä*	3 700	0	0	100	400	1 500	1 500
- Hammaslahden alavesisäiliötä*	1 200	0	0	1 000	200		
Vesi- ja viemäriverkostot, josta:			3 802	6 845	5 370	4 995	5 115
- yhteishankkeet kaupunkirakennepalvelujen kanssa (vesihuollon osuus)*	jatkuu vuosittain		2 444	2 335	3 110	2 145	3 405
- verkostosaneeraukset*	jatkuu vuosittain		96	1 000	1 200	1 200	1 500
Jäteveden puhdistus ja lietteen käsittely			865	570	550	540	1500
Kalusto			60	120	120	120	120
NETTOINVESTOINNIT			7 342	10 400	7 400	7 600	7 900

* Ns. yksilöity hanke, jonka kokonaiskustannusarvio on yli miljoona euroa. Näiden hankkeiden osalta taulukossa esitetään edellisten vuosien toteutumatiiedot. Kustannusarvio on tämänhetkinen ja voi vielä tarkentua hankkeen valmistelun edetessä.

RAHASTOJEN TULOSLASKELMA

1 000 euroa

	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot		0	0	0	0	0
Toimintamenot	-23	-10	-10	-10	-10	-10
Tuet ja avustukset kunnalta						
Toimintakate	-23	-10	-10	-10	-10	-10
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	170	200	100	200	200	200
Muut rahoitustulot	3 457	2 510	1 710	2 510	2 510	2 510
Korkomenot						
Korvaus peruspääomasta						
Muut rahoitusmenot	-200	-300	-600	-300	-300	-300
Vuosikate	3 404	2 400	1 200	2 400	2 400	2 400
Poistot ja arvonalentumiset	0	0			0	0
Tilikauden tulos	3 404	2 400	1 200	2 400	2 400	2 400
Tilinpäätössiirrot						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 404	2 400	1 200	2 400	2 400	2 400

RAHASTOJEN RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa

	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	3 404	2 400	1 200	2 400	2 400	2 400
Investointien rahavirta	0	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 404	2 400	1 200	2 400	2 400	2 400
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Vaikutus maksuvalmiuteen	3 404	2 400	1 200	2 400	2 400	2 400

